National Library
Bibliothèque Nationale
FEB FEV 23 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/C/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 8 SESTDIENA, 1982. GADA 20. FEBRUĀRIS 32. GADS

SATURDAY, FEBRUARY 20, 1982

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Kaimiņu suminot

IGAUNIJAS DIENĀ

Kopēja likteņa šausti, igauņi ar apspiestu dvēseļu runāšanu savā zemē, bet atklātu balsi svešumā, atceras savas valsts brīvības posmu, kas ilgumā un panākumos bija līdzīgs mūsējam. Tas aizslīdējis pagātnē, bet liek mums arī domāt par nākotni, kā pārciest tumsas posmu. Vairs nelīdz zūdīšanās par zaudēto — ir atkal jauns laiks, ar atjaunotām cerībām un apziņu, ka politiskie notikumi mainās, sabrūk valšķu iekārtas un tirannu troņi, no gruvešiem jaunus asnus dzen brīvības stāds. Vēsture tam lieciniece, un svarīgs ir tikai laiks, kad šīs pārmaiņas iestāsies. Tas var būt īsāks vai garāks. Pēdējā apmēros milst arī igauņu, mūsu un lietuvju liktenis. Pagaidām gan varam ieraudzīt kaut ko līdzīgu vēsai vienaldzībai: rietumos interese un konkrētāka iestāšanās par treju Baltijas valšķu likteni kļuvusi bālāka, jo pēdējo gadu notikumi izvirzīti pirmajā vietā. Un kurš gan var pateikt, ka arī tie ar laiku neieslīdēs aizmirstībā.

Šodien vērojam, ka tiek sagrauts viss, ar ko reiz lepojās mūsu ziemeļu kaimiņi igauņi. Un mēs jau šo lietu sākumā atradāmies ar viņiem līdzīgā stāvoklī, nesdami plecos un sirdī kopēju likteni. Okupantu vara ir ne tikai nežēlīga, bet ar viltu un meliem piesātināta. Jau gadiem tā uztiepj savas vēsturiskās ,,patiesības'', it kā baltiešu tautām jau sen būtu bijis kultūras sakars ar slaviem, ko tagad tām izdevība padziļināt un paplašināt. Padomju vēsturnieki bez acu piemiegšanas lūko ieskaidrot un pārliecināt, sevišķi padomju okupācijas laikā izaugušās paaudzes, ka treju Baltijas tautu kultūra daudz mantojusi no krieviem un ka šis kontakts sevišķi stiprs kļuvis tagad(? !).

Par cik te samelots (ar daudzu rakstu, pamfletu un grāmatu palīdzību — P.G.), pierāda faktiskā ikdiena, sevišķi zīmējoties uz igauņiem. Smaga okupācijas režīma nospiesti, katrā iespējamā izdevīgā gadījumā igauņi ignorē ne tikai padomju publikācijas, bet arī atsakās sarunāties ar okupantiem krievu valodā. Tā ir raksturīga iezīme, ka igauņi necieš viņiem uzspiesto slavisko skaņu, kas taču ir viens no kultūrālas sadraudzības un sadzīves elementiem.

Gluži tāds pats stāvoklis bija ar somiem viņu brīvības un neatkarības posmā: viņi principā nerunāja krieviski, bet saskarē ar tūristiem izlīdzējās ar kādu citu valodu (vācu un angļu - P.G.). Krievi viņu tautai un zemei bija nodarījuši ļaunumu un pārestības, kas nav likvidētas, jo sevišķi tagad, kad padomju vara varmācīgi atplēsusi sev par labu lielu daļu Somijas territorijas. Ignorance, spīts un dziļi slēpta pretestība vēl šodien nogūlusies somu dvēselē, līdzīgi visām tautām, kuŗas kļuvušas par upuri sarkanam despotismam.

Igauņi ir rada varonīgajiem un izturīgajiem somiem. Kopējās saites spilgti uzrausās Igaunijas brīvības kaŗā, kad 2000 somu brīvprātīgie stiprināja igauņu bruņotos spēkus cīņai pret lieliniekiem. Dezorganizēto sarkano gvardu rindās, kuŗas pēc igauņu armijas sekmīgām gaitām pašu territorijā bija spiestas atkāpties uz mūsu ziemeļu novadiem, būtiski valdīja pānika: somu duncim piemita spēcīgāka nozīme nekā šautenei. Un tā igauņi ar saviem talciniekiem uzrausa jaunu cīņu iedegšanos Ziemeļvidzemē, līdz, apvienojoties ar mūsu ziemeļnieku spēkiem, kopīgi deva izšķīrīgu triecienu ienaidniekam. Šī sabiedrotība, izaugusi kaujas laukos, turpinājās visā abu valšķu neatkarības posmā un nav aprimusi arī trimdas apstākļos — cīnāmies par kopējām interesēm, darām ko un cik vien varam savu iespēju robežās.

Ir cits jautājums, par cik tas vainagojies sekmēm. Bet tas neattur kaimiņus igauņus, arī mūs un lietuvjus, atgādināt atkal no jauna drausmīgo Bērtuļa nakti Baltijas jūŗas krastā, kur verdzībā pirms četrām gadu dekādām noslīga kādreiz ziedošās un brīvības svētlaimes skartās trīs Baltijas valstis.

Mēs kā igauņu kaimiņi labi zinām viņu raksturu, uzņēmību, spītu un pretestības garu. Tādēļ esam pārliecināti, ka šīs iezīmes joprojām dzīvas arī viņu dzimtajā zemē.

Nedz laiks, nedz verdzības slogs nesalauzīs igauņu alkas pēc brīvības. Kopā ar viņiem reiz atkal mūsu paaudzes nostiprināsies dzīvei un darbam savā Dieva nolemtajā zemē.

P. Grods

Igaunijas galvaspilsēta Tallina.

Aukstā kaŗa pārsteigumi

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Neviens nevar noliegt, ka pasaules lielvaru konfrontācijas aukstā kaŗa pozicijās jau novietoti dažāda kalibra propagandas lielgabali. Kremlim par lielu pārsteigumu arī amerikāņi šoreiz izšķīrušies atbildēt ar ideoloģiskās municijas raķetēm.

Kad Rēgens pārņēma varu, Kremļa politbirojs pieņēma, ka viņa aso uzbrukumu pulveris Pad. savienībai drīz vien būs izšauts un amerikāņi, tāpat kā daudzos iepriekšējos gados, ideoloģisko konfrontāciju savas aklās peļņas dēļ aizstās ar krieviem nepieciešamo preču piegādi tirdzniecisko darījumu ietvaros.

Rēgena stūrgalvīgā nostāja sākumā radīja politbirojā apjukumu, kas vēlāk sasniedza gandrīz vai pānikas pakāpi. Vai patiesi Baltajā namā tagad iesēdies vīrs, aiz kuŗa vārdiem sekos arī nepatīkama un noteikta pretreakcija? Suslova bērēs kopā sanākušais sarkanais galms konstatēja, ka tagadējo amerikāņu prezidentu būs grūti apvest ap stūri. Brežņevs gan centās nomierināt savus kambaŗkungus ar slaveno Ļeņina frazi, ka kapitālisti, negausīgās peļņas aptuboti, tik un tā paši ielīdīs karātavu valgā.

Nespējot grozīt Rēgena negaidīto pārdrošo apvainojumu lavīnu, Kremlis pēc vecas pārbaudītas receptes ķērās pie dekadentās rietumu demokratiju alianses sašķelšanas mēģinājuma. Ar miera palmas zaru rokā Brežņevs naīviem eiropiešu pacifistiem sāka potēt draudošā atomkaŗa baiļu baciļus. Diemžēl, eiropieši vēl šodien nespēj aptvert, ka Kremļa militārais pārspēks ir patiesībā pieckārt lielāks nekā NATO aliansei. Vēl ļaunāk — pārticībā atmiekšķētiem, Vecā kontinenta mentālitātes rezultātā eiropiešiem trūkst morālās motīvācijas un griba nest upuŗus savas brīvības saglabāšanai. Uz amerikāņu pleciem noveltais civilizētās pasaules aizstāvēšanas smagums laika tecējumā kļuvis gandrīz par itin dabisku atrisinājumu un glābiņu apdraudēto Eiropas valstsvīru smadzenēs.

Rēgena rietumu pasaules atmodināšanas saucieni varbūt nāca tieši vienpadsmitā stundā. Aizvadītos gados amerikāņu pašu vadošie politiķi bija neattaisnojamā kārtā Kremļa ekspansijas briesmas paslaucījuši zem grīdsegas. Šīs strausa smiltīs iebāztās galvas politikas rezultātā arī pati lielākā pasaules demokratija bija pārvērtusies par lauvu bez zobiem. Tas vienmēr jāpatur prātā, vērtējot arī tagadējo Rēgena jauno ārpolitiku, jo viņa visneatliekamāko plānu īstenošanai vēl joprojām ceļā stāv nekas cits kā amerikāņu militārā spēka potenciāļa aprobežotās iespējas. Te vēl jāiegaumē patiesība, ka Kremlis, tieši izmantojot starptautisku sarežģījumu uzliesmojumus, balstoties uz savu militāro spēku, nekavējas doties jaunās ekspansijas politikas dēkas.

Polijas notikumiem būtu jāatmodina Eiropa no līdzšinējās neticamās politiskās tuvredzības. Diemžēl, tas pilnībā vēl nav noticis. Kā gan lai izskaidro, ka gaidīto saimniecisko sankciju vietā Francijas prezidents Miterāns pagājušā nedēļā apstiprināja 1 bilj. dolaru aizdevumu Pad. savienībai Sibirijas dabiskās gāzes enerģijas tīkla izbūvei uz Eiropas sirdi. Kā vispār francūži, vācieši un italieši

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 20. FEBRUĀRIS, 8. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — P. Ratnieks, Alb. Šterns, J. Grodnis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

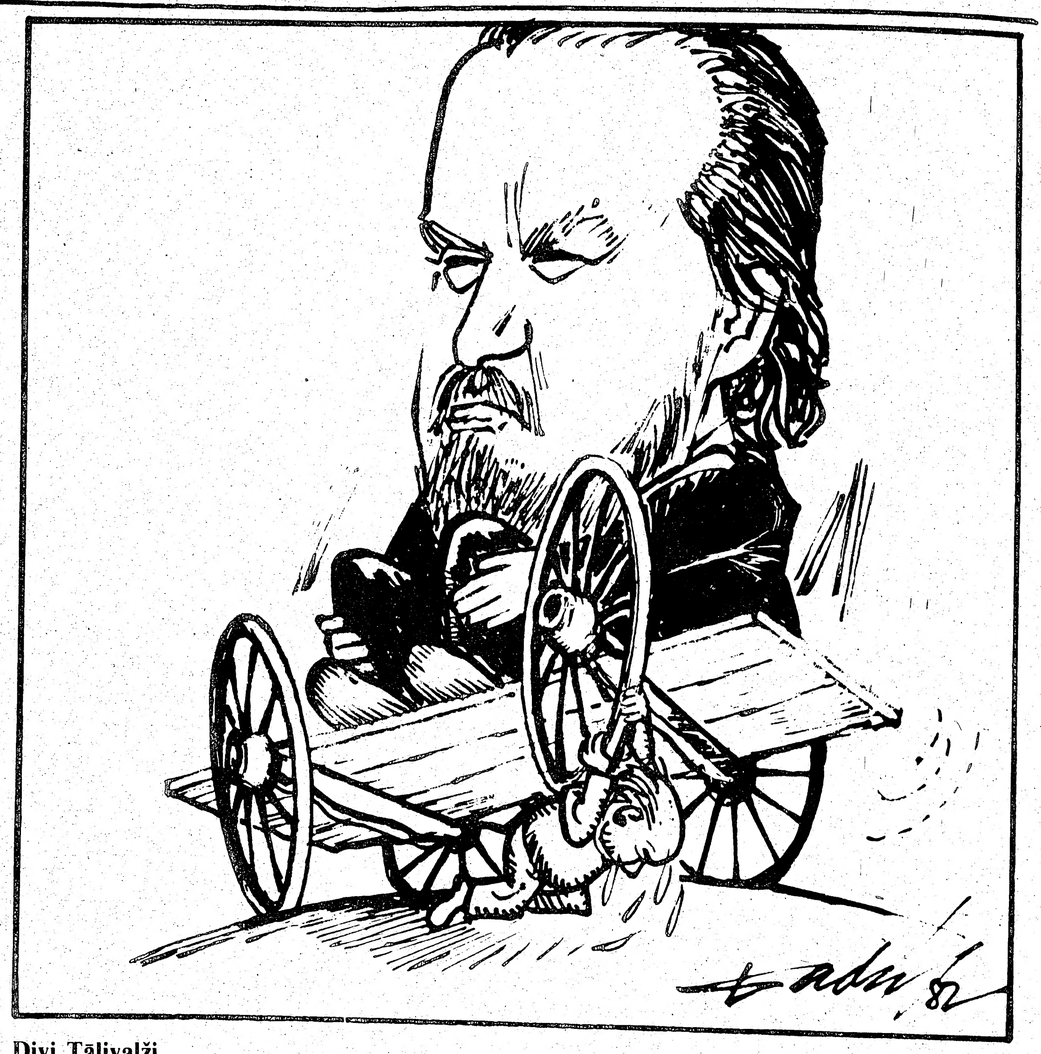

Divi Tālivalži... Dadža zīm. LA.

Helēna Celmiņa

Nabadzībā un postā

Nu jau vairākus gadus ieilgušās „neražas" un pārtikas trūkums galvenokārt skar nabadzīgos. Tie, kam nauda un automobiļi, braukā „sirodami" gan uz Lietuvu, gan Igauniju, bet pēc kartupeļiem, bietēm, burkāniem un sīpoliem uz Latvijas attālākiem lauku nostūriem. Nemaz nerunājot par ogu un sēņu sezonām, tad ar meža bagātībām var apgādāt ne tikvien savu ģimeni, bet izveicīgākie prot pat tirgum atlicināt. Etiķī konservētas baravikas un prasmīgi iesālītās sēnes ziemā labi pērk. Bet atkal — pērk tikai tie, kam ir nauda.

Grūtāk strādnieku paradīzē klājas strādnieku šķirai. Viņiem jābūt darbā agri no rītiem, kamēr vēl veikali slēgti, labākā gadījumā darbu beidz pēc pl. 16.00, veikalos ir milzīgas rindas. Sliktākais variants strādniekam ir tas, ja viņš vairs neatrod nevienu rindu kur iestāties. Tas nozīmē: „Tev nebūs ēst".

Lai izvairītos no strādnieku nemieriem, lielākajās Latvijas rūpnīcās algas dienās tirgojas ar dažādiem pārtikas produktiem: plikām, no gaļas notīrītām ribām, teļu galvām, kaulainiem cāļiem, ar caurspīdīgu, zilganu ādu un liellopu subproduktiem (nierēm, kunģiem, tesmeņiem). Uz valsts svētkiem atved apelsīnus (Marokas), mandarīnus un pat gaļas konservus no valsts noliktavām. Konservi noliktavās glabājas gadiem armijas vajadzībām. Tā ir ļoti trekna cūkas gaļa, vienā konservu kārbā ap 70 procentu tauku. Visiem konserviem ir noteikts glabāšanas ilgums. Tam izbeidzoties, noliktavās krājumus nomaina pret svaigiem. Vecos krājumus pārdod darba ļaudīm. Katra konservu kārba ir savukārt iekonservēta biezā techniskā vazelīna kārtā, lai skārds nesarūs. Darba ļaudīm konservus pārdod ar visu vazelīnu un normēti.

Visgrūtāk izdzīvot nabadzīgajiem padomju pilsoņiem: tiem, kam ir vāja veselība, daudz gadu un maza pensija, vientuļām mātēm ar vai bez alimentiem. Piemēram, pensionāre saņem pensiju 30 rubļu apmērā. Viņai ir pašai sava istaba komūnālajā dzīvoklī. Īres maksa 7 rubļi, elektrība 3.50, apkure 1, ūdens un kanalizācija 0.50, gāze 0.16 rbļ. Kopā 12.16 rubļu mēnesī. Uzturam paliek 17.84 rbļ. Iznāk 59 kapeikas dienā. Protams, ar to badā nomirt nevar, bet, izņemot dienišķo maizi, katram cilvēkam rodas arī kādas citas vajadzības, kā piem. apavi, apģērbs u.t.t. Kādreiz gribas ar tramvaju aizbraukt uz kapiem vai kādu paziņu apciemot. Viņa labprāt kaut ko piepelnītos, ja vien viņai nebūtu pastāvīgi jāstaigā uz kruķiem, ja būtu labāka redze un ja nebūtu 70 gadu.

Vilnim ir tikai 47 gadi, bet viņam pirms 20 gadiem uzbrauca kravas automašīna. No tā laika viņš ir 2. gr. invalids. Strādāt viņš nevar nemaz, jo pēc kontūzijas viņa veselības stāvoklis ar katru gadu pasliktinājās. Tagad viņam atrada plaušu vēzi. Visus gadus galvenā pelnītāja bija viņa sieva. Ģimenē viens bērns. Sieva strādāja fabrikā pie konveijera. Bieži slimoja. Bet te kādu dienu poliklīnikas ārstu komisijas spriedums — strādāt rūpnīcā vairs nevar. Pārāk augsts asinsspiediens. Lielām rūpnīcām ir pašām savi ārsti. Viņu spriedums ir galīgs. Viņai darbs bija jāatstāj. Līdz pensijas vecumam būtu vēl 12 gadi jāstrādā. Tagad ne šis, ne tas.

Skaidrītei 27 gadi. Divi mazgadīgi bērni. Vīrs pametis. Vistipiskākais variants.

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju Vēstules

KAS TĀ PAR KRAMERA FABRIKU?

Latvijas Amerikā 2. janvāŗa numurā A. Eglītis rakstā „Tā tur dzīvo" piemin Kramera atslēgu fabriku aiz stacijas, Tukuma uzbēruma tuvumā. Esmu dzimis jelgavnieks, kaut gan kopš 1930. g. Jelgavā nedzīvoju, bet tādu tur neatceros. Kramera atslēgu fabrika gan pirms 1. pasaules kaŗa atradās Dobeles ielā, un tur tieši pirms kaŗa uzcēla jaunu piecstāvu dzelzbetona celtni, redzamu pāri visai pilsētai, kaut gan strādāt tajā kaŗa dēļ nedabūja. Pēc kaŗa tur bija kaut kādas darbnīcas.

Gan netāla no stacijas uz to pusi bija Grēbnera vaska drānu fabrika, bet to 1915. g. vasarā krievi izdemolēja un nodedzināja un tā netika atjaunota. Grēbnera parku gan dažkārt izlietoja dažādiem sarīkojumiem. Atslēgas Latvijas sākuma gados gan ražoja Freidensteina darbnīca Uzvaras ielā un sāka celt jaunu fabrikas celtni ārpus pilsētas aiz Zades fabrikas Jelgavas ziemeļrietumos, bet nobankrotēja un celtni nepabeidza. Gribētos zināt, kas tā par Kramera fabriku tur bija.

J. Kreicbergs N. J., ASV.

VAI ŠIS IESKATS NEBŪTU JĀLASA APGRIEZTĀ VEIDĀ?

Šad un tad nācies dzirdēt, ka pret komūnīstu partijas biedriem, čekas vīriem un citāda veida okupētās Latvijas varas reprezentētājiem jāizturoties ar iecietību. Daži izteikušies: katrā atbraucējā no dzimtenes es vispirms saskatu cilvēku, tad latvieti un pēc tam tikai komūnistu. Pēdējā laikā esmu lasījis šādus zīmīgus vārdus: „Atcerēsimies lielo tiesas prāvu Rīgā, ka Sibirijas sodu izcietušos virsniekus leģionārus tiesāja otrreiz un piesprieda viņiem nāves sodus. Tiesneši — latvieši. Žani Skudru notiesāja ar 12 gadiem latviešu tiesnesis, tāpat tas noticis ar Būmeistaru un beidzot ar Ziediņu un citos zināmos un nezināmos gadījumos. Latvieši paši savā zemē var noklusēt daudz lietu, neziņojot Maskavai, bet necilvēks kārdina pēc lielāka atalgojuma, pēc platākiem, spožākiem uzplečiem. Arī Zandbergu ķircinājuši mūsu pašu ļaudis. Kur te jūtama latvietība, kur cilvēcība? Vai šos spiegus un ziņotājus var saukt par cilvēkiem, ja uz viņu sirdsapziņas guļ citu cilvēku ciešanas, nāve?" Un tādi atbraucēji, lūk, ložņā mūsu vidū, liekuļo, draudzīgi sarunājas, pat saskūpstās, bet tas ir Jūdasa skūpsts. Pārdomāsim par šīm lietām.

V. Zirnītis ASV

I. OZOLIŅŠ UN „LABIE KRIEVI"

I. Ozoliņš Vilimantikā LA 5.nr. runādams „patiesību", pasaka lielāko aplamību. Viņš aizstāv krievus kā labos latviešu draugus, kas ciešot no komūnisma tāpat kā citi. Pēc manām domām komūnisms ir krievu slimība, kuŗu viņi ar varu izplata citiem. Ar to viņi cenšas latviešu tautu šoreiz pilnīgi iznīcināt, ko agrākie cari cauri gadu simtiem nav varējuši.

Lai I. Ozoliņš pasaka starpību starp šiem latviešu tautas trim traģiskiem faktiem:

1501. gadā krievi iebrūk Latvijas territorijā un aizved 40.000 latviešu pazudināšanai Krievijas stepēs. 1703. gadā Šeremetjevs ziņo caram Pēterim par latviešu zemes izpostīšanu, aizvedot atkal uz Krievijas stepēm desmitiem tūkstošu latviešu, ļaujot ap 150.000 latviešiem aiziet bojā no sekojošā mēŗa un bada. 1941. gadā trešā latviešu izvešana — to veic tādi paši krievi, tagad saukti komisāri, uz tām pašām Krievijas stepēm, pēc vēl bargāka Maskavas cara pavēles; šoreiz tikai modernākiem transporta līdzekļiem un tikai 20.000 latviešu pirmajā ravienā...

Tātad ik pa 200 gadiem, jau trešo reizi latviešu tauta ir piedzīvojusi krievu orģijas, kuŗās mēģināts iznīcināt latviešu tautu. Tam vienīgais nolūks ir uzkundzēties Baltijas jūras krastiem, kuŗus latvieši ir sargājuši jau 4000 gadu. Mums ir divi lieli vēsturiski ienaidnieki — vācieši un krievi. Vieni mūs vienmēr gribējuši verdzināt, otri pilnīgi iznīcināt. Ne viens, ne otrs nekādu pateicību nedz I. Ozoliņa aizstāvēšanu nav pelnījis.

E. Laivenieks

Laipni lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKA

1982. gada abonementa maksas.

Grafikas meistars Jānis Plēpis

PLĒPIS UN VIŅA GRAVĪRA KOKĀ. PARĀDĪJIS PĀVELS ŠADURSKIS, UPSALAS UNIVERSITĀTES KANDIDĀTS. ZELTA ĀBELE, 1980. 116 LAPPUSES.

Jāņa Plēpja pašportrets

„Londonas Avīze"

Zelta ābeles apgāds teicami pakalpojis latviešu mākslai, dodams pirmo monografiju par Jāni Plēpi, kas ātri izauga pēdējos neatkarības gados līdz pirmā spožuma zvaigznei un mira tikai 38 gadu vecumā mīklainos apstākļos okupācijas mijkrēslī. Ziņu par šo mākslinieku ir maz, viņa darbu oriģināli izklīdināti, tāpat kā laikabiedri, kuŗu kļūst arvien mazāk, pats pēdējais laiks savākt par viņu latviešu mākslas vēsturei nepieciešamos materiālus. Šai pienākumā apskatāmā grāmata ir pirmais nopietnais pasākums.

Ja var ticēt dažiem atmiņu stāstiem, tad Jānim Plēpim bijusi liela vēlēšanās izteikties gleznieciībā, bet šai nozarē nav iespējams par viņa veikumu pārliecināties, jo vismaz trimdā viņa gleznas nav zināmas; aculiecinieki tās raksturo ar vārdiem tumšas, smagas. Turpretim nav šaubu, ka viņš bijis Dieva svaidīts grafiķis, grāmatu grafikā varbūt pats izcilākais, kas latviešiem līdz šim bijis. Savā ziņā viņš jau iegājis leģendā, ne tikai savas mīklainās nāves dēļ, bet arī ar ietekmi, kāda viņam bijusi okupētās Latvijas grafikos drīz pēc kaŗa beigām.

Pēc Rīgā uzdotajiem datiem Jānis Plēpis atstājis ap 480 stājgrafikas un grāmatu grafikas darbu. Viņš iesāka ar linoleja griezumiem un tad pārgāja uz koka gravīru, piederēdams tai paaudzei, kas 30. gados Latvijā atjaunoja šo skaisto techniku, kuŗa prasa meistarisku rokas veiklību. Koka gravīra jeb kokgrebums (šai grāmatā saukts par koka gravuru; tagad Latvijā lieto vārdu kokdzelums) savus sākumus radis Anglijā 18. gadsimta sākumā, un angļu valodā ir visi šīs technikas temini. Latvijā to iekopa Augusts Daugulis (1830.—1899.); vecākā paaudze vēl atceras viņa Brenča un Žvinguļa attēlus, darinātus šai technikā, sava laika avīzēs. Koka gravīrai ir sava līdzība ar kokgriezumu, bet arī liela atšķirība. Kokgriezumam lieto mīkstākas šķiedras koku, kas šķelts šķiedras virzienā, un tajā līnijas ieveidotas reljefi—melnas uz balta fona. Koka gravīrai turpretī lieto cietu koku, parasti skabardi, kas griezts vertikāli šķiedrai, un šādā klucītī ieskrāpētās līnijas ir baltas uz melna fona.

Jāni Plēpi atklāja Zelta ābeles apgāda īpašnieks Miķelis Goppers, un šā apgāda greznajos izdevumos viņš izauga par izcilu grāmatu rotātāju, būdams to grafiķu grupā, kas Latvijas neatkarības beigu posmā latviešu grāmatu apdari ar Zelta ābeles izdevumiem pacēla augstas gaumes līmenī. Jānis Plēpis grāmatu ir uzskatījis par vienību un veidojis tās apdari ciešā saskaņā ar saturu un notēloto laikmetu. Šo viņa ievirzi labi izcēlis apskatāmās grāmatas teksta autors Pāvels Šadurskis. Tikpat kā nekad Jānis Plēpis nav kļuvis par ilustrātoru, viņš līdztekus grāmatas tekstam veidojis pats savu stāstu, izteiktu meistariskā, elegantā līniju vijumā. Zīmīgi, ka līdz ilustrācijai Plēpis dažkārt noslīd mūža beigu gados, kad padomju okupācijas apstākļos brīvas radīšanas iespējas ir liegtas. Padomju režīms no tēlotājas mākslas ne tikai prasa, bet pat pavēl dot illustrācijas partijas doktrīnām.

Par Plēpja mākslas galveno tematu Pāvels Šadurskis uzskata cilvēku, un tiešām visi Plēpja darbi ir cilvēka pārdzivojumu piesātināti. Viņš ir arī labs portretists, kas prot izcelt personas raksturu un tās pārdzīvojumu attiecīgajā laika sprīdī. Savādi tomēr, ka šī dzīvā, jūtīgā līnija ne vienmēr parādās cilvēku figūrās, tās dažkārt palikušas stūrainas, sastingušas. Turpretī Plēpja zirgi ir varenas kustības, majestātiskas dižošanās iemiesojums un var godam sacensties ar Kanadā dzīvojošā Ed. Dzeņa zirgiem.

Grāmatas galvenais temats ir Plēpja koka gravīras, un Pāvels Šadurskis labi pārāda, kā no linogriezuma Plēpis pāriet uz koka gravīru, sākumā vēl, kā Kalpa zēna vasaras rotājumos, lietodams linogriezuma paņēmienus, griezdams pārāk dziļi un atstādams parupju apdari. Akurātera Kalpa zēna vasaras ietērps bija pirmais darbs, ko Plēpis darināja Zelta ābeles apgādam. Grāmata iznāca 1936. gadā 600 eksemplāros, un kaut koka gravīras technika vēl nav pilnīgi apgūta, Plēpja rotājumi izceļas ar mērķtiecību kompozicijā un sirsnīgu jūtīgumu cilvēku tēlojumā.

Otra Zelta ābeles apgādam rotātā grāmata ir Ed. Virzas Hercogs Jēkabs (1937.), kur līnija jau kļuvusi lokanāka, vijīgāka, bet attēli veidoti ļoti tumši. 1938. gadā iznāk Zozefa Bedjē Stāsts par Tristānu un Izoldi ar viduslaiku gaisotnē veidotiem Plēpja attēliem. Pilnīgi līdz meistarības līmenim šo techniku Plēpis apguvis 1939. gadā izdotajā Alfreda de Misē Ticiāna dēlā. Cietajā skabarža kokā viņš tagad prot ieveidot līnijas, kas runā uz skatītāju ar visu cilvēcisko pārdzīvojumu skālu. Šī pati meistarība un spēja tēlot ainavu, kas piesātināta ar pārdzīvojumu, parādās 1938. gadā darinātajā gravīrā Mežotnes pilskalns. Pāvels Šadurskis to nosaucis par Plēpja stāstīto leģendu, no pilskalna pretī nāk tālās senatnes elpa.

Savu līdz pilnībai apgūto kokgravīras techniku Plēpis labi parāda, darinot ietērpu A. Grīna Dvēseļu putenim, kur kaujas lauku ainavas veidotas ar lielu izteiksmes spēku un atraisītu brīvību izteiksmes līdzekļu lietošanā. No kaŗa gadu darbiem atzīmējams Plēpja ietērps 1942. gadā Zelta ābeles apgādā iznākušajam Alekša Kivi Septiņu brāļu izdevumam, kuŗu P. Šadurskis atzīst par vienu „no saliedētākiem, monumentālākiem darbiem latviešu grafikā". Tajā Plēpis iniciālus izvērtis līdz pilnīgām illustrācijām un lieliski parādījis primitīvās dabas spēku.

Bez tam Plēpis darinājis labu daļu grāmatu vāku, starp tiem arī krāšņo Lettisches Buch vāku grāmatu izstādei Leipcigā. Viņam ir vairāk par duci portretu, 38 apzinātas grāmatu zīmes un lielāks skaits stājgrafiku. Makslinieka īsajā mūžā vētrainu notikumu gados tās ir ievērojams veikums.

Jānis Plēpis piedzima Rīgas ormaņa ģimenē 1909. gada 7. aprīlī, apmeklēja amatniecības skolas techniskās zīmēšanas kursus un vēlāk Zeltmata drāmatiskos kursus. No 1928. līdz 1933. gadam viņš mācījās Tautas augstskolas mākslas studijā pie Romana Sutas, pēc tam strādāja Vācu teātŗa dekorāciju darbnīcā. Piedalījies starptautiskās koka gravīru izstādēs Varšavā, Čikagā, Parīzē, kur 1937. gadā ieguva augstu apbalvojumu „Grand Prix".

1944. gada rudenī Plēpis kopā ar sievu devās trimdā uz Vāciju VEF darbinieku grupā, jo šai uzņēmumā strādāja viņa sieva. Nonāca Tornā, kur palika līdz 1945. gada janvārim, kad Tomai tuvojās krievu uzbrukums. Būdams saslimis, Plēpis nav spējis izvairīties no nokļūšanas krievu rokās un Maskavā bijis ievietots kādā no koncentrācijas nometnēm. Nedaudzus darbus viņš darinājis pēckaŗa gados, pievērsdamies arī spalvas zīmējuma technikai. Agrākās meistarības šajos darbos vairs nav. Viņa dzīve aprāvās pēkšņi 38 gadu vecumā 1947. gadā. Par viņa nāvi Latviešu tēlotājas mākslas 1960. gada sējumā rakstīts: „1947. gada 3. augusta rītā, nezināmos apstākļos bojā gājušu, viņu nedzīvu Lucavsalas zvejnieki, iepinušos lašu tīklā, izvilka krastā pie vecā Pontonu tilta." Par viņa nāves cēloņiem vēl tagad nav skaidrības. Pašnāvība pie viņa nosvērtā rakstura ir neiedomājama, atliek aizdomas par ļaunprātību. Pontona tilta galos tajā laikā vēl stāvēja krievu kaŗavīru sardze.

Zelta ābeles apgādā izaudzis, pāragri dzīvei atrauts, Jānis Plēpis tagad no Zelta ābeles saņem iespaidīgu piemiņas zīmi un sava darba dokumentējumu.

Jānis Andŗups

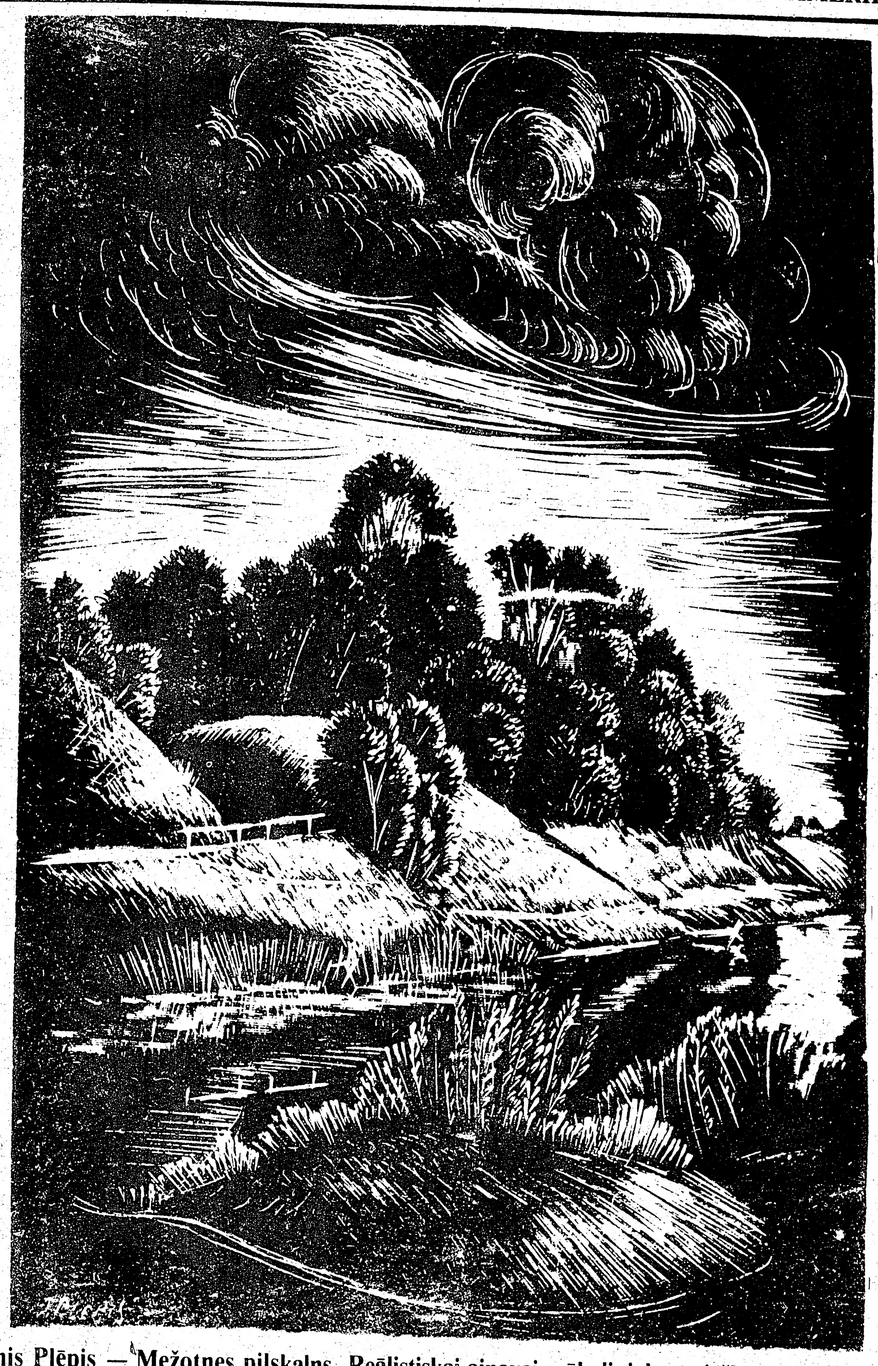

Jānis Plēpis — Mežotnes pilskalns. Reālistiskai ainavai mākslinieks piešķīris teiksmainu apgarojumu, kas stāsta par tālo senatni.

„Londonas Avīze"

Jānis Plēpis — Gada laiki. Attēls Virzas Straumēniem.

„Londonas Avīze"

Anšlavs Eglītis

Zelta globi labākām filmām

Holivūdas ārzemju žurnālistu apvienība gadskārtējā banketā 30. janvārī dalīja Zelta globus par pagājušā gadā izrādītām filmām. Par izcilāko drāmu izraudzīja Universālās studijas darinājumu „Pie zeltainā dīķa" (On Golden Pond), kas aplūko vecuma un vecu ļaužu problēmas un attieksmes ar bērniem un bērnubērniem. Globu saņēma arī galvenās lomas tēlotājs 77 g. v. Henrijs Fonda. Grūto un sarežģīto lomu vecmeistars veic ar neapstrīdamu virtuozitāti, lai gan viņam smagi veselības traucējumi. Godalgo arī scenārija autoru Ernestu Tomsonu. Par izcilāko aktrises sniegumu drāmā apbalvoja Merilu Strīpu (Streep) par titullomu filmā Franču leitnanta draudzene (The French Lieutenant's Woman).

Visvairāk globu saņēma par izcilāko komēdiju atzītais Arturs, kurā notēlota jauna, izlutināta miljonāra saduršanās ar reālo dzīvi un pāraugšana par sabiedrībai derīgu locekli. Globus saņēma arī titullomas tēlotājs Dadlijs Mūrs (Moore) un palīglomu katēgorijā vecmeistars Džons Gīlgūds kā miljonāra izgudrais filozofiski noskaņotais sulainis. Īpaši saistošas ir šo abu angļu aktieru divsarunas. Par gada labāko dziesmu godalgoja Burta Bakaraka (Bacharach) komponēto Artura ievaddziesmu.

Par aktrises sniegumu komēdijā globus saņēma Bernadete Pītera (Peters) par galveno lomu traģikomiskajā dziesmu spēlē „Peniji no debesīm" (Pennies From Heaven) un Džoana Hakete (Hackett) par palīglomu filmā Tikai kad es smejos (Only when I Laugh). Nesen pārcietusi operāciju, viņa atbrauca slimnieces ratiņos un tikai ar mokām spēja uzkāpt uz skatuves pie mikrofona.

Par veiksmīgāko režisoru apbalvoja Varenu Bettiju (Betty), kas darinājis pagājušā gada gaŗāko izrādi, gandrīz trīs stundas gaŗo politisko eposu Sarkanie (Reds).

Par izcilāko ārzemju filmu visai spēcīgā konkurencē atzina Anglijas ražojumu Uguns rati (Chariots of Fire), kurā ar apbrīnojamu reālismu un vēsturisku precīzitāti notēlota 1924. gada olimpiada Parīzē un angļu un amerikāņu sprinteŗu sīvā sacensība.

No pagājušā gada jaunpienācējiem filmu industrijā kā cerīgāko nākotnes „zvaigzni" apbalvoja savdabīgo dziedātāju Piu Zadoru, kas tēloja galveno lomu filmā Tauriņš (Butterfly). Sīka, trausla auguma, Zadora izskatās pēc 12 — 13 gadus vecas pusaudzes. Kaut arī jau ieguvusi skatuves aktrises un dziedātājas rutīnu, viņai ilgi neveicās saņemt „pieaugušas" lomas, līdz pirms pāris gadiem viņu ar lielu efektu „atklāja" Las Vegas skatuves. Saņemt globu viņa ieradās tik pasvītroti bērnišķā izskatā un ģērbā, ka izpelnījās spēcīgus aplausus. Sesila de Milla speciālgodalgu par vispārējiem sasniegumiem filmu mākslā saņēma daudzās izrādēs skatītais melnais aktieris un režisors Sidnijs Puatjē.

Televīzija kļūst arvien nozīmīgāka Amerikas un arī visas civilizētās pasaules sadzīvē. Televīzijas serijas un speciālfilmas tagad cirkulē no valsts uz valsti, no kontinenta uz kontinentu. Amerikāņu televīzijas izrāžu eksports pieņēmis tik plašus apmērus, ka tas veido ievērojamu faktoru ASV ārējās tirdzniecības sabalansēšanā. Arī Holivūdas ārzemju žurnālistu apvienība šogad veltī televīzijai pastiprinātu ievērību, pavairodama godalgojamās katēgorijas.

Par izcilāko drāmatisko seriju atzina policijas izrādi Hill Street Blues un par labāko drāmatisko aktieri Danieli J. Travanti. Drāmatisko aktrišu godalgu dalīja Barbara Bel Gedesa (Geddes) no serijas Dallas un Linda Evana (Evans) no serijas Dynasty. Par tēlojumiem palīglomās apbalvoja Valeriju Bertinelli no serijas One day at a Time un Džonu Hilermani no serijas Magnum P.I. Godalgu saņemdams, Hilermans izteicās, ka strādājot par aktieri jau 27 gadus, bet globs esot pirmā godalga, ko viņam jebkad laimējies izpelnīties. Viņš ar izcilu veiksmi un autoritāti tēlo galvenā varoņa (privātdetektīva Magnuma) izgudro ironisko, bet allaž izpalīdzīgo draugu bagātnieku.

Televīzijas komēdijas nozarē globu saņēma ilggadējā serija „M.A.S.H", kas tēlo traģikomiskas norises kaŗalauka slimnīcā Korejas kaŗa laikā. Var apbrīnot šīs īpatnējās serijas spēju gadiem paturēt publikas un kritikas ievērību. Par labāko komiķi atzina slimnīcas chirurga tēlotāju Alanu Aldu, kas pēdējos gados izvirzās arī par režisoru un rakstnieku scenāristu. Par veiksmīgāko komisko aktrisi apbalvoja Eilīni Brennanu no serijas „Private Benjamin", kur viņa tēlo militārizētu jaunavu grupas bargu vadītāju, kas kopā ar savām padotajām allaž piedzīvo komiskas nepatikšanas.

Sakarā ar televīzijas produkcijas dažādošanos, globus piešķīra arī miniserijām resp. televīzijai darinātām noapaļotām, bet parasti vairākdaļīgām izrādēm. Vienādu balsu skaitu ieguva filma „Bill" par garīgi atpalikuša cilvēka raibajām gaitām līdz rehabilitācijai un Steinbeka klasiskā ieskaitītā romāna „East of Eden" drāmatizējums. Par izcilāko aktieri šinī nozarē apbalvoja vecmeistaru Mikiju Rūniju, kas garīgi atpalikuša vīra bēdu gaitas notēloja ar grūti pārspējamu virtuozitāti. Filma veidota pēc patiesiem notikumiem, puslīdz kā dokumentārstāsts, un Ņujorkas Brodveja izrādēs aizņemtā Rūnija vietā globu saņēma filmas prototips — „īstais", rehabilitētais Bills. Sparīgs, sirmbārdains vīrs, viņš turējās uz skatuves itin pašapzinīgi un skatītājiem par izpriecu nospēlēja pat raitu meldiju uz mutes harmonikām. Globu saņēma arī „Austrumos no Ēdenes" galvenās lomas tēlotāja angliete Džeina Seimura (Seymour). Arī viņa var atskatīties uz sarežģītu aktrises sniegumu. Filmu iesākot, viņa ir 15 gadus veca meitene, beidzot — sirma sešdesmitgadniece. Globu saņemot, viņa pastāstīja, ka pirms sešiem gadiem nolēmusi no Anglijas pārcelties uz ASV un kļūt par amerikāņu aktrisi, kas viņai laikam arī esot izdevies. Televīzijas speciālizrāžu un „mūziklu" katēgorijā apbalvoja Kenedija centra tēlojošu mākslu godināšanas izrādi. Godalgošanas programmu kuplināja dziedātāja Konnija Stīvena un virtuozā Las Vegas rēviju premjēre Džulieta Provse ar savu dejotāju grupu, sniedzot fragmentus no populārajām Holivūdas dziesmu spēlēm.

Latvija Amerikā pārstāvis rakstnieks Anšlavs Eglītis ar nākotnes zvaigzni Piu Zaderu pieņemšanā jaunās autores rezidencē.

Brīvība uzvarēs

ASV ārlietu ministrs Aleksandrs Heigs piesūtījis Lietuvas sūtniecībai Vašingtonā zīmīgu telegrammu:

Ārlietu ministra valoda jaunās ASV ārpolitikas un Vašingtonas-Maskavas ietvaros ir daudz noteiktāka nekā līdzīgā apsveikumā iepriekšējā gadā.

THE SECRETARY OF STATE

WASHINGTON

February 1, 1982

Dear Mr. Charge d'Affaires,

On behalf of the Government and people of the United States, I am honored to send greetings and congratulations on the occasion of the sixty-fourth anniversary of Lithuanian independence.

The founding of the Lithuanian Republic on February 16, 1918 gave form and meaning to Lithuania's commitment to freedom and self-determination. Lithuanians, as do Americans, remain devoted to these fundamental principles today. The United States cannot permit the violation of Lithuania's national integrity to be forgotten. Therefore our policy of not recognizing the forcible incorporation of Lithuania into the Soviet Union remains fixed and will not change.

The American people share with you and your countrymen an unshakable belief in the ultimate triumph of liberty.

Sincerely,

Alexander M. Haig, Jr.

Osvalds Akmentiņš

Vai mums ir kaut kas par daudz un kaut kas par maz?

Advokāts un sabiedrisks darbinieks Edgars Brencis, dzimis Bostonā, bet neatkarīgā Latvijā beidzis vidusskolu Rīgā, jurisprudenci studējis atkal Bostonā, intervijā deva vērojumu par latviešu emigrāciju un tās likteņiem.

E. Brencis piedzīvojis divu dažādu emigrāciju norises dažādos laikos. Viņa tēvs bija piektgadnieks, atbēdzis uz Ameriku, spēlēja latviešu teātrī, darbojās presē, politiski bija kreisi radikāls, kā vairums piektgadnieku.

Pēc viņa novērojumiem latviešu iecelotāji ir visaktīvākie no immigrantiem. Sabiedriski un politiski neviens neturas latviešiem līdz.

Mazā 1905. g. emigrantu saujiņa pretī poļu un pat krievu iecelotājiem izrāvās priekšgalā politiski kreisajā arēnā kā pirmie gladiātori, atstājot masas aiz sevis. Tie nonāk it kā stihijas varā, nežēlo ne sevi, ne savu dzīvību. Vienmēr uz priekšu tos rauj kāda augstāka iedomāta ideja — pozitīva vai destruktīva, un bieži tie neapzinās savu spēku samērus pretī apstākļiem, kā arī pievilas, svešinieku sakūdīti, samulsināti.

Amerikā latvieši ātri iemācās angļu valodu, vismaz ikdienas vajadzībām, jo uz to spiež ārējie apstākļi: latviešiem nav savu veikalu un citu saimniecisku pasākumu, kur iecelotāji varētu turpināt sarunas paši savā valodā. Tā pat vēl šodien 90 gadu vecas latviešu mātes veikalos pašas iepērkas un spēj kārtot lietas angliski.

Edgars Brencis uzsver, ka latvieši ir intelligenta tauta, spēj dzīvot dažādos apstākļos un tos pārvarēt. (Piem. tas konstatēts grāmatās, kas apgaismo latviešu deportēto stāvokli Sibirijā). Skolās aizsteidzas priekšā citiem veclatviešu bērni. Viņš atstāsta gadījumu savā skolā Roksberijā 20. gados, kur starp daudz tautību bērniem mācījušies arī ap 40 latvieši. Latviešu bērni mācījušies ar labām atzīmēm. Skolotāji bijuši nesaprašanā, kāpēc latviešu bērni tik labi mācās un ir arī ļoti apdāvināti, kamēr pārējo tautību bērni atzīmēs krietni zemāk.

Edgaram Brencim nav vairs kopīga ceļa ar bijušiem skolas biedriem, kas izklīda pa malu malām. Vairāk kopēja viņam ir ar to paaudzi, ko Otra pasaules kara vilnis atsvieda šeit. Varbūt tā ir Rīgas vidusskola, kas viņu citādu padarīja kā pārējos latviešu zēnus Roksberijas skolā. ,,Veclatvieši'' no mūsu redzes aploka pazuduši, un mēs par šo faktu neuztraucamies, jo domājam apmēram tā, kas notika ar viņiem tāpēc un tāpēc, tas nenotiks ar mums.

Kāpēc ar visapdāvinātākiem noticis tik necils liktenis? Mani skolas biedri ir pilnīgi asimilējušies, pilnīgi pārrāvuši saites ar latviešu sabiedrisko vai kultūrālo pasauli, kultūru, valodu, mākslu. Lietuvji, poļi u.c. vēl noturas nākošās paaudzēs, bet cik apbrīnojami ir latviešu vecāki, tikpat diametrāli pretējas ir viņu bērnu intereses. Kā to varētu izskaidrot? Kā var izskaidrot, ka ,,amerikāņu kausējamais katls'' tieši visvairāk kausējis latviešus?

Vai to varēja aizkavēt?

Liekas, pa daļai jā. Ja mēs nebūtu atkārtojuši veclatviešu kļūdu un dzīvi Amerikā nebūtu veidojuši tāpat kā veclatvieši. Arī viņu sarīkojumu kalendārā neatrodam lielu starpību: biedrības, biedrības, sarīkojumi, konkurence savā starpā, demonstrācijas, streiki (pēdējos mēs gan labprāt negribam piedalīties), teātŗa spēlēšana, koris utt.

Mēs pieņēmām, ka latviešu ģimenē dzimis bērns pats par sevi izaugs par latvieti, un vai citādi kāds jel drīkstēja domāt? Pirmā vietā mums bija sabiedriskā dzīve.

Piecdesmito gadu sākumā bija aizraujošs laiks latviešu dzīvē: nodibinājās daudz organizāciju. Rīkotāji, runātāji bija vieni un tie paši, bet apmeklētāji palika statistu lomās, un tas daudzus nokaitināja vai sarūgtināja. Kas par to, ja vienā laikā notiek vairāki sarīkojumi utt.

Kas pa šo laiku notiek sabiedriskā darbinieka paša mājā, sacīsim, ar viņa bērniem. No darba pārnākušam, steigā ieēd, pārģērbjas, steigā nav pārmainīts pat vārds, vai arī bērnus nemaz neredz mājā. Tie jau atraduši draugus vai nu kaimiņu mājā, vai skolā. Biedrību darbinieks steidzas līdzi pulkstenim, jātiek laikā uz valdes sēdēm, sarīkojumu atklāšanu. Nav laika!

Pa nedēļas nogalēm jālasa arī kāda grāmata, vismaz laikraksts. Ja arī tētis un māte ir mājā, katrs bērna jautājums ir traucējums. To arī bērni zina. Viņi piespiež pozīciju, un TV lodziņš viņus paņem savā burvju varā. Katram individam veidojas sava pasaule, pat mikroģimenē.

Labu domādami, vecāki visu ir darījuši, lai no ārpuses mājā valdītu latviska atmosfaira. Pat no ielas skatoties, latviešu mājas ir latviskotas. Tur aug latviskais bērziņš, puķu dobes, dažs centies sētas veidojumos vai vārtos ielikt kādu latvisku zīmi. Istabā plaukti ar latviskām grāmatām, pie sienām atkal latviskas gleznas, svečturi uz kamīna, māla podiņi, vāzītes un pagrabā bārs — kā latviskās bajārības apliecinājums.

Tā paiet cerības gadi. Biedrībām piepildās jubilejas, rīkotājiem nosirmo galvas, bērni beidz kolledžas, apprecas ar svešiniekiem vai svešiniecēm, un īsais latviešu skoliņas laiks izzūd kā nebijis.

Vai par maz mūsu lietai ideālisma, kas spētu raut jaunatni līdz vecumam? Kāpēc Latvijas atbrīvošanas politika nesajūsmina mūsu jauniešus, tāpat kultūras jautājumi, kāpēc tai nav nacionālā lepnuma? Kaut kā trūkst, ja jaunie nesoļo mums līdz. Kāds bostonietis pēc izdzertas glāzes satriekts žēlojās: ,,Esmu pazaudējis ir dēlu, ir meitu, tie tik sveši man kļuvuši . . .'' Šis asimilācijas lāsts jau turpinās ilgi.

Pieņemu, ka arī starp jums būs kāds, kas 1939. gadā Brīvā Zemē lasīja Viļa Veldres ceļojuma aprakstus, ASV ierodoties ar kuģi Hercogs Jēkabs.

Baltimoras apkaimē V. Veldre apmeklējis latviešu farmeri Ozoliņu, kuŗu vietējie saukuši par Asalin. Farmerim ir dēli un meitas, bet nevienam no viņiem nepatīk farmā palikt un to apsaimniekot. Šai Ozoliņa farmai nav ābeļdārza, nedz puķu dobes, un istabā vecas nobružātas mēbeles. Kad Ozoliņam jautā, kāpēc viņam nav košuma koku ap māju, viņš atbild: ,,Par to var domāt miljonāri. Nabaga farmerim jātaisa nauda.'' Un tad dzejnieks saka: ,,Un tagad es zinu, ka pat vistrūcīgākais Latvijas zemnieks ir miljonārs — jo viņa māja ir dārzā.''

Ozoliņu dzimtas liktenis Amerikā ir apzīmogots, un par to Veldre raksta: ,,Arī citi bērni aizies visos vējos, tikai vecāku bērēs viņi sanāks kopā, izsludinās farmas pārdošanu, sadalīs mantojuma cenu uz galviņām un tad aizies katrs savu ceļu.''

50 gadus jau šie raksti liecina, kāds bija stāvoklis Nujorkā, kur toreiz dzīvojuši 5000 latviešu. Veldre raksta: ,,Diemžēl, kur sastopas pieci latvieši, tur tikai viens no viņiem var atzīties, ka viņa ģimene runā latviski. Tie pārējie četri jau īsti angļi . . .'' Un rakstnieks jautā: ,,Ko viņi domā? Ko viņi strādā? Kam viņi tic? Uz ko viņi cenšas? Cik viņi bagāti? Lūk, jautājumi, kas nedod miera mūsu ziņkārībai . . .''

Pēc 50 gadiem mūs pašus nodarbina gandrīz tādi paši jautājumi.

Laika ratu griezt vairs atpakaļ nespējam, bet dzīve arī vēl nav galā. Vēl cilvēki precēsies, dzims bērni, un varbūt mūsu personīgā pieredze, ja to atstājam citiem, var būt noderīga.

Es skatos uz lietuvjiem, jo jāatzīstas, ka mūsu brāļi arvien bijuši gudrāki un ar lielāku dzīves un vitālitātes instinktu nekā mēs.

Vai tas būtu tāpēc, ka lietuvji ir katoļi? Viņiem ir jauka jaunatne. Viņu vecāki nav forsējuši sabiedriskā dzīvē tik strauji. Ja ir kas celts, tad tas ir uz saimnieciskiem pamatiem — ieguldītais nes dolarus. Savu brīvo laiku lietuvji vairāk pavadījuši savā ģimenes pavardā. Lietuvisko lepnumu viņiem mācījusi arī katoļu baznīca, ko nevaram vispārināt par luterāņu baznīcu. Lietuvieši neizklīst tik tālu viens no otra kā latvieši. Lietuviete māca praktiski lietuvisko ne ar skolas zinībām, skatuvi un klasi, bet savā ģimenē. Lietuvji izmanto publiskās skolas, lai tur mācītos lietuvju valodu, jo etniskām grupām vēl tagad ir šādas priekšrocības, ja skolā ir attiecīgais procents, kam angļu valoda ir otrā valoda. Neesmu dzirdējis, ka latvieši būtu kādā vietā šo iespēju izmantojuši. Priekšnoteikums bija, ka jādzīvo vienā pilsētas rajonā. Latvieši steidzās prom no savām pirmajām Amerikas lizdām un apmetās pie skaistiem ezeriņiem, uzcēla tur mājas, par vispārības lietām neinteresējoties.

Tie ir fakti. Mēs visi bijām šai zemē bez pieredzes, bez agrāko iecelotāju atziņām, un ja tādas bija, tās bija aplamas un mums nepieņemamas. Vecie iecelotāji (1950 — 1960.), piem. Bostonā, paši nonākuši pie garīgā bankrota, ieteica mums ātrāk iesakņoties šai zemē, nevis deva padomu, kā savu tautību saglabāt ilgāk. Tikai tādi vīri kā Jānis Steiks un Jēkabs Zībergs savā mūžā sludināja ,,tautību un ticību'' kā galvenos spēka avotus. Bet arī šī lielā patriota dzimta iznīkusi gandrīz līdz ar patriarcha nāvi.

Rodas jautājumi, kāpēc tā notiek mūsu ģimenēs? Vai mūsu bērni ir nepaklausīgāki, stūrgalvīgāki saviem vecākiem kā citu tautību vecākiem? Varbūt ka latviešu vecāki ir bijuši vāji audzinātāji jau no sākta laika, nekad nav bijis daudz laika veltīt ģimenes dzīvei, bet darbam. Un tā izsikstot garīgā spēka avotiem, iznīkst arī latviešu dzīve svešumā. Vai kāds zinātnieks nevarētu šo problēmu aplūkot un uzrādīt galvenos cēloņus, no kā būtu jāizvairās tām latviskām ģimenēm, kas cīnās ar šo problēmu.

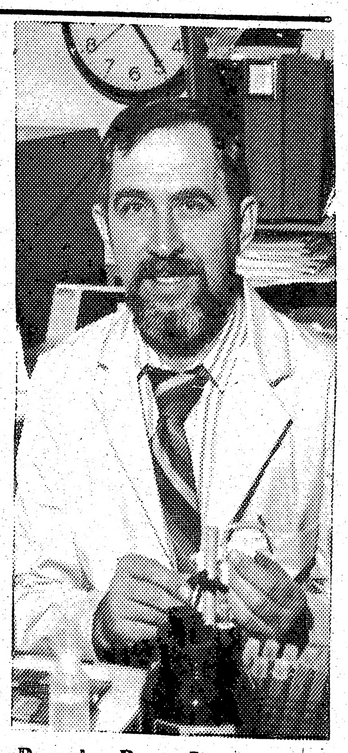

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības valdes priekšsēdis Dr. Olģerts Pavlovskis, starptautiski pazīstams mikrobiologs, nesen ievēlēts par biedru (fellow) Amerikāņu Mikrobiologu Akadēmijā (American Academy of Microbiologists). Akadēmijā, kuŗā ir tikai ap 1000 biedru, ievēl mikrobiologus, kuŗu darbi un pētījumi tiek atzīti par sevišķi augstvērtīgiem. Dr. Pavlovskis kopš 1970. g. strādā ASV flotes medicīnas pētniecības institūtā Vašingtonā, pētījot infekcijas un to pretpotes. Dr. Pavlovskis ir arī lasījis lekcijas Eiropā un Austrālijā un pavadījis vairākas vasaras pētniecības darbā Karolainas institūtā Stokholmā.

Bruno Albāts atveseļojas

Sabiedriskais darbinieks un Tautas balvas laureāts Bruno Albāts pašlaik atveseļojas Džordžtaunas universitātes slimnīcā Vašingtonā, D.C. Tur viņš ievietots pagājušā gada 12. decembrī un pārcietis ļoti nopietnu operāciju. Viss svētku laiks viņam diemžēl bija jāpavada slimnīcā, bet tagad viņš jau tik tālu atspirdzis, ka cer drīzākā nākotnē tikt mājās, lai tad varētu arī atgriezties un turpināt savu darbu Amerikas Latviešu Apvienībā un Latvijas Brīvības Fondā.

amber

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO

466-1514; 465-7902

Ērģelnieces ANITAS RUNDĀNES
un SV. ANDREJA DRAUDZES KOŖA
diriģents ARVĪDS PURVS

K O N C E R T S

par labu Latviešu Centram
Svētdien, 21. februārī, pl. 17.00
Sv. Andreja dievnamā, 383 Jarvis St., Toronto
IEEJA 6 DOL.
Biļetes iepriekšpārdošanā Latviešu Centra birojā, Gardenia puķu veikalā, Broadview Deli.
Pirms koncerta no pl. 16.00 — 17.00 Sv. Andreja draudzes dāmu rīkots kafijas galds draudzes telpās.
Apmeklēt lūdz Latviešu Centra valde.
DĀVINIET ŠĪ IZCILĀ KONCERTA BILETES RADIEM, DRAUGIEM GODA DIENĀS!

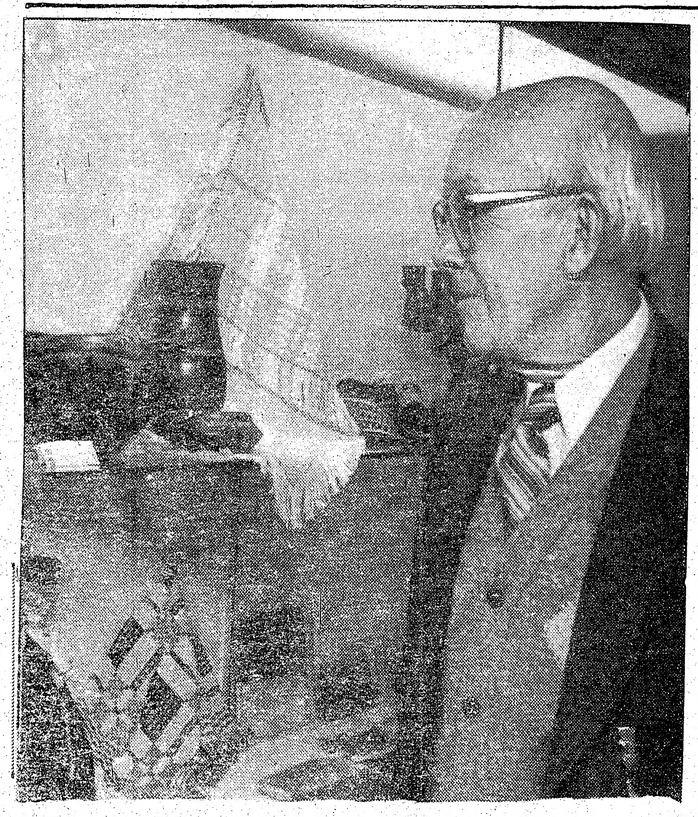

Prof. A. Dreimanis pēdējā Toronto apmeklējumā Latviešu Centrā iepazinās ar tautisko piemiņlietu krātuvi.

LONDONA, ONTARIO

● Londonas Latviešu kopas 33. gada sapulce notika 17. janv. Kivanis pensionāru centrā, piedaloties 22 biedriem. Sapulci vadīja R. Epneris, protokolēja E. Bite. Ar klusuma brīdi pieminēja 1981.g. mirušo Annu Ādmini un pirms nedēļas pēdējā gaitā aizvadīto Žani Petrovski. Par LL kopas 1981.g. darbību ziņoja valdes priekšsēdis prof. A. Dreimanis un kasieris M. Stanga. — LL kopā pašreiz ir 94 biedri, kas visi ir LNAK dalībnieki; no tiem 42 jaunāki par 65 gadiem. LL kopa piedalās kā Brīvības, tā Latviešu fondā, BATUN un pārstāv Latviešu nacionālo fondu Londonā. LL kopa ir akcionāre Toronto Latviešu namā un arī biedre Kanadas Latviešu centrā Toronto, un tai ir pajas jaunatnes apgādā Ceļinieks. Pagājušā gadā LLK ir rīkojusi vai darbojusies līdz 7 sarīkojumos un kopā ar pārējām Londonas latviešu organizācijām izdod informācijas biļetenu, kam pēdējais n-rs ir jau 345. Biļetena galvenais redaktors un izsūtītājs pēdējos gados ir bijis LLK biedrzinis F. Arnds. LLK atbalsta jaunatni, grāmatu iegādi bibliotēkai un ārējās informācijas darbu. Regulāri atbalstīta Minsteres latviešu ģimnazija, un kopā ar pārējām Londonas organizācijām — vienas jaunietes piedalīšanās jaunatnes kongresā Anglijā un otras vasaras nometnē. Rietumontario universitātes bibliotēkai sagādātas grāmatas un žurnāli informācijai par Latviju, un izplatīta grāmata ,,Latvija šodien, 1980''. Lielākie ienākumi bijuši no LLK dāmu komitejas rīkotā Ziemas svētku tirdziņa, tautiešu ziedojumiem un noguldījumu procentiem.

LL kopas dāmu komitejas priekšniece L. Zvagule ziņoja, ka dāmu komitejā ir 17 aktīvas locekles un 8 goda dāmas (par 80 g. vecākas). Rīkotas 8 vakarēšanas, divas ar referātiem, Ziemas svētku tirdziņš un Līgo svētku izbraukums dāmu komitejas un valdes ģimenēm. Dāmu komiteja piedalījusies visos LL kopas sarīkojumos, rūpējoties par cienastu. Ģimenes dienā apmeklētas vecākas māmuļas. L. Zvagule, LL kopas bibliotēkāre, ziņoja, ka klāt nākušas 170 grāmatas un žurnāli, vairums kā ziedojumi; pašreiz bibliotēkā ir 3727 grāmatas; pag. gadā lasītas 416 grāmatas.

Revīzijas komisijas pārskatu nolasīja E. Grava, atzīstot valdes un dāmu komitejas darbību par sekmīgu. Par LNAK padomes abām 1981. g. sesijām ziņoja LLK pārstāvis E. Bite un par ārējās informācijas darbu Baltijas federācijas Londonas nodaļā un Tautību mākslas padomē R. Epneris, it īpaši par 14. jūnija sarīkojumu un par latviešu stendu Tautību mākslas padomes rudens festivālā.

Valdi pārvēlēja ar aklamāciju līdzšinējā sastāvā, tāpat arī dāmu komitejas pašu ievēlēto valdi, kuŗā mainās tikai priekšnieces vietniece (tagad — A. Upīte). Revīzijas komisijā ievēlēja E. Gravu. V. Krūmiņu un O. Rezebergu.

Lai ar biedru maksām segtu LNAK paaugstinātās dalības maksas, nolēma palielināt LLK biedru maksas dāmām no $3 uz $5 (vīriešiem tās paliek līdzšinējās, $6, kādas tās ir bijušas kopš 1948. gada). Pēc dāmu komitejas un valdes ierosinājuma nolēma ziedot Kanadas latviešu centram Toronto $500. Apstiprināja valdes izstrādāto budžetu 1982. gadam. Vēl pārrunāja 1982. gada sarīkojumus un atbalstu jaunatnei. Sapulces starpbrīdī dāmu komitejas dāmas pacienāja klātesošos ar kafiju un cepumiem.

Draudzīgā aicinājuma atceri kopa rīkoja 31. janvārī Kivanis pensionāru nama jaunbūvētā daļā, kuŗas būvdarbus bija atbalstījušas visas Londonas latviešu organizācijas ar ziedojumu pag. gadā. Kaut arī sniega dēļ nevarēja ierasties ,,provincieši'' no Londonas apkārtnes, zāle bija klausītāju pilna. Tie ar interesi noklausījās Toronto viesus — mācītāju A. Celmu un 11 g. veco Marku Brantu. Māc. A. Celms vispirms nolasīja dzejnieces Birutas Senkēvičas atmiņas par Draudzīgā aicinājuma sākumu un pēc tam Annai Brigaderei veltītajā vakarā stāstīja par mūsu lielās rakstnieces dzīvi un tās darbu ideoloģiju, referātu illustrējot ar vairākiem Brigaderes darbu citātiem, talkā nākot arī Markum Brantam. Sanāksmes dalībnieki pakavējās pārrunās pie LL kopas dāmu sagādātā cienasta, parakstījās Draudzīgā aicinājuma ziedojumu listē.

D.

Mūsu mākslas darbu likteņi

,,Mūsu mākslas darbi ārpus Latvijas un to likteņi'', tāds bija dzejnieka un grafiķa Ojāra Jēgena referāta temats 6. februāŗa vakarā Sv. Jāņa baznīcas zālē, kur bija arī Silvijas Šteineres darbu izstāde. Abi šie sarīkojumi ietilpa LNAK kultūras dienu sarīkojumu ciklā Toronto. Tāpat kā paši mākslinieki, arī viņu darbi izkaisīti visā plašajā pasaulē, un to likteņi bijuši dažādi.

Referents vispirms minēja mūsu vecmeistara Vilhelma Purvīša darbus, kam lielas nacionālas vērtības. Tos pat atdarina tagadējā Latvijā un spekulē ārzemēs. Uzturoties savā laikā Norvēģijā, V. Purvītis uzgleznojis ap 300 gleznu un dažādu skiču. No tām daļu pārdevis, bet citas izdāvinājis. Liels vairums šo darbu palicis Norvēģijā. Tagad tie parādījušies Skandinavijā pārdošanai. Cilvēki, kas Purvīti pazinuši, iegādājušies šos darbus par ļoti lētu cenu, pat par pieciem vai desmit dolariem...Mēģināts noskaidrot, kas noticis ar tiem Vilhelma Purvīša darbiem, kas nosūtīti uz Vāciju. Saraksts nodots Kārlim Dziļlejam, bet pēc viņa nāves tas pazudis.

Tāds pats liktenis piemeklējis arī agrākajos gados mirušā gleznotāja J. Valtera darbus, kas mums bijuši nozīmīgi, lai gan šis mākslinieks nebija vēl ieguvis pasaules vārdu. Viņa darbi Latvijas brīvības laikā greznoja arī valsts prezidenta mītni Rīgas pilī. Arī Valtera ekspresioniskie darbi parādījušies gleznu ūtrupēs, piem. Malmē Zviedrijā. Austrumvācijā, Rostokā, ieradušies ceļotāji no okupētās Latvijas un par lētu naudu pirkuši Valtera gleznas, kuŗas izveduši uz Rīgu. Latvijā maz atrodami Jāzepa Grosvalda darbi, bet viņa brālim sūtnim Grosvaldam Parīzē bija 37 gleznas. Stokholmā ap simt Grosvalda darbu glabā viņa māsa. Tā liels vairums viņa darbu saglabājušies no pazušanas ārpus Latvijas.

Niklāvs Strunke, Voldemārs Matvejs un Jānis Jaunsudrabiņš bēgļu gaitās paņēmuši līdz arī daļu savu darbu, tāpat vienu daļu savu iemīļoto mākslinieku gleznu izveduši citi latviešu bēgļi. Voldemāram Tonem, braucot ar pajūgu cauri Lietuvai, kaŗa sajukumā gleznu sainis nozudis. Gleznotājs daudz darbu uzgleznojis Vācijā, atjaunojot arī daļu zudušo, tāpēc jāpieņem, ka vairums viņa darbu atrodas ārpus Latvijas. Rīgā tagad nav sameklējami Jaunsudrabiņa laika biedra Kārļa Kalves darbi, bet tādi gan atrodami Čikagā. Privātās kollekcijās atrodas arī Voldemāra Zeltiņa audekli. Skulptora Teodora Zaļkalna pēcnācēji izveduši no Latvijas četras viņa skulptūras.

Trimdā radušies arī daudzi jauni gleznotāji, kas izglītojušies ārpus Latvijas un vairojuši mūsu kultūtas pienesumu, bet mūsu mākslas vērtības izkaisītas pa pasauli. Referents žēlojās, ka mums nav lielu sabiedrisku centru, kas vēlētos izveidot iespaidīgas mākslas darbu krātuves, jo tās prasa lielus, īpašus fondus, kādi līdz pat šim laikam nav radīti, lai gan mēs par dažādu citu fondu trūkumu nevaram žēloties. Viņa ieteikums bija šos darbus vismaz pārfotografēt un uzglabāt archīvā, it īpaši privātās mākslas darbu kollekcijās. Tādu domu savā laikā ierosināja jau Uga Skulme Rīgā.

Pēc Otrā pasaules kaŗa simtiem mākslas darbu vēl izceļojuši no Latvijas un nokļuvuši brīvajā pasaulē — Anglijā, ASV un citur. Cilvēki spekulātīvos nolūkos Latvijā palikušos pārdevuši par augstu cenu, pat četrkārtīgu. Kādi sīkāki spekulanti gan esot notverti un sodīti, bet lielākie, piem. partijas biedri, palikuši bez soda, jo citādi tie būtu izslēdzami no partijas un tad tikai tiesājami. Daudz mākslas darbu no Latvijas izveduši arī izceļotāji žīdi, tajos ieguldot savus ietaupījumus. Tā Romana Sutas apgleznotās porcelāna servīzes nesen no Latvijas izvestas uz Čikagu.

Referāts izraisīja arī debates. Inta Purva izteicās, ka Latviešu institūts rada krātuvju tīklu piecos koncentrētos punktos. Žurnāla Latvju Māksla redaktors J. Siliņš raksta mākslas vēsturi. Nikolajs Bulmanis zināja, ka Voldemara Matveja darbu saraksts atrodoties Ļeņingradā. Gleznotājs Ādolfs Kerāns ieteica mākslinieku darbus uzņemt video lentē un nodibināt saskari ar citām vietām, kur dzīvo latvieši. Referātu noklausījās 40 interesentu. V.S.

DV Toronto nodaļas priekšnieks Z. Akots Draudzīgā aicinājuma dienā nodeva velti Latviešu ģimnazijas direktrisei V. Slaviešai. Foto J. Liģers.

Eduarda Freimaņa romāns

TICĪBA

ir nopietns darbs, kas interesēs lasītājus ar labu literāru gaumi.

Grāmata pasūtināma:

A. Augstums, 1621 South 17th Street,
Lincoln, Nebraska, USA 68502

CENA $ 8.00.

Daugavas Vanagu Teātŗa Kanadā sarīkojumā

1982. g. 6. martā pl. 19
Latviešu Namā Toronto, 491 College ielā

JAUTRS VAKARS,
ko vadīs ATIS FREIMANIS.

Programmā komēdija un citi jautri priekšnesumi.

-- Siltas vakariņas un pilna bufete. --

IEEJA 6 DOL. NO PERSONAS.

Visi laipni ielūgti.

Prāta cilvēki

Jūlija Pētersona komēdija TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma dienā.

Jūlijs Pētersons šo komēdiju sarakstījis 1924. gadā, laikā, kad mūsu valstī notika kultūras dzīves augšupeja. Prāta cilvēki uzrakstīti skaidros tēlojumos, ar labam skatuves darbam nepieciešamiem drāmatiskiem kāpinājumiem.

Galvenās lomas tēlotāja Arnolda Legzdiņa balss tembrs attaisno tēlotā rakstura stingrumu. Arī tad, kad radusies greizsirdība, ir jāslēpj, un viņš ne brīdi ar balss noskaņu nenodod savas ciešanas. Arnolda grūtākā vieta lomā ir tā, kad jāatzīstas, ka mīl Mēriju. Šī atzīšanās nav skolnieciski sentimentāla pačalošana, bet gan prāta cilvēka apliecinājums savai patiesajai mīlestībai. Labi izturēts tēlojums — un tas ir ļoti daudz.

Bija interesanti sekot Rutas Lauzes tēlojumam Tīnes — Ziemeļa saimniecības vadītājas lomā. Rūpes par elektrības nevaradzīgu šķērdēšanu un kunga darbiem pa naktīm izskan viņas balsī. Viņa tam novēlētu mierīgāku dzīvi, bet kad mājā ierodas jaunā kundze, Tīne samierinās ar savu likteni un rūpējas tālāk par mājas kārtību, vienīgi protestējot pret izšķērdību šajos grūtajos laikos. Ruta savas lomas iekšējo darbību aizstāvēja ar pārliecinošu stāju un labu balss modulāciju.

Krāsains raksturs bija Andra Lejas tēlotais Ziemeļa draugs Saliņš. Arī būdams jau gados, sarunās par mīlestību kā briesmām Andris prata savā lomā ar niecīgu iezīmi kustībā vai balsī parādīt pretējo. Apvaldītās, skatuviskās kustības ir Andra stiprā puse.

Lauras Zariņas tēlotā advokāta meita Meta pārliecināja ikvienu skatītāju. Labi audzināta, piemīlīga un pilna jaunības alku. Katrā Lauras skatā uz skatuves neviena tukša, garlaicīga brīža. Lauras varēšana un sievišķīgais šarms sevišķi izcēlās, tēlojot lomu lomā. Šādas lomas ir grūtas —pārliecināt partneri un skatītāju par tēlojuma patiesīgumu.

Arnim Korolkēvicam Dzintara loma bija ciets rieksts, bet viņš tika pie kodola, un jāsaka, godam. Iekarot uzcerētās meitenes tēva labvēlību ir sarežģīts tēlojums. Tēlot lomu lomā, tēlotāja jaunībā staigāt pa ,,naža asmeni'' un nenovērsties uz farsa vai banālitāšu pusi jau ir māksla. Un tieši šajos divlomu skatos Arnis Ļāva iekvēloties mākslas dzirkstij.

Valdis Martinsons Mērijas tēva Spaļa lomā bija apaļš, sirsnīgs un tomēr uzstājīgs, kad uzcerētā meitas līgavaiņa un tālākā lugas darbībā — meitas vīra Ziemeļa rakstura īpašības parādās kā baltas cilpas melnā drēbes šuvumā. Arī Spalis grib glābt meitas ģimenes dzīves godu izrunājoties, bet ikviens, kas piedzīvojis Spaļa stūrgalvību, netic Spaļa panākumiem. Priecīgs, ka palicis skatītāja lomā citu organizētā izrādē pret Ziemeli, Valdis parāda labsirdīga tēva Spaļa sirsnību.

Pilnas laimes, mīlestības, ciešanu un stingrības ir bijušas mātes lomas kā dzīvē, tā uz skatuves. Bija baudījums sekot Anitas Ābeles tēlotai Mērijas mātes Spaļa kundzes lomai.

Jaunas sievietes tēlojumā patīk raksturs, kas rāda līksmu dzīvi, patīk priecīgs raksturs, sēdot ar krustotu kāju. Patīk redzēt ciešanas, spītu, iedomību, dusmas, vienaldzību. Šīs rakstura īpašības ir ikvienā cilvēkā. Silvijas Tintas Mērija parādīja iepriekš minētās rakstura īpašības, līdz ar to pierādīdama skatītājiem savu varēšanu.

Īsie monologi lugas sākumā ievadīja Zinti Pērkonu advokāta Priednieka īstai divkaujai ar Ziemeli lugas beigās. Par sekundantiem izraudzīdams skaisto jauniešu trijotni, Zintis nodemonstrēja sendienu varoni — džentelmeni, ne tikai aizstāvot savas meitas godu, bet aizstāvot ikvienu, kam nodara pārestību. Varenu un nepārspējamu balss modulācijā, drošu ikvienā situācijā un simpatisku drāmatisko sastrēgumu izlīdzināšanas skatā, Zinti un citus spēlētājus atminoties, gribas jautāt: — Kad mēs jūs redzēsim atkal?

Katrai izrādei ir nepieciešams suflieris. Suflieris ir ansambļa neatņemama sastāvdaļa. Tam jābūt apbalvotam ar atjautību, skaidru skatienu un veiklam lasīšanā. Viņam jāprot čukstēt tieši tik stipri, lai trūkstošo tekstu sadzirdētu tēlotājs, ne publika. Ne tikai Prāta cilvēkā, bet jau vairākās iepriekšējās izrādēs Aija Auziņa ir veikusi šo svētīgo darbu.

Ģimnazijas Drāmas pulciņš var priecāties par spējām savam darbam piesaistīt labus techniskus darbiniekus. Būtu grūti iedomājamas izrādes bez Velgas Jansones un viņas izdomas kostīmu un frizūru jautājumos. Tā arī Prāta cilvēkos jau dažas kostīmu maiņas vien izraisīja skatītājos priecīgu saviļņojumu. Un šī nebija pirmā reize, kur parādījās Velgas atjautība.

Tikpat liels savā varēšanā ir daudzo gadu apgaismotājs Vitauts Kurzemnieks. Gluži kā ,,lielajā teātrī''; dažādu krāsu gaismas, savienotas vienā, izrādei sākoties, ierodas uzmanīgi, smalkjūtīgi, ļaujot skatītājam iegrimt gaidāmās iztēles pasaulē. Gaismas rosina radošu tēlotāju.

Kas izrāde būtu bez tēlotājiem, kas tēlotāji bez grima! Tā nu jau daudzus gadus grimētājas pienākumus veic Zane Jansone (Prāta cilvēku pirmo izrādi meistariski nogrimēja Irene Kalviņa). Gan jāpiebilst, ka Zanei ne reti palīdz paši tēlotāji, sevišķi sieviešu personāžs, tomēr Zanes vērīgā acs redz tēlotājus vēlreiz, pirms tie stājas rampas gaismā.

Šo izrādi sagatavojuši Hugo Miķelsons un Andris Leja. Ko katrs no viņiem ir darījis? Zinot abu pieminēto teātŗa draugu vecumu, varētu secināt, ka vecākais no viņiem būs atradis lugu, sadalījis lomas, nospraudis galvenās situācijas un devis pirmos norādījumus par skatuvisku stāju un valodu. Andris savukārt būs pavadījis ar ansambli vairāk laika, organizējis mēģinājumus un tajos iepazīstinājis tēlotājus ar lugu, piepildījis nospraustās situācijas un radījis jaunas, nostiprinājis skatuvisko stāju un valodu. Ja vērīgs skatītājs izrādē saskatīja kādu tukšumu, tad tur vainojama dzīve!

Skatītājs

TLTA ģimnazijas audzēkņi Draudzīgā aicinājuma dienā bija iestudējuši J. Pētersona komēdiju ,,Prāta cilvēks''. Uzņēmumā jaunie aktieŗi ar režisoru H. Miķelsonu labajā pusē. Foto J. Liģers.

Silvijas Šteineres izstāde Toronto

Mākslinieces Silvijas Šteineres no Čikagas pirmo izstādi Toronto — zīmējumi un illustrācijas — 6. februārī Sv. Jāņa draudzes izstāžu telpās atklāja LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Ar mākslinieci iepazīstināja viņas dzīvesbiedrs grafiķis un literāts Ojārs Jēgens. Silvija Šteinere pazīstama kā bērnu grāmatu illustrātore. Viņas dzimtā vieta ir Alūksne, kas vecos laikos minēta kā ,,raganu centrs''. Arī mākslinieces viens izstādīts darbs bija ar šādu motīvu — Dūres muižas ragana. Mākslinieces tēvs 1920. g. Alūksnei panācis pilsētas tiesības, kļūdams par tās galvu.

Silvija Šteinere studējusi mākslas institūtā un 10 gadus nostrādājusi par tērpu zīmētāju (dress designer). 1965. g. dziesmu svētkos Toronto bija skatāmi viņas skicētie tērpu modeļi. Vēlāk pievērsusies amerikāņu bērnu lasāmgrāmatu illustrēšanai. Zīmējusi arī K. Barona latviešu skolai Čikagā. Māksliniece sarīkojusi jau 10 izstādes. Toronto bija skatāmi viņas darbi ar folkloras motīviem: latviešu tautasdziesmas, pasakas, ticējumi u.c. Pavisam bija izstādīti 67 darbi, no kuŗiem apmeklētāji daudzus ieguva savā īpašumā jau pirmajā dienā. Izstāde vēl turpinājās otrā dienā.

V. S.

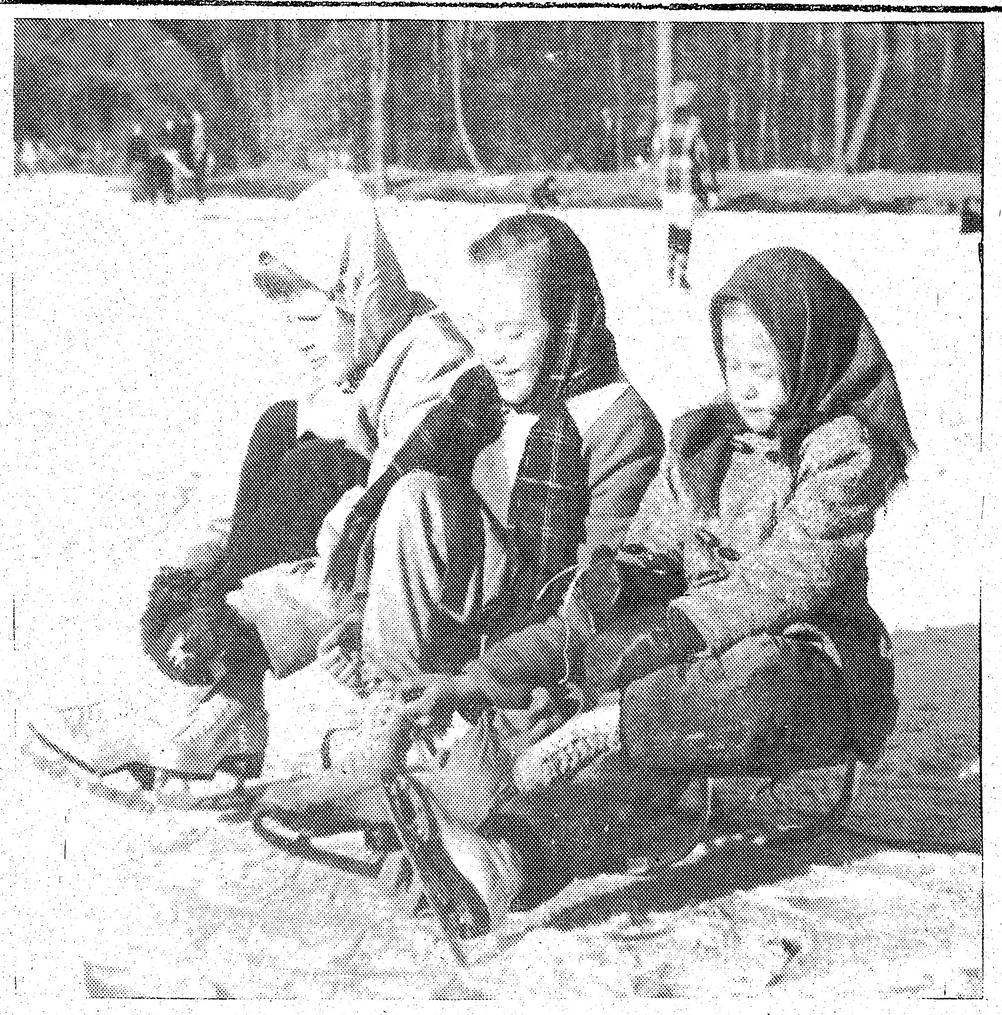

Kanadas latviešu jaunā audze ziemas saulainajās dienās nododas veselīgajam slidošanas sportam. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

● Pensionāru apvienības Latviešu nama akciju turētāju sapulcē 11. februārī piedalījās 13 dalībnieku, pārstāvot 54 akcijas, kas ir 42,9 proc. no 126 akcijām. Par kandidātu nama valdei izraudzīja līdzšinējo Jāni Ozolu, revīzijas komisijā Andreju Ozoliņu, Pauli Plīsi un Rolandu Bērziņu, dāmu komitejai — S. Zaķi. Par balstiesīgu pārstāvi Latviešu nama šīgada sapulcei izraudzīja E. Broderu, kas sapulci arī vadīja, protokolējot A. Ķikulei. Sapulce ievēlēja trīs darbiniekus kopas iekšējā darba kārtošanai: E. Broderu, A. Ķikuli un J. Ozolu. Latviešu nama kasieris J. Ozols ziņoja par nama financiālo stāvokli, kas ir labs, jo nams ir izmaksāts. Latviešu nama saimniecības vadītājs E. Koks ziņoja par nama iznomāšanu: latviešu ģimnazijai dod telpas bez maksas, daudzām organizācijām izīrē par minimālo maksu, bet sveštautiešiem par pilnu cenu.

● TLB dravnieku kopas kārtējā sanāksmē 11. februārī Latviešu namā bitinieki pārrunāja, kā bites pārdzīvo ziemu. Kopas vadītājs A. Sudmalis rādīja slīdītes par savu ceļojumu pērngada rudenī pa Kolorādo kalniem un Arizonas Grandkajonu un nacionāliem parkiem. Nākošā 10. marta sanāksmē J. Birznieks rādīs slīdītes par Austrāliju, kuru atstājis pirms 5 gadiem, pārceļoties uz Kanadu.

● Vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts 27. februārī pl. 18.45 Latviešu centrā. Diriģenti J. Barušs un D. Šmite; pie klavierēm Ēriks Tučs. Koncerta programmā komponista Jāņa Baruša jaundarbs ,,Dziesma Dievam'' ar Arnolda Apses tekstu. Pirmo reizi atskaņos arī Lūcijas Garutas divas dziesmas — ,,Jūra, plaša jūra'' un ,,Dziesmai''. Vēl programmā uzņemtas I. Saksa, T. Ilsteres, Bruno Skultes, J. Cīruļa, J. Norviļa, A. Kalnāja un K. Lietiņa dziesmas. Korī 41 vīru balss, to vidū seši dziedātāji no Sv. Katrīnām, Niagaras un divi no Hamiltonas. Kopš 1980. gada koŗa priekšnieks ir Visvaldis Roze. Saviesīgajā vakarā deju mūziku spēlēs Hamiltonas Runči. Ieejas kartes koncertā un ballē 10 dol., tikai koncertā — 6 dol un ballē 7 dol. Biļetes iepriekš saņemamas Centrā pie koristiem un sarīkojumu vakarā pie kases. Jauniešiem līdz 16 gadiem ieeja bez maksas.

● DV Toronto nodaļa rīko jautru biedru vakaru 20. februārī pl. 19 DV namā. Priekšnesumos tautas dejas Daugaviņas izpildījumā E. Kalviņa vadībā. Kopējās un solo dziesmas vadīs A. Pērkons ģitaras pavadījumā. Skaņu lenšu deju mūzika. Vanadzes rūpēsies par ēdieniem; darbosies arī dzērienu bārs.

● Toronto Latviešu koncertapvienības šīs sesonas trešajā koncertā sestdien, 20. februārī, pl. 20 Sv. Lorensa mākslas centrā koncertēs Jaunanglijas ansamblis ar čellistu Jāni Lauri no Austrālijas, vijolnieku Andrjū Lorensi. Kamermūzikas ansamblis, kas dibināts 1975. gadā, ar savu izcilo spēli pazīstams ne tikai Austrālijā, bet vairākkārt bijis koncertturnejās Anglijā, Italijā, Japānā un citur. Šo koncertu bija iespējams izkārtot ar ansambļa Ziemeļamerikas turneju, kuŗu daļēji atbalstīja Austrālijas valdība. Čellists Jānis Lauris mūzikālo izglītību guvis Adelaidē, Austrālijā un Šveicē. Spēlējis Londonas filharmonijas un BBC orķestros. Kā solists spēlējis koncertos, radio un televīzijas raidījumos, kā arī viesojies 1974. gadā Toronto koncertapvienībā.

● Pensionāru apvienības 11. februāŗa sanāksmē Latviešu namā, atzīmējot kultūras dienas, 140 dalībnieku noklausījās Anetes Bencones skandējumā Jaunsudrabiņa ,,Piemini Latviju'', V. Pelēča ,,Snieg'', Klāras Zāles ,,Sapņu zeme'' un Ingrīdas Vīksnas — ,,Sniegos''. Vilma Aleksandra deklamēja Marijas Urnežus ,,Vai tādēļ'', L. Vāczemnieka ,,Taciņas'' un Nikolaja Kalniņa ,,Kāda vīra jautājums sievai''. Visi kopīgi nodziedāja ,,Daugaviņa, māmuliņa''. 25. februāŗa sanāksmē Valda Zvanītāja stāstīs par braucienu brīvībā, 4. martā atzīmēs plkv. O. Kalpaka piemiņu. Alma Līdeka stāstīs savas atmiņas par Kalpaku. Sarīkojums būs ar klātiem galdiem un loteriju. Sieviešu rokdarbu kopas vadītāja M. Kalniņa aicina pieteikties jaunas kopas dalībnieces.

● Ērģelnieces Anitas Rundānes un Sv. Andreja draudzes koŗa, diriģents Arvīds Purvs, koncerts par labu Latviešu centram 21. februārī pl. 17 Sv.Andreja dievnamā.

● TLB sestdienas skola aicināja pieteikt bērnus, kas vēlētos piedalīties Jaunatnes dziesmu svētkos Klīvlandē. Pieteikušies tikai 16 bērni. Skolā mācās tās pašas tautas dejas, kuŗas dejos Klīvlandē. Diždanča vadītājs Z. Miezītis savukārt apsolījās piesaistīt šos skolēnus savai braucēju grupai, ja tie piedalīsies Diždanča mēģinājumos. Tuvākai informācijai zvanīt skolotājai V. Volmerei, tel. 469-0803. Dziedātājiem pieteikšanās pie Astras Maksiņas, tel. 766-8515.

● Mākslinieku vienības Latvis šā gada izstādei bija iesniegti 76 darbi. Darbus kvalitātīvi vērtēja žurijas komisija, kuŗā piedalījās Ēriks Bebris, Ēriks Dzenis, Zigfrīds Jurševskis, Valija Mērniece un Jānis Zuntaks. Izstādīšanai izvēlēti 65 darbi, ārpus izstādes palika 11. Izstādes klāstā reprezentēti 30 autori, no kuŗiem 27 Latvja biedri, bet trīs nebiedri. Izstādesklāstā 55 gleznas, grafikas, 4 skulptūras, 5 skulptūrālās plāksnes un viena vitraža (krāsains stikls).

● TLB sestdienas skolas padome nolēmusi no Augusta Brieža piemiņas fonda kapitāla procentiem 120 dol. nodot skolas žurnāla Auseklītis izdošanas izdevumu segšanai. Skolēnu darbi iesniedzami skolotājai B. Brencei. Speciāliste ādas slimībās Dr. Ināra Ezera 13. februārī skolas telpās referēja par ādas slimībām, kā arī sniedza padomus, kā apkaŗot šīs slimības.

● Burtnieki savu Lieldienu daudzinājumu rīko 21. martā pl.11 Centrā, pavasaŗa saulgriežos, kad diena un nakts vienā gaŗumā. Šo daudzinājumu, kas sāksies pl. 11, vadīs vadoņa vietnieks Paliepu Jānis, dižrunu teiks sekretārs Vandeļu Jānis. Pēc daudzinājuma kopīgs mielasts. Meteņu saietu rīkoja 6. februārī draudzes priekšnieka Meņeņu Arvīda mājā, kur to vadīja mājas saimnieks, kas pastāstīja, kā senie latvieši ar Meteņiem ievadījuši pavasari. Vadoņa vietnieks J. Palieps apskatīja no Rīmju chronikas senās kaujas. Dievturi dziedāja Meteņu dziesmas un mielojās ar plāceņiem un cūkas šņukuru. Bez jau minētajiem valdē vēl darbojās vadonis A. Pērkons, kasieris I. Palieps, biedrzinis-Mantzinis A. Brūmelis. Draudzes pārraugi A. Nulītis, I. Gailis un V. Blūms.

● Lietuvas valsts 64. neatkarības pasludināšanas atcerei Kanadas lietuviešu kopība Toronto rīko svinīgo aktu 21. februārī pl. 16 Anapilio zālē, Misisāgā. Svētku runu teiks Kazis Eriņģis, kas nesen atgriezies no okupētās Lietuvas. Koncertā Gintaras ansambļa priekšnesumi. Pēc nedēļas, 28. februārī, pl. 15 Toronto universitātes Convocation auditorijā Igaunijas valsts neatkarības pasludināšanas dienas atceres akts un koncerts.

● Gadskārtējās Saulaines vakariņas par labu Saulainei ceturtdien, 11. martā, pl. 19.30 Sv.Jāņa baznīcas sabiedriskajās telpās. Programmā priekšnesumi. Jauniešu ansamblis B. Alkas vadībā izpildīs uzvedumu ,,Atskaņas no vasaras''. Piedalīšanās vakariņās 30 dol., no kuŗas 25 dol. ir ziedojums Saulainei, par ko izsniegs draudzes kvīti ienākumu nodokļu atskaitei.

● Latviešu biedrības sestdienas skolā 13. februārī mācību laikā viesojās māc. J. Ķinēns no Milvokiem. Pēc māc. J. Cālīša vadītās lūgšanas viesis pastāstīja bērniem pasaku par pelīti un kaķi, illustrējot ar savu zīmējumu. Pasaka uzskatāmi pamācīja, kas notiek, ja bērni aizbēg no mājām un nav vecāku, kas aizsargā pret daudzām briesmām. Māc. J. Ķinēns viesojās arī skolotājas B. Kūlas ticības mācības stundās 6. un 7. klasē, kā arī Skolotāju sagatavošanas kursos, kur runāja par morāles un ētikas pamatprincipiem audzināšanā, ko noklausījās 22 personas.

DRAUDZE AR PUS MILJ. DOLARU BILANCI

Toronto Sv. Jāņa ev. lut. draudze, kas ar 1817 locekļiem ir otra lielākā latviešu draudze Kanadā, šogad atzīmē savas pastāvēšanas 34. gadu. Aizvadītā gadā miruši 25 draudzes locekļi, kristīti 11 bērni, iesvētīti 19 jaunieši. No 12 laulībām sešas bijušas etniski jauktas.

Draudzes mācītāja I. Gaides vadībā notikuši 64 dievkalpojumi dievnamā un Saulainē, kopā ar 10,850 dievlūdzējiem, vai caurmērā 170. Svētais vakarēdiens izdalīts 12 dievkalpojumos 1145 dievlūdzējiem. Notikušas Ticības celsmes stundas sadarbībā ar kaimiņu mācītājiem, evaņģelizācijas sanāksmes, reliģisko pārdomu pēcpusdienas un kristīgās draudzības dienas Saulainē. Draudzes mācītājs I. Gaide vadījis svētbrīžus arī citās baznīcās, latviešu skolās un organizācijās. Draudzes aprūpē palīdzīgs bijis arī archibīskaps A. Lūsis. Liels ieguvums draudzei ir vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā, kas kuplinājis vairākus dievkalpojumus un rīkojis patstāvīgus koncertus. Diriģente B. Alka mācījusi arī jauniešu ansambli. Liturģiskās pusstundas pēc dievkalpojumiem vadījis māc. I. Gaide un draudzes ērģelniece Anita Rundāne, kas vada arī draudzes mūzikas komiteju.

Svētdienas skolu ar 33 audzēkņiem vada Aina Kalniņa ar 7 citiem skolotājiem un vairākiem palīgdarbiniekiem. Draudzes jauniešu grupas vadītāji ir Inta Malēja, Ilze Villere un stud. theol. Mārtiņš Irbe. Aktīva ir bijusi žēlsirdīgo samariešu grupa Vilmas Kinstleres vadībā, apmeklējot slimos.

Dāmu komiteja ar priekšnieci L. Jansoni rīkojusi 10 dažādus sarīkojumus, veikusi aprūpes un palīdzības darbu, vasaras mēnešos izpalīdzējusi Jāņu sarīkojumā un bērnu svētkos Saulainā. Dāmu komiteja pērngad zaudējusi vienu no savām aktīvākām loceklēm, ilggadēju darbinieci Helēnu Mangali, kas bijusi vokālā ansambļa administrātore un pārzinājusi altāŗa ziedu fondu. Turpmāk par altāŗa ziediem rūpēsies V. Lauge un M. Radziņa. Dāmu komitejas kases pārskats rāda 21,510 dol. apgrozījumu un 9106 dol. atlikumu. Šī gada jaunā budžeta ienākumos — 11,500 dol.

Saulaines pārvalde šogad paredzējusi atzīmēt Saulaines 30 gadu pastāvēšanu. No Saulaines Putnu salas jaunbūves ziedojumu akcijas līdzekļiem atmaksāts 5000 dol. parāds draudzes palīdzības fondam. Šogad šo ziedojumu akciju turpinās, lai varētu nobeigt Putnu salas izbūvi.

Šīs vasaras 31. bērnu nometne notiks no 4. jūlija līdz 14. augustam. Jāņu svinības 26. jūnijā, bet no 1. — 15. augustam Saulainē notiks LELBAs teoloģijas kurss sadarbībā ar Baznīcas virsvaldi. 25. aprīlī Dainas koris rīko koncertu baznīcas telpās par labu Saulainei. Viss Saulaines apgrozījums pagājušā gadā sasniedz 7000 dol., ar atlikumu 722.34 dol.

Draudzes bilance uz šī gada 1. janvāri uzrāda 539,904 dol. — draudzes kapitāls 348,696, Saulaines — 158,416 un dāmu komitejas — 9106 dol. Draudzes ienākumi kopā bijuši vairāk nekā 100,000 dol., no kuŗiem turpat 76,000 dol. devuši draudzes nodevas un 12,000 dol. kollektes. Saulaines ienākumi bijuši 78,000 un dāmu komitejas — apm. 13,000 dol. Tiem pretim stāv ap 98,000 dol. draudzes izdevumi, 81,000 Saulaines un 12,000 dol. dāmu komitejas izdevumi. Jaunais draudzes budžets sabalansēts uz 118,000 dol., draudzes garīgai aprūpei paredzot 44,000 dol. Draudzes palīdzības fonda gada ienākumi, ieskaitot 20,000 dol. iepriekšējā gada atlikumu, bijuši 97,000 dol., izdevumi 50,000 dol., no kuŗiem 20,000 izmaksāts 28 miršanas gadījumos, par 25,000 dol. iegādājoties vērtspapīrus. Viss fonda kapitāls pašlaik ir turpat 180,000 dol.

Draudzes gada sapulce 21. februārī pl. 12.30 pēcp. ar amatpersonu vēlēšanām, ziņojumiem, jaunā budžeta pieņemšanu un pārrunām. Šogad pilnvaras izbeidzas astoņiem padomes locekļiem, kas pārvēlami. Tie ir: K. Jansons, A. Kalviņš, L. Kinstlers, V. Lauge, E. Lazda, V. Pētersons, R. Salna un A. Zutis. Pārvēlami arī visi revīzijas komisijas pieci locekļi: P. Černavskis, A. Gailīte, E. Tauriņš, E. Tiltiņš un E. Vītola, tāpat trīs uzticības personas: J. Koncis, E. Reinbergs un A. Vanags.

V. S.

● Juris Dilevko izrādīs 2. martā pl. 7.30 vakarā Latviešu Centrā diapozitīvus ar paskaidrojumiem par Beverīnas vasaras vidusskolu ASV, kas darbosies no 27. jūlija līdz 8. augustam Artura Vatvara vadībā. Skolēnus apmācīs arī sporta nodarbībās, daiļamatniecībā, dziedāšanā un tautas dejās. Tuvākai informācijai zvanīt: 233-9627.

● Evaņģelizācijas dienas ,,Ar Kristu draudzē un ikdienā'' risināsies no 15. līdz 17. martam Sv.Jāņa draudzes baznīcas telpās. Sākums pl. 7.30 vak. Mācītājs Vilis Vārsbergs visās trijās dienās runās par dažādiem reliģiskiem tematiem. Visi aicināti šos referātus noklausīties.

● Sv. Miķeļa slimnīcā ar plaušu karsoni 12. februārī mirusi 76 g. vecā Melānija Ķikule. Aizgājēju no Rosar bēŗu mājas uz Mt. Pleasant krematoriju izvadīs māc. A. Čops. Nelaikei Toronto paliek māsas Anna un Lilija Ķikules un brāļa dēls Gunārs Ķikulis.

● Austrumu draudzes Bībeles stundas 24. februārī un 10. martā pl. 7 vak. Sv. Barnaba baznīcā. Iztirzās Jāņa evaņģeliju.

RAKSTA AUTORS J. ANDRUPS

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā 7. lp. ievietotam rakstam Vērtētāji un balvas tehniskas kļūmes dēļ nav autora paraksta. Šī raksta autors ir J. Andrups, PBLA Kultūras fonda rakstniecības vērtēšanas komisijas priekšsēdis.

Saules jostas turneja

Tautas deju ansamblis Saules josta atkal uz laiku atstāj Austrāliju un dodas turnejā uz ASV un Kanadu. Turneja šoreiz izplānota tā, lai Ziemeļamerikas kontinentā būtu pavasarī — maijā.

Šai turnejai Saules josta gatavo speciālu uzvedumu: Upmaļu saimniece. Administrātors Dr. Juris Ruņģis ir ļoti rezervēts savos paskaidrojumos par uzvedumu. Pagaidam uzzinu tikai to, ka uzvedumam būs 3 daļas ar diviem starpbrīžiem. Uzveduma gaŗums, ieskaitot starpbrīžus, 2 1/2 stundas. Uzveduma dalībnieku skaits pašlaik ir 47, bet tas vēl var mainīties uz augšu vai pat uz leju, kas gan mazāk iespējams.

Izrāžu kalendārs ir šāds: piektdien, 7. maijā — Losandželosā; sestdien, 8. maijā — Sanfrancisko; pirmdien, 10. maijā — Sietlā; trešdien, 12. maijā — Linkolnā; piektdien, 14. maijā — Mineapolē; sestdien, 15. maijā — Milvokos; svētdien, 16. maijā — Čikagā; otrdien, 18. maijā — Grand Rapidos; ceturtdien, 20. maijā — Klīvlandē; piektdien, 21. maijā — Toronto; sestdien, 22. maijā — Toronto; otrdien, 25. maijā — Montrealā; ceturtdien, 27. maijā — Bostonā; sestdien, 29. maijā — Ņujorkā; svētdien, 30. maijā — Priedainē; otrdien, 1. jūnijā — Vašingtonā un piektdien, 4. jūnijā — Karakasā.

No līdzšinējām turnejām tautieši atcerēsies uzvedumu Saules josta, ko izrādīja arī 6. Kanadas dziesmu svētkos, 1976. gadā. Tad, 1979. gadā, ansamblis viesojās ASV, Kanadā un Eiropā ar uzvedumu Mārietas dziesma, kuŗu noskatījās arī 1. Pasaules brīvo latviešu dziesmu svētku dalībnieki Visbijā, Gotlandē.

Ansamblis saņēmis PBLA balvu par uzvedumu Saules josta, Veras Rulliņas balvu labākam tautas deju ansamblim, PBLA balvu par Mārietas dziesma, DV CV Viļa Januma balvu un Skaidrīte Dariusa saņēmusi ģen. Goppera fonda balvu par viņas choreografijām un darbu ar latviešu jaunatni.

Kanadas izrāžu organizētāji ir: Zigis Miezītis, 34 Ellis Park Rd., Toronto, Ont., M6S 2V3. Tel.(416) 769-5784 un Ilga Štauvere, 291 Lorranie Dr., Baie D'Urfe, Quebec H9X 242. Tel. (514) 457-9832.

Turpmāka informācija sekos.

Ed.Šmugajs

Austrālijas Saules jostas ansamblis uzvedumā Vasaras zieds. Foto P. Zaļums.

DV Austrālijas zemes valde. No kreisās 1. rindā: viceprieksšēdis un ārējās informācijas noz. vad. G. Bogdanovičs, Daugavas vanadžu priekšniece A. Kliešmete, DV AV priekšsēdis V. Aufmanis, jaunatnes noz. vadītāja A. Matisone, aprūpes noz. vad. māc. V. Voitkus. Otrā rindā: 1. sekr. J. Niedra, kultūrsabiedriskās noz. vad. I. Apelis, kasieris J. Masulāns, 2. sekr. A. Koškens, iekšējās inform. noz. vad. Ed. Šmugajs un sporta noz. vad. A. Paegle.

A. Lejieša foto.

DV Austrālijā jauna zemes valde

31. Kultūras dienu laikā pag. g. 30. decembrī Brisbenā notika Austrālijas Daugavas vanagu un vanadžu salidojums, kuŗā ievēlēja jaunu DV Austrālijas zemes valdi nākošajiem 3 gadiem un vanadžu priekšnieci — ,,zemes māti'', kā iepriekšējā vanadžu priekšniece bija sevi nosaukusi, lai viņu neidentificētu ar vanadžu priekšnieci globālā mērogā.

Salidojums sākās ar kopēju svinīgu jundu, kur vanagi un vanadzes pie nodaļu karogiem Leģiona standarta un Kaujas karoga no jauna apliecināja savu uzticību Latvijai un solījās bezkompromisa cīņai par brīvo Latviju. Zīmīgi bija LAAJ prezidija priekšsēža un kādreizējā DV AV priekšsēža V. Rolava vārdi apsveikšanas runā:

,,Novēlu ikvienam no jums, lai jūsu darbs neapsīkst, bet plešas plašumā, novēršoties no tā dēvētiem trimdas jefiņiem vai ,,tautas vienotājiem'', un kā vienam stāvēt ap saviem īstajiem tēvzemes kalējiem, kam Latvijas vārds ir svēts vārds. Lai vairāk nekā 1600 lielā Austrālijas DV saime ir tas priekšpulks, kas ar savu apņēmību un dzimtenes mīlestību rāda paraugu visai latviešu sabiedrīai, kāds ceļš mums ejams, lai atgūtu savai valstij, savai zemei neatkarību.''

Šajā V. Rolava novēlējuma zīmē arī norisinājās viss salidojums. Vanadzes sev par priekšnieci izraudzīja skolotāju un gaidu vadītāju Annu Kliešmeti no Sidnejas, bet vanagi ievēlēja jaunu DV Austrālijas zemes valdi šādā sastāvā:

Valdes priekšsēdis un CV loceklis — Visvaldis Aufmanis; viceprieksš. un Ārējās inf. vad. — Gvido Bogdanovičs; 1. sekr. — Jānis Niedra; 2. sekr. — Arvīds Koškens; kas. — Jāzeps Masulāns; Iekš. inf. noz. vad. — Eduards Šmugajs; Apr. noz. vad. — māc. Verners Voitkus; Kultūrsabiedriskās noz. vad. — Ivars Apelis; Jaunatnes noz. vad. Astra Matisone (Adelaidē); Sporta noz. vad. — Arturs Paegle. Kandidāti: Alfreds Auniņš, Aloizs Ancāns un Elmars Liepiņš. Par Inf. centra vad., kas kopējs ar LAAJ, ievēlēja Eduardu Voitkunu no Adelaides. Revīz. kom. ievēlēja Haraldu Vītolu, Bernhardu Unguru un Nikolaju Kapiņu; kandidāti Jānis Vaičulis un Jānis Mikolajs.

Pieņēma DV CV prezidija ierosinājumu par DV goda priekšnieku ievēlēt Vili Hāzneru. Tāpat pieņēma ierosinājumu celt Vilim Janumam pieminekli. Ierosinātos statūtu grozījumus noraidīja, bet ierosināja, ka Austrālijas DV būtu paredzams vairāk DV nozīmju zeltā, jo līdz šim vairāk nekā 1600 lielajai vanagu un vanadžu saimei paredzētas tikai 3 nozīmes gadā. DV Sidnejas nod. valdes priekšsēdis P. Upenieks uzsvērak nepieciešamību stingrākai stājai pret ,,sakarniekiem'' mūsu vidū. Nākamā delegātu sanāksme Kultūras dienu laikā Kanberā.

Jaunievēlētās DV Austrālijas zemes valdes pirmā sēde notika 11. janvarī DV namā, Sidnejā. Tajā piedalījās visi valdes locekļi un kandidāti, rev. kom. locekļi, kā arī DV Sidnejas nod. valdes priekšsēdis P. Upenieks un vanadžu kopas vadītāja L. Priede. Nebija klāt Inf. centra vad. E. Voitkuns no Adelaides.

P. Upenieks apsveica jauno zemes valdi un paziņoja, ka telpas sēdēm nodaļa dod bez maksas, saņemot klātesošo aplausus. Valdes priekšsēdis V. Aufmanis, atklājot sēdi, teica, ka viņa priekšā uz galda ir Latvijas sarkanbaltsarkanais standartiņš, lai mēs visi redzam, kāpēc šeit esam un strādājam. Konstruēšanās notika tādā veidā, kā ziņots par valdes ievēlēšanu. Statistiķa darbu veiks valdes kandidāts A. Auniņš. Ja kādam valdes loceklim viņa darbā būtu vajadzīgs palīgs, tādu var kooptēt, ieteicams no jaunās paaudzes.

Pie valdības un citām valsts iestādēm valdi reprezentēs viceprieksšēdis G. Bogdanovičs. Valdes priekšsēdis uzsvēra, ka valdei jāstrādā kā vienībai, kur personiskās simpatijas vai antipatijas nedrīkst traucēt sabiedrisko darbu. Labāk cīnīties par kaut ko, ne pret kaut ko. Galvenā vadlīnija ir tā, ka valdes nostāja visos jautājumos būs noteikti nacionāla. Pamatā PBLA priekšsēža G. Pavlovska deklarācija, ka galvenais mērķis ir brīva Latvija!

Sīkāk pārrunāja katras nozares principiālās vadlīnijas un turpmāko darbību. Detaļas un techniskās iespējas izkristallizēsies darba gaitā. Pieņēma rezolūciju, kas bazēta uz jau agrāk pieņemtās DV CV rezolūcijas:

Visi kultūras, mākslas un cita veida sarīkojumi, kuŗus izkārto kāda organizācija, personu grupa vai atsevišķa persona, sadarbībā ar okupētās Latvijas kultūras sakaru komiteju, uzskatāmi par pakalpojumu mūsu tautas apspiedējiem. Meklējami tieši sakari ar latviešu tautu tēvzemē.

Par šo rezolūciju bija dažas pārrunas, kā rīkoties atsevišķos konkretos gadījumos, bet pirmā DV AV sēde beidzās lielā vienprātībā ar pieņemtu lēmumu, ka visai mūsu darbībai jānorit šīs rezolūcijas un G. Pavlovska deklarācijas garā. Aicināsim talkā visus pozitīvi domājošos latviešus, sevišķi jaunatni. Daugavas vanagi, sasauksimies!

Ed. Šmugajs

P.S. Daugavas Vanagu Austālijas valdes oficiālā adrese ir: P.O. Box 488, Bankstown, N.S.W. 2200. Australia. (49 Stanley St., Bankstown.) Tel. (02) 70-1140.
Priekšsēdim V. Aufmanim telefons mājās (02) 977-6970.

GRĀMATA **LATVIA**
IR SAGATAVOŠANĀ

LATVIETIS

37 g. vecs, grāmatu mīļotājs, dzīvo nelielā latviešu kolonijā, vēlas iepazīties ar nopietnu, kristīgu tautieti, apm. tajos pašos gados. Rakstīt VALDIM uz šī laikraksta redakcijas adresi.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

19. un 26. februārī un 5., 12., 19. un 26. martā Latviešu Centrā Umurkumurā ik piektdienas vakaru cienasts no plkst. 17.30. Sestdienās no pl. 12.00 dienā. Visi mīļi aicināti.

20. februārī pl. 14 Latviešu Namā notiks tradicionālā Pankūku pēcpusdiena. Programmā piedalīsies TLB sestdienas skolas audzēkņi ar tautas dejām un koklētājiem. Ieeja brīva. Notiks izloze uz iepriekš pārdotām biļetēm. Rīko Latviešu Nama dāmu komiteja.

20. februārī pl. 20 Town Hall, Jānis Laurs — čello ar Jaunanglijas trio no Austrālijas. Koncertapvienības koncerts.

21. feb. pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā.

21. feb. pl. 17.00 Sv. Andreja dievnamā ērģelnieces Anitas Rundānes un Sv. Andreja draudzes kora koncerts. Pl. 16.00 — 17.00 kafijas galds draudzes sarīkojumu telpās.

21. februārī plkst. 15 dievkalpojums. Svētrunu teiks archibīskaps A. Lūsis. Plkst 17 koncerts, ērģelniece Anita Rundāne un draudzes koris. Pirms un pēc koncerta dāmu komitejas kafijas galds.

25. februārī pl. 14 Latviešu Namā Pensionāru saiets. Valda Zvanītāja lasīs par tematu ,,Brauciens brīvībā''.

25. februārī spēļu vakari Umurkumurā — šachs, bridžs, mažongs, riču - raču, zolīte u.c. — sākot ar 25. februāri katru ceturtdienu no pl. 20. Visi laipni aicināti.

26. februārī pl. 19.30 Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējā izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave., Toronto. Izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde turpināsies 27. februārī no pl. 12 līdz 20 un 28. februārī no pl. 12 līdz 19.30. Pl. 18 turpat Intas Purvas referāts ,,Rīgas mākslas dzīve gadu simteņa sākumā''.

27. februārī pl. 18.45 Viestura koŗa koncerts Latviešu Centrā Toronto.

28. febr. pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē Latviešu mūzikas panorāma — referēs Ilze Štrāle - Didrichsone par tematu ,,Jaunās strāvas latviešu mūzikā un Latvijas neatkarības posms'' ar mūzikālām illustrācijām.

4. martā pl. 20 Royal konservātorijas koncertzālē 273 Bloor St. West Artura Jansona un Jill Vītolas koncerts. Viņu iepriekšējie koncerti 23. februārī Londonā un 24. februārī Kičenerā.

6. martā pl. 19 DV teātris Kanadā rīko Jautru vakaru ar komēdiju un citiem priekšnesumiem. Siltas vakariņas un bufete.

7. martā pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē Latviešu mūzikas panorāma — referēs prof. Tālivaldis Ķeniņš par tematu ,,Latviešu mūzika šodien'' ar mūzikālām illustrācijām.

7. martā pl. 15 Toronto universitātes koncerta zālē, 273 Bloor St. dziesmu un duetu koncerts, Marta Makvikare (soprāns), Juris Cīruls (baritons). Ieeja brīva.

7. martā pl. 18 Sv. Jāņa baznīcā plkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums.

12. martā pl. 20 Town hall Lilija Zobena — soprāns. Koncertapvienības koncerts.

13. martā pulkveža O. Kalpaka atceres balle.

13. martā pl. 19 DV namā Toronto DV Sporta kluba sezonas atklāšanas balle.

14. martā, svētdien, pl. 15 ,,Leģiona diena''. DV Toronto nodaļas sarīkojums DV namā.

14. martā pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā.

20. martā pl. 18 Bickford vidusskolā TLB Teātŗa kopas izrāde ,,Esmu bez vainas''.

20. martā pl. 19.00 (uzveduma sākums pl. 20.15) Lietuviešu zālē, 1021 College St. Kanaku vakars Toronto.

21. martā no pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē arch. Andris Roze referēs par ,,Rīgas attīstības vēsturi no 1201. — 1935. g.'' Izstādīts Rīgas modelis.

21. martā pl. 16 Flora MacDonald runās Baltijas sieviešu padomes 30 gadu atceres svinībās lietuviešu baznīcas zālē, 1021 College ielā. Mūzikāla programma.

27. martā Latviešu Namā jauniešu koŗa Jaunbalss koncerts.

27. martā pl. 18.30 DV namā 5. Cēsu kājnieku pulka atcere. Dziedās DV vīru koris.

28. martā no pl. 11.30 — 15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 15.00 vidējā zālē arch. Ērika Kalniņa referāts ,,Rīga šodien''.

3. aprīlī, sestdien, Sv. Andreja draudzes koŗa koncerts.

12. aprīlī pl. 14 un pl. 19 modes skate ,,Silueti'' Kanadas Latviešu Centrā. Rīko Gaujas gaidu vienība.

1. maijā, sestdien, pl. 19.30 DV koŗa Zīle 10. gadskārtējais koncerts Walterhall, Toronto.

Tautas tērpu skate Latviešu Centrā Toronto. No kreisās: Mārtiņš Mežulis (Nīcas vīriešu tērps), Rita Langenfelde (Nica), Māra Lūse (Kuldīga), Jugita Langenfelde (Bārta), Valda Ķeniņa (Bārta), Ilze Mežule (Zemgale), skates vadītāja Otīlija Mežule (Zemgale), Jūlija Langenfelde (85 g. veca — Zemgales tērpā), Alma Ozoliņa (Zemgale), Velga Jansone (Rīgas), Rita Auziņa (Vidzeme), Inese Mežule (Vidzeme), Inta Tauriņa (Abrene) un Juris Tauriņš (Rucava). Priekšā vidū 5 gadus vecais Māris Mežulis (Nīca). Foto J. Liģers.

Krāšņa tautas tērpu skate

Latviešu daiļamatnieku savienības Kanadā rīkotā tautas tērpu skate notika 7. februārī Toronto Latviešu Centrā; to vadīja daiļamatniece Otīlija Mežule. Kanadas Latviešu Centra Toronto sarīkojumu daļas vadītāja Anitra Leksere, iepazīstinot ar referenti, uzsvēra, ka daiļamatniece O. Mežule ir ar ilgu un plašu pieredzi tautas tērpu gatavošanā un var dot norādījumus arī tērpu pareizā valkāšanā.

Skate Latviešu Centrā sākās ar 15 krāšņu tautas tērpu valkātāju iesoļošanu zālē, kur jaunākajam modelim bija 5 gadi, bet vecākajai tautas tērpa valkātājai — 85 dzīvē aizvadītie gadi. Skates vadītāja norādīja, ka tas pierādot, ka mums šodien nav vairs nekādas paaudžu plaisas.

Ar katru modeli iepazīstināja atsevišķi, norādot uz viņa novada tērpu. Ja sagadījās, ka diviem modeļiem bija tā paša novada tērpi, tad tomēr atšķirās krāsu un detaļu ziņā. Lielākā daļa tautas tērpu bija pašu darināti, pie tam beidzamo gadu laikā.

Krāsu diapozitīvu izrādē varēja redzēt tautas tērpu valkātāju pielaistās kļūdas un nepareizības. Turpinājumā bija skatāmas tautas tērpu atsevišķas daļas no Krustpils, Zemgales, Vidzemes un Latgales, dažas lielākos tuvskatos, — ar labi saskatāmām detaļām. Vīru koŗu dalībnieki dziesmu svētku gājienā bija redzami soļojot kreklos, — referente norādīja, ka ierodoties godos — kāzās vai kristībās — ir svārki mugurā. Tādu pilnu tērpu vajadzētu valkāt arī svētku gājienos.

Diapozitīvos bija skatāms, ka jaunieši lielākā daļa valkā pilnu tautas tērpu, un šāds paraugs būtu jāņem vērā arī gados vecākiem vīru koŗu dalībniekiem. Vīriešiem nekādā ziņā nav piedodams nēsāt apjoztās, sieviešu platās, garās rakstainās jostas, kā piemēram — Lielvārdes vai Zemgales sieviešu jostas. Vīriešiem pašiem ir skaistas svītrotas, rūtotas, skujotas un citas jostas — kādas valkātas attiecīgajos novados.

Pēc diapozitīvu izrādes viesi pulcējās pie rokdarbu skates galdiem. Rokdarbnieces bija atnesušas pusgatavotus kreklus, sagšas un citus tautas tērpa gabalus, to starpā bija izstādīts arī 150 gadu vecs Kuldīgas tautas tērps, apbrīnojami labā stāvoklī.

Jānis Vairdotis

Atbalsts poļu brīvības cīnītājiem

Čikagas baptistu un Ciānas luterāņu draudžu kopējos Ziemas svētku vakara dievkalpojumos māc. Vilis Vārsbergs mudināja dievlūdzējus solidārizēties ar brīvības cīnītājiem Polijā ne tikai lūgšanās un vārdos, bet arī palīdzot praktiski ar pārtiku un medikamentiem. Šis aicinājums deva 800 dol. Pēc svētkiem prāv. B. Baginska ierosmē šinī pasākumā piedalījās arī visas citas latviešu draudzes Čikagā: Aglonas dievmātes katoļu draudze, Jāņa, Miera un Sv. Pāvila luterāņu draudze.

Trešdien, 3. februārī, kopējo devumu — 2200 dol. Čikagas latviešu draudžu sadarbības komitejas vārdā prāv. B. Baginskis, māc. V. Vārsbergs un komitejas kasieris Leonids Liepiņš nodeva poļu izcelsmes bīskapam Alfredam L. Abramovicam.

Bīskaps Abramovics par šādu latviešu morālu un materiālu atbalstu cīnītājiem Polijā šķita ļoti aizkustināts un lūdza nodot viņa personīgu pateicību visiem ziedotājiem. Viņš solījās par šo latviešu ziedojumu nekavējoties ziņot Polijas baznīcas galvam archibīskapam Glempam, kas tieši tanī dienā ieradās Romā.

Prāv. B. Baginskis minēja, ka latvieši vēlas, lai šis ziedojums, ja iespējams, tiktu lietots apcietināto arodbiedrības Solidāritātes locekļu aprūpei. Bīskaps Abramovics paskaidroja, ka apcietināto ģimenes locekļi un no darba atlaisto Solidāritātes locekļu aprūpe baznīcai vienmēr ir bijusi un būs pirmajā vietā. Viņš arī nožēloja, ka rietumu prese noklusē faktu, ka pirmā represija pret arodbiedrības un streiku vadītājiem vienmēr ir bijusi un joprojām ir — atlaišana no darba.

Nododot Čikagas latviešu draudzes ziedojumu palīdzībai poļu brīvības cīnītājiem: māc. V. Vārsbergs, bīskaps Alfreds L. Abramovics un prāvests B. Baginskis.
Foto Leonīds Liepiņš.

RAIBĀ NEDĒĻA

ZIEMA IR JŪSU — PAVASARIS IR MŪSU

Solītā karastāvokļa ierobežojumu atcelšanas vietā ģenerālis Jaruzeļskis aizvadītajā nedēļā pavēlēja poļu čekas bruņotajām vienībām palikt kaujas gatavībā un no jauna parādīties Varšavas ielās. Tāpat īpaši piesardzības soļi sperti Solidāritātes šūpulī Dan-

Valesa Jaruzeļska gūstā. Pirmais poļu strādnieku revolūcijas vadoņa foto uzņēmums, ko Solidāritātes nodevusi kādam franču žurnālistam.

cigā, kur ārzemju korespondenti Varšavas valdības atļautā apmeklējumā uz rūpnīcu sienām redzējuši Solidāritātes jauno saukli: ,,Šī ziema ir jūsu, bet pavasaris būs mūsu''. Valesu vēl arvien tur apcietinājumā, un vairākiem redzamiem Solidāritātes kustības vadoņiem piespriesti bargi cietuma sodi — pat līdz desmit gadu apmēram.

Jaruzeļska režīms tomēr aizvadīto mēnešu laikā nav spējis nožņaugt Solidāritātes kustības pretestību. Katra mēneša 13. dienā Solidāritāte tagad aicina poļu tautu demonstrātīvi vienā laikā izslēgt savos mājokļos un arī sabiedriskās iestādēs gaismu. Savā laikā zviedru arodbiedrību Solidāritātei slepeni dāvātā modernā spiestuves iekārta tagad ir Jaruzeļska rokās, bet brīvo arodbiedrību aktīvisti pagrīdē turpina uzsaukumu un norādījumu un pat periodisku izdevumu iespiešanu.

No Vatikāna Polijā atgriezusies Polijas katoļu baznīcas delegācija, kas Svētā pilsētā gandrīz veselu nedēļu baudīja pāvesta viesmīlību. Šajā delegācijā bez poļu katoļu baznīcas galvas archibīskapa Glempa ietilpa arī vienīgais Polijas kardinālis archibīskaps Macharskis, kā arī Vrocslavas archibīskaps Gulbinovičs. Te jāatceras, ka kardinālis Macharskis Krakovas archibīskapa amatā stājās pēc tam, kad archibīskaps Karols Vojtila, pieņemot pāvesta Jāņa Paula II vārdu, kļuva par pasaules augstāko katoļu baznīcas vadoni. Kā Macharskis, tā arī Gulbinovičs, pārstāv to katoļu baznīcas spārnu, kas pārmet archibīskapam Glempam pārāk atturīgu nostāju pret Jaruzeļska režīmu. Tieši pirms došanās uz Vatikānu Macharskis un Gulbinovičs ārkārtīgi asos vārdos vērsās pret Jaruzeļski. Arī pats pāvests pēdējā laikā ir vairākkārt brīdinājis, ka bez Solidāritātes tiesību restaurēšanas un visu vajāto atbrīvošanas Polijā dzīve nekad nevarēs atgriezties normālās sliedēs.

Archibīskaps Glemps pēc rakstura esot flegmatisks, un tieši tādēļ karastāvokļa pirmajās nedēļās nostādījis katoļu

Šogad poļi svinēs Čestachovas Melnās madonnas 600 gadu jubileju.

baznīcu Polijā šķietamā nogaidītājas stāvoklī. To viņam pārmeta arī Macharskis un Gulbinovičs. Kad 9. janvārī Glemps tikās ar pašu Jaruzeļski, tagadējais Polijas neaprobežotais diktātors gan Glempu uzklausīja, bet neparprotami noraidīja Glempa prasības. Tikai pēc tam Glemps savu nostāju krasi mainīja un pārmeta Jaruzeļskim neattaisnojamu solījumu izspiešanu no poļu strādniekiem, kā arī citas ar karastāvokli izsludinātās poļu tautas apspiešanas akcijas.

Atzīmēsim, ka pēc poļu pagrīdes informācijas archibīskaps Macharskis pēdējās nedēļās no Varšavas saņēmis vairākas vēstules, kurās viņam atgādināta patiesība, ka pirms 900 g. Polijas karalis Boļislavs Drosmīgais par iecirtību licis nogalināt tā laika Krakovas bīskapu Boļeslavu. Šogad augusta mēnesī poļi atzīmēs savas tautas aizstāves Brīnumdarītājas Čestachovas madonnas sestās simtgades piemiņu. Poļu bīskapiem atstājot Vatikānu, pāvests esot norādījis: ,,Esmu saņēmis savā laikā ielūgumu piedalīties šajās lielajās svinībās, un es nevaru iedomāties, kam būtu drosme šo ielūgumu atsaukt.''

Ar katru dienu vairāk apstiprinās pieņēmums, ka Polijas notikumos pēdējo vārdu teiks pāvests un neviens cits. Nav jāaizmirst, ka šodien Polijā vēl darbojas 18,000 baznīcas, kas klausās pāvesta norādījumus un izšķirīgā brīdī darīs to, ko Svētais Tēvs viņiem pavēlēs.

DENGS JOPROJĀM PATUR VARU SAVĀS ROKĀS

Pasaules presē pēdējās nedēļās parādījās dažādi minējumi par Ķīnas mandarīnu mandarīna Denga likteni. 77 g. vecais Dengs atgriezās politiskā skatuvē pēc Mao nāves un, atturoties no augstiem vai ceremoniāliem amatiem, soli pa solim pārņēma savās rokās visu politisko varu. Viņš dominēja pēc Mao nāves kā ķīniešu politbirojā, tā partijas centrālkomitejā un bruņoto spēku aizkulisēs. Ziņas par to, ka Dengs būtu slimības dēļ tagad pats aizgājis vai pat nobīdīts pie malas, ir izrādījušās aplamas.

Dengs vēl joprojām turpina Ķīnas komūnistu režīmā iesākto prāgmatisko reformēšanas akciju. Izrādās, ka pēdējo mēnešu laikā pēc viņa pavēles novākti vairāk nekā 300 vadošie komūnistu funkcionāri. Dengs, tāpat kā Rēgens, uzskata, ka centrālās valdības birokratu armija ir laika tecējumā sakoncentrējusi savās rokās pārāk lielu noteikšanu. Pekingā tagad runā, ka Dengs plānojot likvidēt vismaz 200,000 augstāko ierēdņu posteņus. Protams, tas ir drastisks solis, bet tas nenozīmē, ka Dengs domā mazināt komūnistu partijas varu. Viņš tikai mēģina tikt vaļā no nemākulīgiem un koruptīviem ierēdņiem. Katrā gadījumā Denga tīrīšanas akcija jāuzskata par ļoti revolūcionāru, un droši vien viņam radīsies ar laiku opozicija arī pašā komūnistu partijā.

Solidāritāte turpina pasīvo pretestību pagrīdē. Uzņēmumā Solidāritātes spiestuve Dancigā.

Dengs tīra Ķīnas komūnistu birokratiju.

BEGINS PRASĪS RĒGENA PASKAIDROJUMUS

Amerikāņu aizsardzības ministra Kaspara Veinbergera sarunas ar Saudi Arabiju un šīs stratēģiski svarīgās pussalas citiem arabu valdniekiem bija tik sekmīgas, ka viņš devās uz Jordanu, kur Rēgena sūtni itin laipni uzņēma pats karalis Huseīns. Veinbergers šajā misijā Vašingtonai draudzīgiem arabu valstsvīriem piedāvāja militāru palīdzību, jo tieši Ēģiptes nostājas dēļ amerikāņu stratēģiskā nozīme vidējos austrumos var nākotnē izrādīties itin problēmatiska.

Arī Ēģiptes labvēlību amerikāņi varēs nodrošināt, tikai respektējot it visas prezidenta Mubaraka prasības kā saimnieciskās, tā militārās palīdzības ziņā. Lai gan Rēgens Vašingtonā Mubarakam apsolīja visu iespējamo palīdzību, Ēģiptes prezidents pagājušā nedēļā daudziem par pārsteigumu paziņoja, ka jau vistuvākā laikā Kairo atjaunošot diplomātiskās attieksmes ar Maskavu. Kā zināms, tad savā laikā prezidents Sadats pavēlēja padomju diplomātiem atstāt Ēģipti, jo atklājās, ka Kremlis aizkulisēs mēģināja gāzt pastāvošo iekārtu Ēģiptē.

Lidmašīnai atrodoties ceļā no Jordānas uz Vašingtonu, kāds no ausīgiem amerikāņu reportieriem no Veinbergera gala sadzirdējis kādu balsi: ,,Izraēla mums tikai sagādā galvassāpes, un tādēļ mums pienācis pēdējais laiks revidēt līdzšinējās attieksmes. Mums draudzīgie arabi izstiepuši rokas sadarbībai, un mēs to nedrīkstam ignorēt.'' Kas īsti šos vārdus teicis, nav zināms, bet lidmašīna vēl nebija sasniegusi aerodromu, kad tracis jau bija sacelts kā Vašingtonā, tā arī Jeruzalemē.

Pats ārlietu ministrs Heigs bija spiests deklarēt, ka Vašingtonas un Jeruzalemes attieksmēs nekas neesot mainījies un arī nemainīšoties, jo to vairākkārt esot atkārtojis pats prezidents Rēgens. Draudzībai ar Izraēlu taču nestāvot starpā labu attieksmju uzturēšana arī ar amerikāņu sabiedrotiem arabiem. Begins, dabūjis zināt lidmašīnā teiktos vārdus, nosūtījis telegrammu Rēgenam, kuŗā gandrīz prasīts, vai Veinbergers kopā ar arabiem negatavojot uzbrukumu Izraēlai. Rēgenam taisni šajā brīdī trūka vēl vienas galvassāpes. Jācer, ka Vašingtona Beginu pārliecinās, bet nav šaubu, ka žīdu prese prasīs Veinbergera skalpu.

KAPELMANS MADRIDĒ

ASV delegācijas vadītājs Madrides konferencē pēc Heiga aizbraukšanas preses pārstāvjiem izteicies: ,,Helsinku nolīgumu mēs uzskatījām zināmā mērā par nelaimīgā Jaltas līguma nelabās garšas izgaisinātāju. Polijas notikumu dēļ, kuŗos Kremļa loma ir pierādīta, mēs atrodamies jaunu problēmu priekšā.''

Džordžs Kenans: ,,Austrumeiropa mainīsies.''

Vašingtonā pazīstamais amerikāņu diplomāts Džordžs Kenans savukārt uzsvēris: ,,Kremlis var kādā dienā rūgti nožēlot Jaruzeļskim dotās lielās tiesības. Nav šaubu, ka Polijas dēļ pārmaiņas var rasties visā Austrumeiropā un arī pašā Pad. savienībā. Tā dēvēto bonapartismu — varas uzticēšanu militāristu rokās — komūnistu pasaules vadoņi uzskatīja par nepieļaujamu parādību. Var gadīties, ka militāro spēku vadoņi tagadējās Kremļa vasaļvalstīs un arī pašā Pad. savienībā politisku sarežģījumu rezultātā, tur notiekot personālām pārmaiņām, mēģinās paši uznākt politiskā skatuvē.

Maksis Kapelmans: ,,Bonapartisms var izrādīties liktenīgs.''

Ko dod pastmarku krāšana

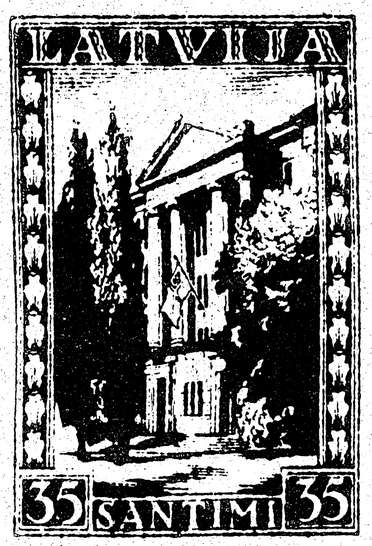

Ar pastmarku krāšanu nodarbojos pats savam priekam, jo šī nodarbība izklaidē no maizes darba un ļauj pacelot apkārt pasaulei, markās izskatīt pasaules notikumus un iedziļināties pasaules vēstures izpratnē, kā arī mācīties pasaules ģeografiju. Tā ir atpūta pēc ,,dzīšanās pēc dolariem'', kā arī šo dolaru ,,izsaimniekošana'', norakstot budžetā zaudējumos dažu labu dolaru, tam pretim gūstot atmiņas atsvaidzināšanu par pasaules notikumiem.

Tā man reiz par pastmarku krāšanu rakstīja kāds tautietis no Amerikas. Bez šaubām, pastmarku krāšana, līdzīgi pārējām brīvā laika nodarbībām, prasa arī zināmus izdevumus. Jāpērk albumi pastmarku ielipināšanai, katalogi u.t.t. Tālāk nāk pašas pastmarkas, daļu pastmarku krājēji iegūst, sarakstoties ar citiem krājējiem, draugiem u t.t., arī no citiem, kas paši tās nekrāj. Bet no šādā ceļā iegūtām grūti izveidot kollekcijas. Lai radušos ,,robus'' piepildītu, liekas vienīgais un vienkāršākais ceļš — pastmarku tirgotājs, tur vienmēr ir iespēja ko samekēt. Nevarētu tomēr teikt, ka šis ceļš ir vienīgais un labākais. Tas katrā ziņā vienkāršākais, bet te nu tiešām jānoraksta budžetā zaudējumos daži dolari. Lētākais un marku krājējiem arī piemērotākais ceļš savu kollekciju papildināšanai ir savstarpēja pastmarku apmaiņa. Bieži gadās, ka pastmarkas, kas vienam trūkst, otram ir pārpalikums un vienkārši nav kur likt. Bet tam sarakste ir arī interesanta, ar to iepazīstamies ar cilvēkiem, kas dzīvo tālu prom citās valstīs vai pat kontinentos. Parasti cilvēki šo to raksta arī par sevi, savu dzīvi, apkārtni un valsti, kurā tie dzīvo. Interesanti un pamācīgi.

Otrs svarīgs darbs, ko marku krājēji veic sarakstes ceļā, sevišķi mainoties un sarakstoties ar ārzemniekiem —propaganda par zaudēto dzimteni — Latviju. Mūsu nelaikis sūtnis Amerikā Dr. A. Spekke par šo filatelistu propagadas darbu reiz Latviešu Filatelistu Apvienības valdei rakstīja: ,,Filatelija ir nodarbība ne vien mājās, bet arī starptautiskā plāksnē un tādējādi spēj izcelt latviešu vārdu svešos ļaudīs resp. veicina krietnu propagandas darbu latviešu tautai par labu. Par to Latviešu filatelistu apvienībai un visai latviešu filatelistu saimei brīvajā pasaulē pienākas jo liela atzinība.''

Darbojoties līdz mazākā vai lielākā apmērā citu tautu filatelijas presē, priekšlasījumos, izstādēs, pastmarkas mainot ar citu tautu piederīgiem — visur mūsu filatelistiem atveras plašs darbības lauks propagandai veidā, kas citiem tautiešiem svešs un nepieejams. Nereti, sarakstoties ar cittautiešiem, tie uzzinot, ka rakstītājs latvietis, jautā, kāpēc tad jūs dzīvojat ārpus savas dzimtenes, kāpēc nekrājat Pad. savienības pastmarkas, un tamlīdzīgus jautājumus.

Gadās arī cilvēki, kas par Latviju līdz šim nav dzirdējuši nekā. Te nu mūsu filatelistiem atveras plašu iespēju lauks, ko daudzi arī izmanto. Tie raksta saviem draugiem, stāsta par mūsu Latviju, par tās sūro pagātni, brīvības alkām, sīvajām brīvības cīņām un to panākumiem. Tie raksta un pastāsta par mūsu tautas varonīgo, centības pilno garu. Par mūsu valsts iekārtu toreiz un tagad, par tās vadītājiem toreiz un tagad, par tās sasniegumiem toreiz un kas tur notiek tagad. Vēstule pēc vēstules, vārds pa vārdam un mazā sīko vārdu strūkliņa rada ievienam vien sarakstes draugam pārdomas. Pārdomas par to, ko tie vai ik dienas dzird lielajā presē un lielo vīru runās un izdarībās. Un mēs noteikti varam cerēt, ka reiz pienāks brīdis, ka šie mūsu filatelistu sarakstes draugi, nonākot sarunās ar sarkanās maldu miglas sludinātājiem, atcerēsies, ko mēs esam tiem teikuši, un nekautrēsies šo mūsu patiesību tiem pateikt atklāti acīs. Vai tas nebūs mūsu filatelistu panākums?

K. Strazdiņa

VECSKAUTI PIEMIN CĪNĪTĀJUS

Ir atkal aizritējis viens gads. Spītējot sniegputeņiem un neparasti bargajam Anglijas aukstuma vilnim, latviešu Staburaga 3. roveru vecskautu dzimta atkal pulcējās vienkopus savā gadskārtējā lielsanāksmē janvārī, lai pie dzimtas vecākā E. Asmaņa Bradfordā pieminētu arī latviešu cīnītājus viņu liktenīgajās un niknajās Ziemsvētku lielkaujās. Dzimtas mācītājs A. Putce teica svētrunu, tālāk pieskarās ticības nozīmei, skautismam un visas latviešu trimdas garīgās ticības principiem un to nozīmē būt uzticīgam ne vien pret Dievu, bet arī Latviju.

Turpinājumā vecskauti noklausījās tradicionālo skaņu montāžas lenti Latviešu cīnītāju piemiņai, kurā dzirdēja dzimtas vadītāja E. Asmaņa uzrunu, bet pārējā daļā bija izmantots Zviedrijas latvieša Kārļa Variņa stāstījums par Latvijas atbrīvošanas cīņu posmu, jo pats bijis vecais strēlnieks, atbrīvošanas cīņu dalībnieks un Kurzemes aizstāvis. Svinīgā daļa beidzās ar kopīgi nodziedātu skautu dziesmu Kad ugunskurā beidz kvēlot ogles...Vakara turpinājumā vecskauti apsprieda iestāvējušās problēmas un iztirzāja administrātīvās lietas. Pēc tam sekoja slīdīšu izrāde.

Par vakariņu galdu gādāja vienmēr viesmīlīgā Paulīne Asmane, par ko visu klātesošo skautu — mīļš paldies. Vecskauti šķīrās tikai svētdienas rīta stundā. Nākamā lielsanāksme paredzēta atkal Bradfordā pie vecskauta M. Budes.

Staburaga 3. dzimtas INF. noz.

Palīdzība tautiešiem Polijā

Latvijas Sarkanais krusts Vācijā ir saņēmis plašākus ziedojumus palīdzībai Polijā, it sevišķi tur dzīvojošiem latviešiem. Ja kādam tautietim būtu zināma kāda Polijā dzīvojoša latvieša adrese, to dariet zināmu Sarkanā krusta pārstāvim:

Ādolfs Šilde
Papenbusch 69
4400 Muenster / Westfalen
West Germany.

ZINĀŠANAI KALIFORNIJAS APMEKLĒTĀJIEM

Viesu un Ziemeļkalifornijas apmeklētāju ērtībai Sanfrancisko, Latviešu draudzes namā, 425 Hoffman Ave., ir iekārtotas divas istabas — katra ar 4 gultām — viesu, caurbraucēju un tūristu vajadzībām.

Telpu uzturēšanas vajadzībām ziedojums par gultas vietu diennaktī — 10. dol. Iepriekšēju rezervāciju lūdzu pieteikt nama komitejai: H. Ģīmis, 4829 Stacy St., Oakland, Calif. 94605, tel. (415) 562-2760 vai pie nama pārziņa K. Zušmaņa, 425 Hoffman Ave., San Francisko, Calif. 94114, tel. (415) 862-9957.

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

LATVIJA AMERIKA
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ **vienu gadu** $40.00
☐ **6 mēnešiem** $21.00
☐ **3 mēnešiem** $12.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents **pagarinājums**
Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie ,,Chester'' pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

RM **NSM**
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Prāvests A. Grosbachs

Nāve — jauns iesākums

(Nobeigums)

Pētījumu rezultāti

Savas grāmatas nobeigumā abi zinātnieki apliecina, ka viņi apmierināti ar darbu, kas paveikts, un ar rezultātiem, kuŗi sasniegti. Arī viņi paši, kas bijuši skeptiķi, tagad ir pārliecināti, ka dzīve pēc nāves nav tikai kāda reliģijas dogma, bet ir īstenība. Tai pašā laikā K. Osis atzīst, ka mirēju liecības skaŗ tikai ļoti īsu posmu no visas aizmūža dzīves. Miršana ir tikai jaunas dzīves sākums. Viņš raksta: ,,Mūsu sakopotās vizijas uz miršanas gultas sniedz tikai paviršu ieskatu kādā citā pasaulē. Mums nav nekādu norādījumu par ilgstošākiem piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem. Mums ir apraksti par sākuma stāvokli pēcnāves eksistencē, bet ne par to, kas notiek nākamā dienā vai nākošā gadā. Kāda īstenībā izskatās ,,dzīve'' pēc nāves, kādas tur ir aktīvitātes, kāds ir šīs dzīves mērķis, kādi tās prieki un bēdas, par to nezinām neko.

Tālāk savā rakstā viņš piemin grāmatas, kuŗās rakstīts par dzīvi, piemin arī cilvēku apgalvojumus, ka viņiem izdevies atrast kontaktu ar nomirušajiem un ka viņi ar tiem var sarunāties. Tāpat viņš aizrāda uz Bībeles svētiem rakstiem un citu reliģiju stāstiem, kas apraksta pēcnāves dzīvi, tai pašā laikā atturēdamies vairāk izteikties, jo kā zinātnieks viņš vairāk neko nevar pasacīt par to, ko ir varējis uzzināt eksaktā ceļā.

Par spīti šai atturībai, prof. K. Osis beidz savu pētījumu darbu ar īpatnēja veida, ,,ticības apliecību'', likdams runāt Jēzus līdzībā minētajam nabaga Lācaram, kuŗš ieradies tagadējā modernajā pasaulē un dod atbildi cilvēkiem uz jautājumu par pēcnāves dzīvi, bet tikai tiktāl, cik viņam ļauts pavēstīt. Viņš saka: ,,Kad nāves stunda nāk un sirds apstājas, tu nesadrupsi kā ledus gabals, ko straume salauž. Tu nonāksi jaunā īstenības formā. Pavisam īpatnējā veidā jūties labi un kļūsti laimīgs. Tevi pārņem miers, kas ir pāri šīs zemes saprašanai. Rūpes, sapes un bēdas paliek kopā ar linu autiem uz tavas slimības gultas. Tu sāc sevī starot, un tu redzi kādu, kas norūpējies mīļi gaida, lai tevi saņemtu. Ja tava paša tuvinieki atbilst šim uzdevumam un tu esi bijis ar tiem garīgi vienots, tad kāds no viņiem iznāk tev pretim pilns mīlestības kā toreiz, kad tu viņu pēdējo reizi redzēji. Ja šī situācija prasa īpašu palīdzību, parādīsies kāds reliģisks tēls starojošā gaismā. Kas arī viņš būtu, viņš tevi ,,pārvērtīs''. Tevi pārņems kaut kāda neizsakāmi maiga, bet tai pašā laikā spēka pilna sajūta. Tu jutīsies kā savas dzīves visskaistākā brīdī — kā uz kāda kalna virsotnes, kā kādā dievnamā vai templī — un vēl daudz labāk. Ir iespējams, ka šīm izjūtām pietrūkst apzīmējuma — tās ir svētums, gaisma, mīlestība. Nē, neviens nevar to pilnīgi aprakstīt, bet tu to jutīsi dziļi savā būtībā... Sākumā viss vēl ir kā tumsā vai ēnā, bet tavas acis atdarīsies, un pamazām tu sāksi visu redzēt skaidrāk. Tu mācīsies vairāk, nekā kādā skolā esi mācījies. Tu jutīsi un redzēsi, un tevi piepildīs pilnīgs miers... līdz nākamam...

Ja nu kāds jautātu: kādi ir nākamie dzīvības posmi pēc nāves, tad modernais Lācars vilcināsies atbildēt. ,,Kas nāks pēc tam? —Tas nav tagad tev izskaidrojams. Katram jau dzīvē ir tikusi uzrakstīta personas apliecība par viņa dzīvi, un saskaņā ar to viņam būs ļauts piedzīvot tālāko. Bet zināšana par šo eksistences stadiju līdz šim vēl netiek dota.''

,,Ceļa Biedrs''

Atbalstiet
,,Kristus Dārza''

skaisto projektu ar:

1) ziedojumiem
2) testamentu novēlējumiem,
3) jaunām idejām un padomiem.
4) Veiciniet ziedojumu vākšanas akciju.

Šis projekts kalpos katra latvieša vajadzībām slimības vai nevarības dienās. Tas varētu būt vajadzīgs ikvienam, varbūt jūsu tēvam vai mātei, radam, draugam vai arī pašam.

Rūpēsimies, lai katram no mums šeit svešumā būtu nodrošināta laimīga vide grūtākajās dzīves dienās. Tur būs pašu ārsti un pašu žēlsirdīgās māsas, latviešu apkalpe, dzīve pašu latviskā vidē, kur runās pašu valodā.

Ziedojumus, mazus un lielus, sūtiet uz Toronto Latviešu kreditsabiedrību, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5 vai Latviešu Centra nodaļu 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, uz Kristus Dārza konta nr. 5886.

Vēlama ziedotāja īsa biografija ar foto uzņēmumu Kristus Dārza Zelta grāmatai.

Kristus Dārza valde

Viņa vārdu tev būs saukt Jēzus, jo Viņš izglābs.
(Mat. 1:21)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30; un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

21. februārī pl. 11 dievkalpojums. Mūzikālajā daļā Ženija un Alberts Vītoli. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

28. februārī pl. 11 Ciešanu laika ievadījuma dievkalpojums.

2. martā, otrdien, pl. 19.30 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums kopīgs visām draudzēm.

7. martā pl. 11 dievkalpojums.

7. martā pl. 18 plkv. O. Kalpaka un visu brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums. Dziedās DV vīru koris Kanadā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1503, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

21. februārī plkst. 15 dievkalpojums. Svētrunu teiks archibīskaps A. Lūsis. Plkst. 17 koncerts, ērģelniece Anita Rundāne un draudzes koris. Pirms un pēc koncerta dāmu komitejas kafijas galds.

28. februārī plkst 11 ciešanu laika ievadījuma dievkalpojums. Dievgalds. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

2. martā, otrdien, pl. 19.30 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums, dievgalds. Dievkalpojums kopīgs visām draudzēm Sv. Jāņa baznīcā.

7. martā plkst. 13 dievkalpojums angļu valodā. Dievgalds; plkst. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkots draudzes bazārs.

14. martā plkst. 11 dievkalpojums.

21. martā plkst. 15 dievkalpojums ģimenēm.

28. martā plkst. 11.00 dievkalpojums.

3. aprīlī, sestdien, plkst. 19 koŗa koncerts.

4. aprīlī plkst. 15 Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Dievgalds.

9. aprīlī plkst. 11.00 Lielās piektdienas dievkalpojums. Dievgalds.

11. aprīlī plkst. 6.00 rītā Kristus augšāmcelšanās svētdiena. Koris. Pēc dievkalpojuma kopīgas brokastis, dāmu komitejas izkārtojuma: plkst. 9.00 dievkalpojums angļu valodā.

18. aprīlī plkst. 15 dievkalpojums. Draudzes pēcpusdiena ar māc. J. Cālīša referātu.

25. aprīlī plkst. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

21. februārī pl. 13 dievkalpojums.

28. februārī pl. 13 gavēņa sākuma dievkalpojums.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecuma grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju - lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

21. februārī pl. 16 dievkalpojums ar jaunatnes priekšnesumiem.

28. februārī pl. 16 dievkalpojums, pēc tam draudzes gada sapulce.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. luţ. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

21. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

28. februārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

14. martā pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Stud. theol. M. Irbe. Gada sapulce pēc tam.

28. martā pl. 14 dievkalpojums baznīcā. Māc. J. Cālītis. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena. Runās māc. J. Cālītis.

9. aprīlī pl. 14 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

11. aprīlī pl. 14 Lieldienu dievkalpojums. Ģimeņu dievkalpojums. Dziesmas un kārtība pēc lapiņām.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Alfons Keisers

dzimis 1899. gada 6. aprīlī,
miris 1982. gada 31. janvārī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības Fonds.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.
Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.
Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

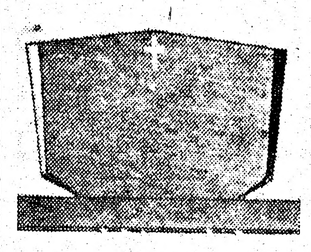
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

KALUPE JEWELLERY LTD.
• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS ĶIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Venus
florists
231 Roncesvalles Ave.
Toronto M6R 2L6
TEL. DARBĀ (416) 534-4645,
PĒC DARBA (416) 533-4037
A. Putniņš

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku —
bez starpniekiem
1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot**
ALCAN 20 gadu garantija
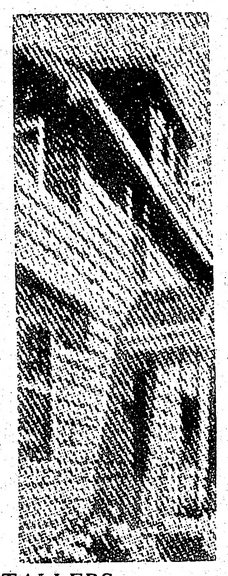
• LIETUS NOVADA CAURULES
• LOGUS
• DURVIS
• MARĶĪZES (Awnings)
• JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
85 Richmond St. W., # 620, Toronto, Ont. M5H 2C9
Tel. 364-6970

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

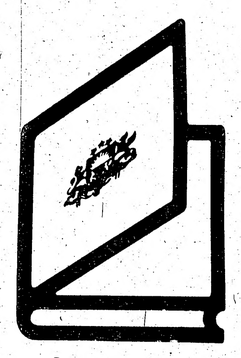
GRĀMATA **LATVIA** IR SAGATAVOŠANĀ

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas Linkolna centra Averija Fišera zālē 20. janvārī koncertā piedalījās 1947. gadā Rīgā dzimušais vijolnieks Gidons Krēmers. Viens no viņa atskaņotiem darbiem bija igauņu komponista Arvo Perta darbs Tabula Rasa. Perts kopš 1980. gada dzīvo Vīnē. Krēmers septiņu gadu vecumā iestājies Rīgas mūzikas skolā, kur mācījies pie profesora Stūrestepa. Pirmo gadalgu Latvijas republikas apmērā ieguvis 16 gadu vecumā, pēc tam mācījies Maskavas konservātorijā. Ieguvis vairākas augstas starptautiskas godalgas. Par koncertu Ņujorkā amerikāņu kritiķi deva labas atsauksmes.

vk

● Š.g. Draudžu dienas notiks no 26. jūnija līdz 4. jūlijam Ņujorkas vasaras nometnē, Katskiļu kalnos. LELBAs evaņģelizācijas nozares izraudzītā komiteja par Draudžu dienu mudi izvēlējusies: „Ticīgo pulks bija viena sirds un viena dvēsele". Programmā paredzētas bībeles stundas Dr. E. Grīšļa vadībā, kā arī lekcijas un pārrunas par kristīgās baznīcas vienību pasaulē. Pēcpusdienā interešu loki, vakaros koncerti, literāri sarīkojumi, filmu izrādes, jaunatnes svecīšu dievkalpojums un vēl citas nodarbības. Jauniešiem paredzēta atsevišķa programma, bērniem savas sporta un cita veida nodarbības.

Visiem būs iespēja baudīt Katskiļu kalnu skaisto vasaras dabu un nometnes atspirdzinošo ezeru. Latviešu Draudžu dienas rīko LELBA (Latviešu ev. lut. Baznīca Amerikā) evaņģelizācijas nozare, kuŗu vada māc. J. Cālītis un Draudžu dienu rīcības komiteja Ņujorkā, ko vada māc. A. Ozols. Tuvāka informācija saņemama pie draužu mācītājiem Amerikā un Kanadā.

I. Z.

ROČESTRA, N.Y.

● Pēkšņi 26. janvārī 81 g. vecumā miris Žanis Elgutis, dzimis Zemgalē, Vecauces pagastā, zemes arāju ģimenē. Bija izveidojis savu saimniecību Vecauces Bileiķos par vienu no priekšzīmīgākām apkārtnē. Ļoti rosīgi darbojās arī novada sabiedriskajā dzīvē.

Bēgļu gaitas vadījis Gēstachtas nometnē pie Hamburgas. Tālākā emigrācijā 1950. g. ierodas Kanadā, Montreālā, kur nodarbināts mājsaimniecībā. 1959. g. pārceļas uz Savienotajām Valstīm, Ročestrā, N.Y., kur līdz aiziešanai atpūtā strādā būvniecības nozarē.

Nelaiķim veltīto aizlūgumu vadīja māc. T. Zīraks, piedaloties kuplam bērinieku pulkam. Pēdējās ardievas teica O. Sniedze (Krusta draudze), D. Sarma (dāmu komiteja) un A. Īzaks (vietējā DV apvienība). Aizgājēju pārpelnoja. Par viņu skumst dzīvesbiedre, brālēns, Krusta draudze, draugi un paziņas.

A. Sed.

GRAND RAPIDI

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu gadskārtējā sapulcē piedalījās 38 dalībnieces; klāt bija arī vidienes apgabala dāmu komitejas referente māc. V. Fricsone, draudzes māc. J. Mednis un draudzes priekšnieks J. Siliņš. Par aizvadītā gada darbību ziņoja dāmu komitejas priekšniece H. Jansone. Pieņēma gada darbības plānu, kas visumā paliek iepriekšējo gadu veikumu robežās. Par dāmu komitejas priekšnieci izraudzīja līdzšinējo — Hermīni Jansoni, kuŗa šinī amatā darbojas 15 gadu. Prezidijā — K. Andersoni, Z. Goltu, B. Maini, I. Medni, V. Mežuli, E. Miezi, V. Poli, V. Riepnieci, V. Roni, O. Roziņu, M. Šoku un E. Štamu. Sapulci vadīja B. Maine, protokolēja V. Rone.

● Latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja katra mēneša pirmajā svētdienā pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās noorganizējusi draudzības stundu ar reliģisku un informātīvu saturu, kuŗā iespēja noklausīties kaut ko jaunu par reliģisko, sabiedrisko un draudzes dzīvi un jautāt, kavējoties pie tases kafijas. Visi, kas var atlicināt laiku, aicināti piedalīties.

● Mākslinieku - daiļamatnieku darbu skati un tirdziņu paredzējis noorganizēt Latviešu biedrības dāmu pulciņš maija mēnesī. Biedrības gada sapulce 21. februārī; laiku paziņos vēlāk.

V. B.

● Draudzīgā aicinājuma sarīkojums Grand Rapidos notika 24. janvārī pašu latviešu namā Latviešu biedrības dāmu pulciņa izkārtojumā. Lielie sniegputeņi nebija kavējuši labu pulciņu drošsirdīgāko sarīkojumu apmeklēt. Pēc latviskām pusdienām sarīkojumu dāmu pulciņa uzdevumā atklāja Rūta Puriņa, nolasot folkloras maģistres Aijas Beldavas referātu „Darbs ir dzīve, ir dziesma, ir draudzība". Duetu dziedāja Vanda un Monika Daukstes, klavieŗu pavadījumus spēlējot D. Zadvinskim. Vēl dažas dziesmas nodziedāja baritons K. Mateus, jauniešiem pavadot ar kokļu mūziku Māras Zirnes vadībā. Dāmu pulciņa priekšniece Brigita Valta pasniedza „pasmagu" aploksni biedrības priekšniekam A. Grīnbergam vispārējo mērķu sekmēšanai. Bija izloze. Vairāki nodeva grāmatas par ziedojumu bibliotēkai.

● LA pārstāvis saņēmis nepilnīgu informāciju, kuŗiem medību sezonā pagadījies „lielais loms". Pie agrāk minētajiem laimīgajiem vēl pieskaitāmi: inž. mežkopis Georgs Kalējs un režisors Arnolds Štams. Piezīmējams, ka pēdējais ir arī kaislīgs zvejnieks un nereti, pat visaukstākā ziemas laikā, redzams uz Reed Lake ledus stāvot pie āliņģa, uzmanīgi vērojot pludiņu.

● 27. janvāŗa vakarā, un pēc tam vēl vairākkārt vietējās radio un televīzijas raidāmstacijas informēja pār traģisku ugunsgrēku, rādot arī degošu māju, kuŗā bojā gājuši divi latvieši — 71g. vecā Ingeborga Poga un viņas vīrs 77 g. vecais Voldemārs Poga, kas zaudējis acu gaismu. I. Poga dzimusi Rīgā 1911. g., V. Poga dzimis Valgundes pag., studējis lauksaimniecību un piederējis pie korporācijas Vesthardiana. Sākuma gados Pogas ģimene dzīvoja Grand Rapidos, vēlāk ieguva pamestu lauksaimniecību Loveles apkaimē, uzcēla tur modernu māju un pārgāja tajā uz dzīvi. Bija pasākuši audzēt dažādus mājas dzīvniekus, par kuŗiem galvenokārt rūpējās viņu vecākā meita Skaidrīte, kas strādāja par valodu skolotāju vidusskolā. Notikuma laikā viņa atradās darbā, un mājās bija vienīgi abi Pogas.

V. Z.

BOSTONA

● DV apvienība Bostonā savu tradicionālo strēlnieku sarīkojumu šogad rīkoja Trimdas draudzes baznīcas zālē. Māc. F. Ruperts vadīja svētbrīdi, pie klavierēm K. Liepiņa.

Kapt. T. Dreimanis stāstīja par strēlnieku bataljonu dibināšanos un cīņām, sevišķi izceļot Ziemsvētku kaujas. Vanadžu priekšniece Elza Mača ar ziediem un kliņģeri sveica brīvības cīņu dalībnieku LKOK Jāni Luiku, kam decembrī piepildījās 85 gadi.

J. Z.

ALFRĒDAM KRŪMAM 70 GADI

Vienam no DV ASV ziemeļrietumu apvienības dibinātājiem un idejiskiem veidotājiem — Alfrēdam Krūmam šinīs dienās piepildījās 70 mūža gadi. Viņš dzimis 1912.g. 23. janvarī Ziemeļvidzemē — Valmieras pilsētā. Beidzis Valmieras komercskolu. Kopš 1932.g. strādājis par kooperātīvo banku revidentu un vēlāk par zvērināto revidentu. 1940. g., turpinot pirms 10g. iesāktās studijas, ieguvis maģistra gradu L.U. tautsaimniecības fakultātes kooperācijas nozarē. Līdztekus darbam rakstījis arī kooperācijas speciālos izdevumos — laikrakstā Kopdarbība, žurnālos Kooperātīvais Kredits un kooperātīvā Apdrošināšana. Darbojies arī par minēto mēnešrakstu technisko redaktoru. Pieder pie L.U. studentu vienības Avots.

Iesaukšanu rezultātā 1944. g. nonācis Vācijā darba nometnē Omstedē pie Oldenburgas, bet vēlāk Varburgā lidmašīnu radio labošanas darbnīcās. Pēc kaŗa beigām darbojas Varburgas latviešu komitejā un vēlāk lielajā Blombergas nometnē par nometnes komitejas priekšsēdi, parallēli strādādams arī par skolotāju Blombergas latviešu ģimnazijā un tautas augstskolā.

1950.g. sākumā A. Krūms ar dzīvesbiedri izceļo uz ASV, vispirms apmetoties savas krustmātes — veclatvietes saimniecībā Oregonā, bet vēlāk pāriet uz pastāvīgu dzīvi Longvjū.

A. Krūms ļoti aktīvi piedalās sabiedriskā darbā. Daudz pūļu un darba jubilārs ziedojis DV ASV ziemeļrietumu apvienības izveidošanā. Bijis viens no tās dibinātājiem un idejiskā darba veidotājiem. DV organizācijas centrālā vadība piešķīrusi viņam augstāko apbalvojumu — krūšu nozīmi zeltā.

Jubilejas dienā nelielajā Vašingtonas pavalsts kokrūpniecības pilsētiņā Longvjū no Sietlas un Takomas bija ieradusies ASV ziemeļrietumu DV apvienības delegācija, lai apsveiktu jubilāru. Priekšnieka v. Jānis Muižnieks cildināja A. Krūma nopelnus un pasniedza apvienības pateicības velti — grāmatu, vanadžu priekšnieces v. Ērika Ķirse pasniedza rozes. Latviešu biedrības Vašingtonas pavalsts apsveikumu un velti nodeva Oļģerts Ieviņš. Jubilāru bildēs iemūžināja apvienības sekretārs Austris Ķirsis. Apsveicēji novēlēja jubilāram veselību, sparu, izturību un Visuvarenā svētību turpmākā sabiedriskā darbā un dzīves gaitās.

L.Šv.

Izglītībai un kultūrai veltīts mūžs

Skolotāja Irēne Zalāne Grand Rapidos, Mičigenā, 22. janvārī aizgāja pensijā, izbeidzot skolotājas darbu Northview publiskā vidusskolā.

I. Zalāne dzimusi Siguldā, beigusi Daugavpils skolotāju institūtu 1934. g., kur toreiz par direktrisi darbojusies Valerija Seile. Šī paša gada rudenī sākusi skolotājas gaitas Izvaltas pag. pamatskolā, netālu no Daugavpils, bet pēc pāris gadiem pārcēlusies uz Rīgu un turpinājusi audzinātājas darbu 16. valsts (Ieviņa) pamatskolā. Viņa rosīgi piedalījusies sabiedriskā un kultūrālā dzīvē. Nonākot Vācijā, I. Zalāne par jaunu atsāk iemīļoto darbu nometnes skolā.

1950.g. I. Zalāne ierodas Grand Rapidos un parallēli maizes darbam strādā Vienības draudzes svētdienas skolā, vada draudzes jaunatnes pulciņu, noorganizē pirmos bērnu svētkus. Līdztekus darbam un citiem pienākumiem pati mācās Rietummičigenas universitātē Kalamazū, tur 1962.g. iegūstot BA gradu un tanī pašā gadā sāk strādāt par skolotāju Northview skolu sistēmā 20 gadus. Zalāne sastāda arī zinātņu programmas un izvirza mācības uz tik augsta līmeņa, ka viņas skolēni saņem vairākas godalgas un izcilas atsauksmes visās Kentas apgabala zinātnisko darbu sacensībās. Visvairāk latviešu sabiedrība var lepoties ar I. Zalānes latviskās [illegible] amerikāņu vidū. Skolēniem un bērnu vecākiem viņa daudz stāstīja par [illegible] un latviešiem. Viņas [illegible] ņi izrāda lielu interesi par latviešu valodu.

21. janvārī skolēni, skolotāji, bērnu vecāki, skolas vadība u.c. darbinieki [illegible] no latvietes, kas [illegible] ņu un respektu. [illegible] arī apgabala skolu [illegible]

Vēl var pieminēt [illegible] Zalānes veikumus latviešu [illegible] latviešu skolā un Gaŗezerā. Gaŗezerā viņa izkārtoja [illegible] darbu izstādi ar patriotiskiem uzsaukumiem, darbu bērnīcām, kukaiņiem, lapu kollekcijām. Var uzskatīt, ka I. Zalāne it kā par jaunu būtu atgriezusies latviešu sabiedrībā, lai savas spējas un varēšanu vēl daudz gadu ziedotu svešuma un asimilācijas atvairīšanai.

Valters [illegible]

Beverīnas vasaras vidusskolas
filmu izrāde un informācijas sanāksme
otrdien, 2. martā, pl. 19.30
Toronto Latviešu Centrā

VECĀKI — sūtiet savus bērnus uz Beverīnas vasaras vidusskolu jau šogad no 27. jūnija līdz 8. augustam. Augstākā līmeņa mācībspēki nodrošinās jūsu bērnu latvietību.

Beverīnas vidusskolas vadība

Nesen atvērta veco ļaužu mītne
ESTONIAN RELIEF COMMITTEE
aicina pieteikties arī latviešus uz atsevišķām un divpersonu telpām Scarboro, 40 Old Kingston Rd.
Tālr. **284-0828** vai **284-0829**.

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Labo visāda veida automašīnas

Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00.

Arī latvieši piedalījās Toronto demonstrācijā: Kanada atbalsta Solidāritāti.

Foto J. Ligers.

Latviešu Niagaras un Sv. Katrīnu žibulēšanas meistari uz Velandes kanāļa velk bagātīgus mazo, bet garšīgo smeltīšu lomus.

Foto J. Ligers.

Ne miers, bet nemiers ir dzīves likums

Prof. Gunārs Šubiņš Latviešu Centrā pirmdien, 1. februārī, meklēja atbildi uz jautājumu — cik maksā miers? Viņš atzina, ka dažkārt maksa var būt ļoti augsta. Tautas mērogā tā var būt pat tautas nāve. Tas notiek, kad tautā zūd nacionālisms, kad tā atstāj novārtā dabas likumu — turēties skaitliski kopā. Jo dzīvības likumi ir: dzīvību uzturēt un to turpināt. Tāpēc dzīvība ir kustība, zināms nemiers, rūpes par sevi, par tautu. Šīs rūpes tautu aizsarga modernajā cīņā par to pašu medību lauku, par ko cīnījās alu cilvēks. Ja šī modrība ir sekmīga, tad cilvēks vai tauta bauda netraucētu dzīvi, ko var saukt par miera stāvokli. Imperijas un lielvalstis, kas pakļauj citas tautas, nacionālisma lielo nozīmi pierāda ar to, ka citu nacionālismu apspiež, bet savējo stiprina.

Interesanto priekšnesumu papildināja klausītāju jautājumi un piebildes, pēdējās vairāk par kultūras sakariem. Referents šinī ziņā bija domās, ka sakari vajadzīgi ar tautu, bet ne ar okupācijas varu.

Nākošais mēneša pirmās pirmdienas vakars 1. martā veltīts plkv. Kalpaka simtai gadskārtai, un ko tā māca nākotnei.

K-ča

IGAUŅU VETERĀNU SVINĪBAS

Igauņu kara veterānu biedrības Toronto nodaļas 29. gada svētki notika 29. janvārī Igauņu namā. Svinības ievadīja nodaļas priekšn. R. Moka uzruna. Galveno runu teica igauņu skautu vad. A. Salumets. Apsveica Igaunijas ģenerālkonsuls I. Heinso, igauņu veterānu globālais priekšn. A. Jursa, igauņu veterānu Kanadā priekšn. K. Tori un citi igauņu organizāciju pārstāvji. Lietuviešu veterānu vārdā sveica S. Jokubaitis. Latviešu veterānus pārstāvēja Edm. Ozols un O. Zvirgzdgrauds, kas sveica DV Toronto nodaļas vārdā.

Programmas daļā bija igauņu soprāna Tamāras Nordheimas dziedātās igauņu populārās dziesmas dir. Iltala pavadījumā, kam sekoja igauņu ritmoplastikas ansambļa „Ritmika" priekšnesumi Siina Kaisinam un Anneli Riga vadībā. Ansamblī piedalās apm. 15 meitenes, un to priekšnesumi guva nedalītu skatītāju atsaucību. Visas meitenes un to vadītāja saņēma arī pa rozes ziedam. Vakarā bija balle; spēlēja Iltala orkestris.

Edm. Ozols

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

VANKUVERA

● DV Britu Kolumbijas nodaļas vanadzes savā 24. janvāra sapulcē par kopas vadītāju 1982. darbības gadam ievēlēja Lūciju Kajaku, par vietnieci Viju Pelēnu, sekretāri Ilgu Stūrmani un par kopas saimnieci Gundegu Slaviku. Sapulcē vanadzes izstrādāja darbības plānu šim darbības gadam un pieņēma budžetu aprūpes un labdarības atbalsta darbam.

● Vankuveras latviešu ev. lut. draudzes gada sapulce notika sestdien, 30. janvārī, baznīcas telpās. Šogad bija pārvēlami divi draudzes valdes locekļi. Draudzes valde no jauna ievēlēja līdzšinējos A. K. Dīcmani un A. Vēveri, bet kandidātos palika E. Kleinbergs. Dzīvas debates izraisīja LELBAs izstrādātie jaunie draudžu darbības statūti.

● Sestdien, 30. janvārī, Vankuveras Sv. Pāvila slimnīcas lielajā auditorijā notika plaša demonstrācija, lai sniegtu morālu atbalstu komūnistu apspiestajai poļu strādnieku arodbiedrībai Solidarnosc. Pārpildītajā auditorijā bija pāri par 500 demonstrantu, starp tiem daudzi latvieši, igauņi, lietuvieši, ukraiņi, čechi un citu komūnisma apspiesto tautu pārstāvji. Sapulci atklājot, auditorijā svinīgi ienesa Kanadas, Polijas, Ukrainas, Lietuvas un Latvijas nacionālos karogus. Sapulci ar dedzīgu uzrunu atklāja Kanadas poļu kongresa prezidents B. Vilinskis, un viņa aicināti visi klātesošie vienojās Kanadas un Polijas valsts himnās. Vankuveras pilsētas valdes loceklis V. Kenedijs nolasīja pilsētas galvas proklamāciju, kuŗā viņš pasludināja 30. janvāri par arodbiedrības Solidarnosc dienu. Sapulces dalībniekus uzrunāja Kanadas federālās valdības pārstāvis senātors R. Peraults, un opozicijas pārstāvis parlamenta deputāts B. Friesens. No Britu Kolumbijas provinces valdības runu teica ministre G. Mekkartija (McCarthy) un provinces parlamenta loceklis G. Lauks.

Visi runātāji nosodīja komūnistu varas uzspiešanu poļu tautai un režēlīgu miermīlīgās un likumīgās arodbiedrības iznīcināšanu. V. Kenedijs savā runā pierādīja, ka komūnisti rīkojas pret pašu pieņemto konstitūciju, padarot to par tukšu un nederīgu papīra lapu.

Latvijas karogu nesa DV Britu Kolumbijas nodaļas valdes priekšsēdis E. Pelēns un asistēja A. Kalniņš. Trīs iespaidīgus plakātus bija zīmējis mākslinieks P. Rožlapa. E. Pelēns arī darbojās protesta demonstrācijas organizēšanas komitejā.

Jāz. Ruško

Laipni lūdzam

lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKA

1982. gada abonementa maksas.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

KREDITKARŠU ĪPAŠNIEKI MAKSĀS AUGSTĀKUS PROCENTUS

Visa 24.0%
Mastercard 24.6%
Eaton 28.8%
Simpsons 28.8%
Bay 28.8%
Canadian Tire 28.8%

Aizņemieties no Latviešu Kreditsabiedrības, lai nomaksātu izstāvošos parādus par tikai

20.0%

LATVIEŠU NAMĀ
491 College St.
Tel. 922-2551

HAMILTONĀ
16 Queen St. N.
Tel. 527-4344

LATVIEŠU CENTRĀ
4 Credit Union Drive
Tel. 751-8982

LONDONĀ
Pārvaldnieks R. Bērziņš

LEONA RUMAKA GRĀMATNĪCA
27 Miller Place, Hempstead, N.Y. 11550, USA
Tel. (516) 483-1739 pēc 4.30 vakarā.
Cenas ASV valūtā. Maksājot Kanadas valūtā, jāpieskaita 20 proc. kursa starpībai.

P. Mantnieks, Latvijas karte, 3 x 4 pēdas, krāsās. $ 9.75
Rīgas plāns, izpārdošanas cena (izdots Zviedrijā). $ 1.50
Rīgas plāns, mazformāts (izdots Zviedrijā)..... $ .50
Rīgas schēmatiskais plāns (izdots Zviedrijā)..... $ 1.00
Rīgas vecpilsētas plāns (izdots Zviedrijā)..... $ 1.00

Skaņu plates:

Velta Skujiņa (Austrālijā), koloratūrsoprāns, Latv. t. dziesmas..... $10.00
Soprāns Emma Saulīte - Patvaldniece, Sirds un saule, H. Pavasara solo dziesmas..... $ 8.00
Sopr. E. Saulīte - Patvaldniece, Ar zelta saules stariem, E. Patvaldnieka dziesmas.. $ 8.00
Soprāns Valda Lesiņa, Knuta Lesiņa dziesmas.... $ 7.50
Oregonas Dzintars: Meitenes dziesma Latvijai.... $ 8.00
Music of Arnolds Šturms, godalgota..... $ 8.00
Arturs Ozoliņš: I. Stravinska Petruška, Šopēna balādes..... $13.00
Soprāns Laima Liepa, Gaisma, G. Lemesis — ērģeles..... $ 8.00
Bass - baritons Boriss Piekalnītis, Es dziedāšu par Tevi tēvuzeme..... $10.00
Bass Kārlis Bauers - Zemgals, Kad?..... $ 8.00
2. Vispārējie dziesmu svētki Ņujorkā, 1958. g.... $ 6.75
Sietlas Staburadzes, Pāri jūrām..... $ 8.00
Deju plate Ābeļu ziedi, izdota Austrālijā..... $ 8.00
Deju plate — Runči spēlē — ,,Rudens zelts''..... $ 9.00
A. Lagzdiņš u.c. Klausies un lasi, ar pavadgrāmatu..... $ 9.50

Kasetes:

Edm. Šmits, Slavē to Kungu..... $12.00
J. Ozoliņš u.c. Latviešu dejas..... $12.00
J. Ozoliņš, Sirds teiksmas, 1982., mūzika no topošās latv. filmas..... $12.00
J. Ozoliņš, Jaunības neprātā..... $12.00
Karlsona skola, mūzikāls uzvedums bērniem, ar pavadgrāmatu..... $ 8.15
Anita Apele, Sniegbaltīte, mūzikāls uzvedums, ar pavadgrāmatu..... $10.00
M. Stāraste - Barvika, Trīs sniega vīri, ar pavadgrāmatu..... $ 8.15
J. Širmanis, Kriksis un dziesmas par dzīvniekiem, dubultkasete..... $10.80
A. Apele, Pēcītis mūzikants, uzvedums bērniem.. $10.00
Sidnejas latv. jauktā koŗa garīgais koncerts 1981. g. 2. augustā..... $10.00
Sidnejas latv. jauktā koŗa latvju mūzikas koncerts 1980. g..... $10.00

Grāmatas:

A. Berķis, A History of Duchy of Courland..... $12.50
T. Budiņa - Lazdiņa, Teach yourself Latvian..... $ 8.00
E. Dunsdorfs, Kārlis Ulmanis..... $29.00
Jāzeps Grosvalds, Persijas ainavas..... $25.00
Wm. Haupt, Leningrad, Wolchow, Kurland, Bildalbum..... $12.00
V. Lamsters, Ievads latviešu stila vēsturē..... $13.00
Latvija šodien, 1981..... $ 9.00
Latvju māksla, Nr. 8 (dabūj. arī iepr. burtnīcas.. $ 8.00
Latvju mūzika, Nr. 11 (dabūj. arī iepr. burtnīcas) $ 5.00
Latviešu literārās valodas vārdnīca, 8 sējumos, pirmie 4 sējumi (A - K)..... $63.00
R. Scarry, Jautrā grāmata, lasāmgrāmata un vārdnīca valodas mācīšanai..... $12.00
A. Straumanis, Baltic Drama, bibliography and handbook..... $35.00
A. Straumanis, Confrontation with Tyranny, 6 Baltic Plays..... $15.00
V. Zants, Saproti pareizi. Līdzīgu vārdu atšķirības..... $ 6.50
A. Ziedonis, A Study of Rūdolfs Blaumanis..... $26.00

Pasta izdevumi — 10 proc. no pasūtinājuma kopvērtības.
ČEKI RAKSTĀMI UZ L. RUMAKS VĀRDA.

P A T E I C Ī B A

Sirsnīgs paldies visiem, kas piedalījās mana vīra
IMANTA OZOLA
izvadīšanā š.g. 18. februārī Toronto. Sevišķa pateicība māc. Ivaram Gaidem, Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejai, Kraukļa kundzei un Toronto draugiem par morālo atbalstu un skaistajiem ziediem.

No sirds pateicas Zelma Ozols.

Mūsu mīļā

Melānija Ķikulis

dzimusi 1906. gada 1. janvārī Rīgā,
mirusi 1982. gada 12. februārī Toronto.

Izvadīšana no Rosara bēŗu nama 20. februārī pl. 10.30 uz Mount Pleasant krematoriju.

Par viņu sēro
māsas un brāļa dēls.

Mūsu mīļais

Arnolds Kārlis Kurmītis

dzimis 1910. gada 29. augustā Rīgā,
miris 1982. gada 16. februārī Toronto.
Izvadīšana piektdien, 19. februārī, pl. 13 no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem.

Augšā aiz zvaigznēm
Tur tiksies reiz mīļi
Tie, kas šeit pasaulē
Šķirušies bij.

Dziļās sērās
sieva, meita un radi dzimtenē.

Leitnants

Kārlis Sisenis

dzimis 1901. gada 28. oktobrī Liepājā,
miris 1982. gada 10. februārī Toronto.
Apbedīts 1982. g. 13. februārī Niagara Falls, Ont.

Per aspera ad astra.

Latviešu Virsnieku apvienība Kanadā.

Imants Ozols

dzimis 1925. gada 3. novembrī,
miris 1982. gada 3. februārī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds.

(59. turpinājums)

,,Kādu dienu Pastalnieks savu ratu vairs neatrada.

,,Es to noziedoju draudzes bazāram,'' Mirdza atzinās.

,,Man taču jāpārbrauc no Floridas arī mājās. Vai tu vēlies, lai es šo elles ceļa gabalu kājām veicu?'' Pastalnieks bija labā omā.

37

Uz rudens pusi vairāk darba radās arī Dr. Linardo Pastello, jo ļaudis atkal sāka biežāk slimot. Apmeklētāju skaits brīžiem bija pat tik liels, ka Pamelai pat pietrūka krēslu, kaut gan viņa apmeklēšanas laikus tagad stingri iedalīja, lai gaidītāju nesakrātos. Vecākiem apmeklētājiem viņa iznesa vēl dažus krēslus no blakus telpām, bet ar apslēptu prieku noraudzījās, ka jaunajām sievietēm viņas gados bija jāstāv kājās. Brīnums, kur tās tik daudz varēja slimot! Pamelai arī likās, ka viņas pārāk ilgi uzkavējās ārsta kabinetā. Laikam jau tīši sūdzējās par savām kaitēm, bet kad vēlāk paskatījās ārsta izdarītās atzīmēs, gandrīz visas bija nākušas tikai pārbaudīt savu veselību, bailēs, ka varētu saslimt, it sevišķi ar populāro krūšu vēzi, kas gan bija tikai vecāku sieviešu slimība. Pamelai bija skaidrs, ka ar gumijas cimdiem Linards šādas pārbaudes neizdarīja. Ko tad viņa cita varēja darīt kā likt šādām simulantēm pastāvēt kājās un padarīt ārsta apmeklējumu nepievilcīgāku Ja šādām pacientēm bija noņemami asins paraugi analizei, Pamela viņām iebadīja rokā dažus liekus dūrienus, bet ja bija vajadzīgs iešļircinājums, tad centās iedurt adatu tādā vietā, ka nožēlojamā simulante sarāvās kā no lapsenes dzēliena.

,,Mēģini dabūt vēnu ar pirmo dūrienu, lai pacientei nenodarītu liekas sāpes. Dažām dūriena vietā radies jau zemādas asins izplūdums,'' Linards Pamelai aizrādīja.

,,Jā, ko es varu darīt, ja viņām ir tik biezas ādas un sliktas vēnas,'' Pamela taisnojās.

,,Viņas sūdzas arī par sāpīgām injekcijām gurnā. Es jūtīgākām pacientēm pats tās izdarīšu,'' Dr. Pastello necentās Pamelai apslēpt savu neapmierinātību.

To nu Pamela pavisam necieta.

,,Es uzmanīšos,'' viņa teica.

,,Tev būtu jāsaprot, ka es nevarēšu samierināties ar tavu darbu, ja tu nevēlēsies ievērot profesionālu pieeju,'' Linards saudzīgi aizrādīja.

,,To pašu man kādreiz slimnīcā teica arī Dr. Tin-Čangs. Toreiz tu biji citādās domās.''

,,Rezultātu tu zini.''

,,Jā, mani atlaida.''

,,Arī man nebūs citas izejas.''

,,Tad tev būs mani jāapprec!'' Pamela iesaucās.

Dr. Linardo Pastello klusēja.

Viņi aizgāja vakariņot ķīniešu restorānā un pēc tam Dr. Pastello dzīvoklī dzēra franču armanjaku ,,Marquise de Montesquiou'' ar italiešu ,,Expresso'' kafiju.

Pamela tonakt mājās nepārgāja.

38

Kalumu pārsteidza jauna ziņa. Aina Daukša apprecējusies. To pastāstīja Džoness Negals, viņas tēvocis. Viņa bija pietuvojusies bīstamajai trīsdesmit gadu robežai. Nu bija pēdējais laiks pāriet to ar mācītāja svētību. Kalums brīnījās, ka Arnolds Tauriņš viņam par to nekā nebija teicis.

,,Viņus salaulāja anglikāņu mācītājs. Viņa tagad ir Makmuraja kundze, Glena Makmuraja sieva,'' Džoness vienaldzīgi teica. ,,Laulība ir kā jaunas kurpes, kuŗas jāprot ievalkāt, vai arī tās spiedīs un grauzīs visu mūžu.''

,,Ja kurpes ir nepiemērotas, tās nomaina ar citām,'' Kalums risināja tālāk Džonesa domu, pūlēdamies izlikties vienaldzīgs. Taču ziņa viņu satrauca. Aina nebija no tām sievietēm, kas kurpes mainītu katru dienu, tik daudz viņš to pazina. Prātošana par kurpju mainīšanu bija tikai tāda ķeršanās pie salmiņa.

,,Kas ir šis Makmurajs?'' Kalums pēc brīža jautāja.

,,Vai tu esi lasījis Ericha Remarka romānu Melnais obelisks?''

,,Jā, tas ir Remarka nokavētais jaunības stāsts, kā viņš pats to nosaucis, stāsts par kapsētas pieminekļiem.''

,,Makmurajs ir American Art Memorials Limited viceprezidents un šīs firmas faktiskais vadītājs,'' paskaidroja Džoness.

Uzņēmums atradās Maple Hills Cemetery tuvumā. Jau pa gabalu bija redzami krusti un akmens stabi. Tie atgādināja it kā otru kapsētu. Tad te nu strādāja un darbojās Ainas jaunais vīrs, kam sieva studēja drāmu un rakstīja scenārijus! Apbedīšanas biroji un kapu pieminekļu firmas pastāv pat vairākās paaudzēs kā labas vīna darinātavas un ar lepnumu raksta senus dibināšanas gadaskaitļus. Arī American Art Memorials Limited, Est. 1835, ko liecināja dibināšanas gads, darbojusies turpat jau simt piecdesmit gadu.

Kalumam grozoties starp akmens veidojumiem, stabiem un krustiem, pretim steidzās vidēja auguma resnītis, tuvu saviem piecdesmitajiem. Viņš līdzjutīgi spieda Kalumam roku, kā jau bēdu māktajam cilvēkam, kādi šeit tikai iegriezās, un tūliņ nosauca savu vārdu un amatu, lai viņu nenoturētu par parasto aģentu, zinādams, cik daudz tiem uzticas. Kā labs psihologs Makmurajs vispirms smalkjutīi centās izdibināt, cik lielas ir pakaļpalicēja bēdas, lai tām atbilstu viņa firmas piedāvātā ražojuma cena. Ja bēdas ir lielas, pircējs parasti neskopojas, kā tas ir, ja bēres notikušas pirms gada vai ilgāk.

Neizrādījās, ka šis būtu pārāk bēdu sagrauzts, nebūs dārga akmens pircējs — Makmurajs vēroja Kalumu ar piedzīvojuša komersanta aci. Varbūt viņš bija tikai kāda tāla radinieka vai drauga atstātā mantojuma saņēmējs un ieradies vienīgi, lai izpildītu aizgājēja vēlēšanos un uzliktu uz viņa kapa kādu akmeni.

Makmurajs visādi pūlējās izdibināt Kaluma intereses. Parasti bēdu sagrauzti cilvēki bija ļoti runīgi un vaļsirdīgi, bet šis stāvēja kā olekti norijis. Ko Kalums varēja darīt? Teikt, ka viņš ieradies satikt jauno Makmuraja kundzi?

,,Varbūt jūs vēlaties iegādāties kādu akmeni pats sev? Arī tādiem cilvēkiem mēs pakalpojam, lai izdaiļotu jau iepirkto kapa vietu. Tagadējā saimnieciski ļoti svārstīgajā laikā cilvēki vēlas nodrošināties arī pēc savas nāves. Bez tam, zemes un materiāla cena strauji ceļas,'' Makmurajs brīdināja.

,,Nē, es lūkoju kapakmeni kādai jaunai sievietei, kas nupat mirusi man un savai tautai,'' Kalums atminējās kādreiz lasīto ierosinājumu lasītāju vēstulēs, ka tie, kas apprecējuši sveštautiešus, būtu ierakstāmi bēŗu ziņās.

,,Tā bija jūsu kundze?'' Makmurajs līdzcietīgi jautāja.

,,Ne gluži.''

,,Es saprotu, līgava. Tas ir vēl bēdīgāk! Tad, protams, vēlēsities greznu akmeni. Man ir lielā izvēlē dažādi granīta monumenti, izkalti pēc izcilāko skulptoru metiem, augstākā labuma mākslas darbi, kas nezaudēs savu vērtību pēc gadu tūkstošiem. Cilvēki un visas pasaules zinātnieki raksies kā Tutenhamona kapenēs un pētīs mūsu kultūru. Viņi izraks arī jūsu iegūto pieminekli ar jūsu līgavas vārdu un to izlasīs apmeklētāju tūkstoši un desmit tūkstoši kādā lielākā pasaules mūzejā,'' Makmurajs izplūda slavinājumā.

,,Paldies, pietiks ar vienkāršu akmens krustu. Varbūt atomkaŗš būs iznīcinājis visus cilvēkus un kapenes nebūs vairs kas atrok. Bet atļaujiet man vēl pārrdomāt,'' Kalums atvadījās.

(Turpinājums sekos.)

Edvarts Tūters

Aiziet dzērves savu ceļu, brīves šīs nav cilvēkam

Tumši mākoņkalni jumja
Debess zilā plašumā,
Eju kliedēt savas skumjas
Plaukst kas dvēsles dziļumā.

Neredz labā saules smaida.
Nenāk pretim draugs neviens.
Ko lai trimdinieks še gaida? —
Melns un skumjš zem kājām pliens.

Eju viens un iedomāju
Nozūmēto brīvību;
Vidzemīti, senu māju
Sapņu pirkstiem noglāstu.

Aiziet dzērves savu ceļu,
Brīves šīs nav cilvēkam.
Laiks šis vairo tumsas zeļu —
Zemojas tās valdniekiem.

— * — * —

Jūlijs Celmiņš

Rugāji

Laiks rugājus apart!
sauc dzērves un liesmojot aicina kļavas.
Nespēju, nevaru . . .
Akmeņu tīrumos, betona ielās
atmiņu rugāji, pērnajā kūla.
Nevar vakara lemesis apklāt ar
,,aizmirsti'' velēnām . . .
Rugāju saknes
bezkrustu kapos,
māju krāsmatās
asinis mirkušos pakalnos . . .
Nevar, nevar rugājus apart . . .

— * — * —

Zenta Liepa

Tuvam cilvēkam aizejot

Tur, kur
Aizlidojis
Tavs Gars —
Vējš mākoņu
Lappuses šķirsta
Debesu grāmatā
Gaišā.

Mīļu vārdu
Un atbalsu
Šūpas.

Mirdz
Burtnieku ezers
Tāltālē,
Auž saule
Villaines baltas.

Nav tumsas,
Ne sāpju nekur.

— * — * —

Biruta Senkēviča

Draugam M

Sirds — brīnums
visu brīnišķais:
Tev dziļi mājo
dievišķais! —
Gan ienaidu
tu krūtīs dedzi,
Gan dzīves kvēpiem
sevi sedzi:
Bet dziļi Tevī
neaizkarts
Deg daiļo ilgu
ugunssārts. — — —

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Vecums un sirds

Tikpat dabiski, kā vasara nomaina pavasari, bet ziema rudeni, jaunību, brieduma gadus nomaina vecums. Noveco visas cilvēka sistēmas un orgāni un būtiski pārmainās to darbības spējas. Šis process, protams, nenorit vienmērīgi. Speciālisti, kas pētī novecošanas problēmas, ievērojuši, ka vairumam cilvēku vecuma pārmaiņas sirdī un asinsvados notiek pirms līdzīgām pārmaiņām nervu, elpošanas un gremošanas sistēmās.

Tas ir likumsakarīgi: sirds tikai vienā stundā vien pārsūknē 300 litru asiņu. Kādu milzīgu darbu tā paveic dzīves laikā! Izpildīdama centrālās sūkņu stacijas lomu un bez pārtraukuma apgādādama ar uzturvielām un skābekli visas organisma šūnas un audus, sirds pārsūknē simtiem tonnu asiņu.

Dabiski, ka tik liela slodze vispirms atstāj ietekmi uz sirds muskuli — miokardu. Lielu daļu darba paveic kreisais kambaris: tas ar asinīm apgādā gandrīz visus orgānus (labais kambaris iedzen asinis tikai plaušu asinsvados). Sākumā tiek konstatēta kreisā kambaŗa un visas sirds muskulātūras palielināšanās. Tas izskaidrojams ar to, ka ar gadiem asinsvadi zaudē spriegumu; artēriju sieniņas kļūst blīvākas, zaudē elastīgumu, tiek traucēta to spēja adekvāti reaģēt uz arteriālā spiediena pārmaiņām. Līdz ar to sirdij vajag daudz spēka, lai pārvarētu radušos pretestību. Muskuļa masas palielināšanās ir sava veida sirds kompensācijas reakcija.

Tomēr kompensācijas iespējām ir robežas, un pakāpeniski pieaugot slodzei, sirds muskulis zaudē spēju palielināt savu masu. Speciālists to izskaidro ar muskuļa barošanās traucējumiem. Kas to izraisa? Ar laiku koronāro (kas baro sirdi) asinsvadu iekšējā sieniņā nogulsnējas holesterīns. Tas veido pangas, kas sašaurina asinsvadus un veicina aterosklerozes attīstību. Rezultātā sirds muskulis netiek pietiekami apgādāts ar asinīm un nesaņem nepieciešamo uzturu. Pakāpeniski tas samazinās, un samazinās arī tā savilkšanās spēja.

Slodzei piemērotu sirdsdarbību rēgulē centrālā nervu sistēma ar klejotājnervu un simpātisko nervu starpniecību, kā arī ar grupu bioloģiski aktīvu vielu, tā sauktajiem humorālajiem faktoriem, ko pievada sirdij asinis. Novērojumi rāda, ka novecojoties pavājinās centrālās nervu sistēmas ietekme uz sirdi un paaugstinās tās jūtība pret dažām humorālajām vielām. Līdz ar to mainās organisma reakcija pret dažiem farmakoloģiskajiem preparātiem. Lūk, tāpēc veci cilvēki nedrīkst lietot zāles, nekonsultējoties ar ārstu: tas var izraisīt nevēlamas reakcijas sirds un asinsvadu sistēmā.

Veca cilvēka sirdi ietekmējis ne tikai laiks, bet arī slimības, sevišķi ateroskleroze. Koronāro un citu asinsvadu ateroskleroze sastopama 70—80 proc. cilvēku pēc 60 gadu vecuma. Ateroskleroze ir galvenais stenokardijas un miokarda infarkta cēlonis. Gados vecākiem un veciem cilvēkiem šīs slimības nereti norit bez izteiktiem simptomiem, kas izskaidrojams ar vielmaiņas samazināšanos, pavājinātu centrālās nervu sistēmas ietekmi uz sirdi. Tāpēc, jūtot vismazākās sāpes sirdī, jāgriežas pie ārsta.

Pierādīts, ka aterosklerozes izcelsmē un progresēšanā liela nozīme ir vielmaiņas, it īpaši taukmaiņas traucējumiem. Ar gadiem jāsamazina dienas devā dzīvnieku tauki un ogļhidrāti. Daudz holesterīna satur trekna gaļa, aknas, nieres, olu dzeltenums, dzīvnieku tauki. Šo produktu lietošana veciem cilvēkiem pakāpeniski jāierobežo, nevis no uztura pilnīgi jāizslēdz.

Priekšroka dodama augu — saulespuķu, kukurūzas vai olīvu eļļai. Augu eļļas satur polinepiesātinātās taukskābes, kas paātrina holesterīna maiņu un samazina tā saturu asinīs. Tomēr augu eļļas nedrīkst pilnīgi aizstāt dzīvnieku taukus. Lai organisma darbība noritētu normāli, jālieto viena trešdaļa augu eļļu un divas trešdaļas dzīvnieku tauku.

Speciālisti uzskata, ka pangu veidošanos asinsvadu iekšējās sieniņās kavē C vitamīns. Tādēļ pēc iespējas vairāk jāēd ogas, saknes, zaļumi, augļi; ziemā un agrā pavasarī katru dienu ieteicams izdzert glāzi mežrožu augļu tēju, jo tajā ir daudz C vitamīna.

Holesterīna izvadīšanu no organisma veicina tā sauktās balastvielas — šķiedrviela un pektīns. Ar tām ir bagāti kāposti, kāļi, āboli, rupja maluma maize.

Fiziologi un klīnicisti uzskata, ka liela nozīme cīņā ar aterosklerozi ir pareizi organizētam darbam un atpūtai.

Biežāk ar aterosklerozi slimo tie cilvēki, kas nodarbojas ar garīgo darbu: pilsētniekiem tā attīstās biežāk nekā lauku cilvēkiem. Tāpēc vecākiem cilvēkiem, it īpaši tiem, kas nodarbojas ar garīgo darbu, ārsti iesaka vairāk kustēties. Aktīva atpūta, pēc spējām darbs dārzā vai sakņu dārzā, dozēta fiziskā slodze aktīvizē vielmaiņas procesus un labvēlīgi ietekmē sirds funkcijas. Muskuļi, arī sirds muskulis, ja to netrenē, atrofējas.

Rīta vingrošanā ietverami vienkārši vingrojumi: rumpja pagriezieni, roku kustības, pietupieni. Jāvingro vidējā tempā, jāveltī uzmanība elpošanai.

Rēgulāras pastaigas labi trenē sirds un asinsvadu, elpošanas un nervu sistēmu. Ieteicams katru dienu, jebkuros laika apstākļos, kājām noiet daļu ceļa uz darbu, ejot kaut vai 15—20 minūtes, un vakaros pirms gulētiešanas pastaigāties pusstundu vai stundu. Tas būtu minimums. Ja iespējams pastaigāties ilgāk — vēl labāk! Pastaigas ir derīgas un pa spēkam katram, turpretim skriešana vecākam, netrenētam cilvēkam var nelabvēlīgi ietekmēt sirds funkcijas.

Un vēl viens padoms. Cilvēkiem, kas sasnieguši piecdesmit gadu vecumu, plānojot savu dienu, jāņem vērā, ka viņi vairs nespēj to, ko spēja jaunībā. Spriedze, pārslodze vecākam cilvēkam viegli izraisa patoloģiskas pārmaiņas sirdī, traucējot tās ritmu, pasliktinot nervu impulsu vadīšanu. Iegaumējiet: tikai saprātīga, pareiza darba un atpūtas organizēšana, mērenība ēšanā, ir garantija aktīvam, darbīgam vecumam.

Dr. C.

DV Stokholmas nodaļas vanagi nolika vainagu pie latviešu atdusas vietas Adolfa Frederika baznīcas kapos. **Foto L. Niedre.**

Godina leģionāru piemiņu

1982. gada 16. janvārī Stokholmā, Ādolfa Frederika baznīcas kapsētā, pie tur guldīto latviešu bēgļu pieminekļa ieradās DV Stokholmas nodaļas biedru grupa, lai godinātu pašnāvību izdarījušo un krievu okupantiem izdoto leģionāru piemiņu.

Pie pieminekļa vanagi nolika aizdegtus kapu lāktenīšus. Klātesošajiem noliecot galvas izdoto leģionāru mocekļu ceļa piemiņai, DV Stokholmas nodaļas priekšsēdis Gunārs Rode nolika pie pieminekļa sarkanbaltsarkanus ziedus.

G. Rode pie klātesošajiem griezās ar sekojošu uzrunu:

„Latviešu tautai daudz kapu kopiņu gan Latvijā, gan svešās zemēs, kuŗas rakstījušas mūsu vēsturi. Lai kur šīs kopas atrastos, mūsu tautai naidīgas varas un atsevišķi cilvēki dara visu, lai tās, kā arī citi vēstures pieminekļi vai dokumenti, pazustu, izgaistu no tautas atmiņas.

Vēsture ir tās dziļās saknes, kas tautu veldzē, kad tās zarus plosa laikmeta ugunsgrēks. Vēsture ir tās saknes, kas vēl ilgi paliek dzīvas arī tad, ja ienaidniekam šķiet, ka tam izdevies nocirst tautas dzīvo koku.

Trīsdesmit sešu ziemu sniega segas nebūt nav varējušas aizklāt latviešu acīm to aizstāvju 1946. gada traģēdiju Zviedrijā.

Ir tikai pierimis pirmo sāpju skaudrums. Pats notikums vērties par vienu no Latvijas valsts vēstures celtnē iebūvētiem akmeņiem. Akmeņiem, kas mūžīgi metīs ēnu uz zviedru sociāldemokratiem un to toreizējo valdību.

Lai Dieva miers mūsu tautas mocekļiem!" **G. R.**

Nabadzībā un . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

Skaidrīte vēl var būt laimīga, ka vīrs to pametis laikus, kamēr bērnu pulciņš nav pieaudzis lielāks. Mēdz būt vēl ļaunāk. Alimenti? Kā lai viņus dabū no tāda, kas nespēj nopelnīt pats savām vajadzībām. Likums paredz 25 proc. no algas viena bērna uzturēšanai. Vīrieši, kuŗiem ir jāmaksā alimenti ar tiesas spriedumu, prot veikli izgrozīties, oficiāli strādājot darbā ar viszemākām algas likmēm, bet brīvajā laikā piepelnoties par skaidru samaksu. Tā nereti iznāk, ka darba vietā viena bērna uzturēšanai no algas atskaita 20 rubļus mēnesī. Divu un vairāku bērnu uzturam 28 rubļus.

Imants Ļ. pameta sievu ar četriem bērniem un maksāja oficiāli pēc likuma 28 rubļus mēnesī par visiem četriem. Lai bērniņi aug veseli, un sieva lai tiek galā kā prot. Un kaut kā prot, pati ar saviem spēkiem. Valsts tikai reiz piešķīra vienreizējo pabalstu 100 rubļus, sakarā ar trešā bērna nākšanu pasaulē. Tik svarīgu notikumu Imants nolēma ar draugiem atzīmēt. Rezultātā nodzēra simtiņu un vēl iedzīvojās parādā par trīsdesmit rubļiem. Ceturtajam piedzimstot, sieva bija jau pamesta un bēdās piemirsa vienreizējo pabalstu pieprasīt; kad attapās, bija jau par vēlu.

Liela daļa latviešu sieviešu, kaut arī vīri pazūd, tomēr pacietīgi un nopietni audzina savus bērnus, neņemot vērā grūtības, pat nečīkst, ka nemitīgiem pārbaudījumiem noslogota dzīve, un sevi jāsadala starp bērnu audzināšanu (ne tikai apgādāšanu) un mācīšanos un darbu.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Lūdzu ziedojiet
PATIESĪBAS FONDAM

Čeki vai naudas pārvedumi rakstāmi „TRUTH FUND" un sūtāmi Latvian Truth Fund, Inc., P.O. Box 1682, New York, N.Y. 10163. USA. ASV ziedojums atvelkams no federālā nodokļa.

PATIESĪBAS FONDS

Aukstā kaŗa . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

varēja tik vieglprātīgi piešķirt Kremlim astronomisku summu — 10 bilj. dolaru, kuŗus Pad. savienība solījusies atmaksāt tikai tad, kad Sibirijas gāzes vads būs izbūvēts un pie tam uz piegādājamās gāzes patēriņa kvotas rēķina?

Patiesībā šo milzu pasākumu eiropieši krieviem izbūvē par savu naudu un nožēlojamā kārtā līdz ar to padarījuši savu rūpniecību atkarīgu no Kremļa kontrolētiem enerģijas avotiem. Vai nevienam nav ienācis prātā, ka izšķirīgā brīdī Kremlis var Sibirijas gāzes piegādi izmantot kā politisku izspiešanas ieroci vai pat ultimātu?

Heigs tiksies ar Miterānu, un nav šaubu, ka amerikāņi šoreiz neaprobežosies tikai ar savu nepatikas deklarāciju vien. Agri vai vēlu amerikāņu pacietības mērs būs pilns ne vien pret Kremli, bet arī pret saviem nepateicīgajiem sabiedrotiem, kas patlaban ielaižas politiskā prostitūcijā ar rietumu pasaules nāvīgāko ienaidnieku.

Varbūt ka tālākā drāmatisko notikumu attīstībā Polijā un pārējā Austrumeiropā vēlāk atdarīs acis arī Parīzei, Bonnai un Romai. Par dāņu, holandiešu, beļģu un pat kanadiešu briesmu aptveršanas spējām nav nemaz vērts runāt. Lielā un bagātā Kanada militārā ziņā noslīdējusi vienādā potenciāļa līmenī ar pundurvalsti Lichtensteinu. Nevienā nākotnes pareģa grāmatā nemaz nav izslēgta iespēja, ka tieši līdz pilnīgam nespēkam atbruņotai Kanadai kādā dienā var draudēt briesmas ne no viena cita kā tieši no Pad. savienības. Trudo un Kosīgina parakstītie līgumi Kremlim vairs nebūs vajadzīgi, un Otavai nebūs citas iespējas kā pieņemt Maskavas ultimātu. Protams, ka arī šajā pieņēmumā Kanada palaižas uz Vašingtonas palīdzību, un droši vien amerikāņi arī neļaus sarkanarmijas divīzijām Kanadā izcelties.

Ar paklausīgu vasaļvalstu palīdzību Kremlis pēdējos gados centies radīt komūnistu valstiņu perekli pašā Amerikas degungalā. Kubas bārdainais diktātors nav nekāds klauns, jo tikai ar viņa palīdzību varēja īstenoties Kremļa ekspansijas dēkas Centrālamerikā.

Pēc Nikaraguas tagad kārta pienākusi El Salvadorai, bet Vašingtona te izšķīrusies pārvilkt pāri svītru Kremļa plāniem. Diemžēl, pašu amerikāņu starpā daudzi demagogi Rēgena stingro nostāju El Salvadorā apstrīd un saskata tajā jaunas Vietnamas briesmas.

Vai tas nav izsmiekls, ka piecu amerikāņu militāro padomdevēju parādīšanās terroristu apdraudētā apgabalā ar pašaizsardzībai līdz paņemtām šautenēm izraisīja histerisku sašutuma vētru ne tikai komūnistu, bet arī pašu amerikāņu presē. Tanī pašā laikā Kremlis Afganistānā un Indoķīnā pret turienes brīvības cīnītājiem lieto indīgas gāzes, un nevienā protesta demonstrācijā par šo noziedzīgo padomju militāro spēku akciju nav sacelta ne mazākā trauksme.

Vidējos austrumos Pad. savienība ar Sirijas un Lībijas palīdzību mēģina jau tā sarežģīto stāvokli vēl vairāk samezglot. Irāna jau ievadījusi sarunas par Pad. savienības ieroču saņemšanu. Palestīniešu līderis Arafats ir arvien Maskavā gaidīts klients. Dienvidjemenā Kremlis jau paspējis iekārtot savas militārās bazes, no kuŗām tas var apdraudēt brīvajai pasaulei nepieciešamos arabu eļļas piegādes ceļus. Abesinijā un Angolā ar Kubas algādžu palīdzību Kremlis ir iespēris savu kāju, lai pavērtu iespējas tālākām dēkām Melnajā kontinentā.

Pēdējās dienās pasauli pārsteidza ziņa par varbūtēju Pekingas un Maskavas attiecsmju normālizēšanos. Protams, tas taga ir tikai izmēģinājuma balons, bet, ņemot vērā personālās pārmaiņas ķīniešu politbirojā, iespējams arī vislielākais pārsteigums.

Kā, redzat, starptautiskās skatuves scēnārijs ir itin raibs, un katra jauna nedēļa vai pat diena var ierakstīt pasaules vēstures lappusē izšķirīgu pagriezienu. Manuprāt ļoti nozīmīgs faktors ir tas, ka Baltajā namā vairs nesēž prezidents, kas, rokas salicis klēpī, ļauj vaļu vienai dēkai pēc otras. Rēgens pieņēmis Kremļa izaicinājumu. Viņa pozicijas pagaidām vēl nav pārāk pateicīgas, bet ļoti svarīgs faktors ir tas, kā Vašingtona tagad reaģē uz katru Pad. savienības soli.

Ārlietu ministrs Heigs aizvadītajā nedēļā jau šķērsoja Sarkanās imperijas periferiju un izmainīja domas ar Maskavai ne pārāk paklausīgo Rumānijas komūnistu valdnieku Čaušesku. Tā ir nozīmīga politiska demonstrācija, kaut arī Bukaresta pagaidām vairāk ieinteresēta amerikāņu saimnieciskā palīdzībā nekā Vašingtonas atbalstīšanā konfrontācijā ar Kremli.

Aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers savukārt ar Rēgena un Heiga ziņu vidējos austrumos cenšas izveidot jaunu stratēģisku aliansi amerikāņu interešu stiprināšanai šajā telpā.

Šovasar pats lielais pārliecinātājs — prezidents Rēgens — dosies uz Eiropu, un nav šaubu, ka tieši viņš ar savu personisko klātieni varbūt atgriezīs pie prāta nevienu vien nomaldījušos Vecā kontinenta politiķi.

Aleksandrs Ķegumnieks

Mākslinieku vienības LATVIS GADSKĀRTĒJĀ IZSTĀDE

Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās,
200 Balmoral Ave., Toronto, Ont.

Izstādi atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs 26. februārī pl. 19.30. Izstāde turpināsies 27. februārī no pl. 12 — 20 un 28. februārī no pl. 12. — 19.30. Pl. 18 turpat Intas Purvas referāts „Rīgas mākslas dzīve gadu simteņa sākumā".

IELŪGUMUS NEIZSŪTĪS. *Visi laipni ielūgti.*

LATVIS

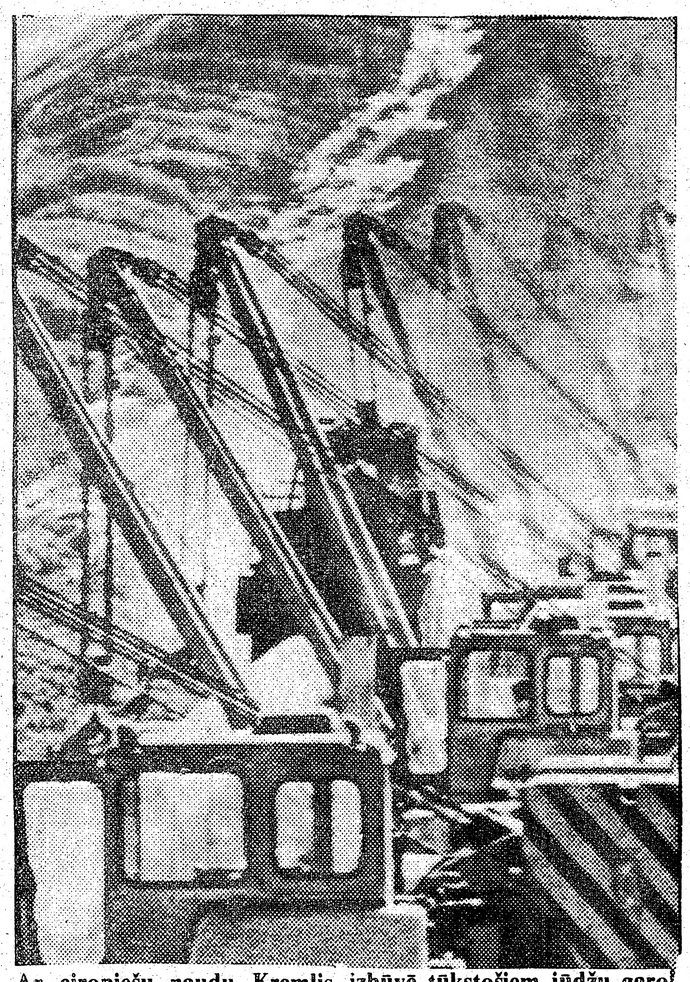

Ar eiropiešu naudu Kremlis izbūvē tūkstošiem jūdžu garo Sibirijas gāzes pievadu.

DV Toronto nodaļas

Biedru un viesu vakars

DV namā, 125 Broadview Ave.,

Sestdien, 20. februārī, plkst. 19.30.

Priekšnesumi: *Daugaviņa ar tautas dejām. Solo un kopīgas dziesmas Ausekļa Pērkona vadībā.*

- Girgensona deju mūzika.
- Pilna bufete un uzkožamie.

IEEJA 6 DOL.

Visi laipni ielūgti.
DV TORONTO VALDE

ĒRGĻU LIGZDAS

MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

1982. G. NEKUSTAMA ĪPAŠUMA NODOKĻA DAĻU MAKSĀJUMI

Saskaņā ar paredzēto Pašvaldību likumu un saskaņā ar lēmumu Nr. 73-82, ko pilsētas dome pieņēmusi 1982. g. 15. janvārī, pirmie četri nekustama īpašuma maksājumi par 1982. gadu ir šādi:

Visos pilsētas rajonos

Pirmais maksājums 15. februārī	Otrais maksājums 15. martā
Trešais maksājums 15. aprīlī	Ceturtais maksājums 17. maijā

Augšā minētie maksājumi ir daļu maksājumi no 1982. g. nodokļiem un aprēķināti, balstoties uz pusi no pag. gada nodokļa likmes (mill rates). Atlikums tiks aprēķināts apm. gada vidū un būs maksājams četros citos termiņos.

Visu nekustamu īpašumu nodokļu daļu maksājumi ir jau paziņoti. Nodokļu maksātāji, kas vēl nebūtu saņēmuši paziņojumu par nodokļu maksājumiem, aicināti nekavējoties ziņot Pilsētas valdē nodokļu informācijas daļā vai zvanīt pa tālr. 367-7115.

Nodokļu maksājumi

Minētie nodokļi nomaksājami tādā veidā un vietā, kā norādīts nodokļa rēķinam pievienotā instrukcijā.

W. A. Wilford
City Treasurer

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA

- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**